

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

4 అణాలు
20-10-'54

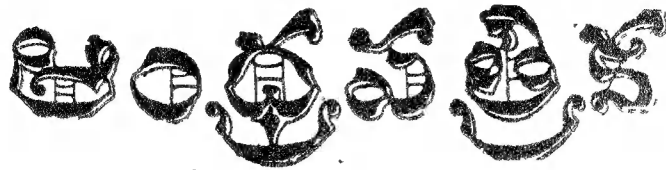
ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEK

పడవలు సంద్యారాగం

భావో : నీలం రాజు ముల్లిథర — హైదరాబాద్.

సంవత్సర దండా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సంపుటము 48
సంచిక 8
20-10-54

సచిత్తవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

జయ ఆశ్చర్యబహుళ బహుళ నవమి బుధవారం

రచయితలకు
వారపత్రిక ఇస్తున్న సదవకాశం

ఉత్తమ రచనకు

బహుమతి రూ 250

రచనలు చేరవలసిన ఆఖరు తేదీ

ఫిబ్రవరి 1, 1955

వివరాలకు పై వారం వారపత్రిక చూడండి.

“వికర జగద్యరంజన దశ
 వీపున దాల్చిన కూర్మనాథుడున్,
 పరితము చంద్ర భాస్కరుల
 చక్రము దిప్పఁబ్రువుండు, సజ్జనుల;
 ప్రతిభ నజాండ జంతుఫల
 రంద్ర వనస్మకంబు లట్ల, నిం
 దిత విభలార్థ సంగతి

జనించి నశించు దదన్యజంతువులె.”

తా|| వికారమైన జగత్తుయొక్క భార
 మును తన వీపున దాల్చినటువంటి అది
 కూర్మమున్ను—చంద్రుడు సూర్యుడు
 వెలసియున్న జ్యోతిర్మండల చక్రమున
 కంతటికి కేంద్రస్థానమునలె ఉండి తిప్పు
 చున్నటువంటి ధ్రువుడున్ను సజ్జనులై
 యున్నారు. మిగిలిన జంతుజాలము లన్ని
 యున్ను బ్రహ్మాండమునెడి మేడిపండు
 నందు (జంతుఫలమునందు) ఉన్నటువంటి
 రంద్రములో నివసించెడి మశకంబు లట్లు
 (రెక్కల పురుగులవలె) నిచ్చులముగా
 జన్మించి నశించెటటువంటివే.

అందరూ పల్లకి యొక్కితే మోసేవాళ్ళు
 ఎవరు? అనే ప్రశ్న జగత్ప్రసిద్ధంగావుంది.
 అదేవిధంగా, అందరూ పల్లకి మోస్తామనే
 యొడల, పల్లకిలో ఎక్కేవారు ఎవరు?

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : నటి జానకి.

కాలక్షేపం—	3
నివాదం—	6
పప్పు—	9
నదులూ...నదులూ—	12
కనపడని వ్యక్తితో...!—	19
అంతాచేస్తే ఇంతేనా!—	28
చనితాలోకం—	27
స్వయంసిద్ధ—	81
ప్రతిరోజూ—	88
వాసు చదువు—	89
పార్క్లర్ పెన్ను—	45
సినిమా—	46

అనే సందేహం నిస్సందేహంగా కలుగు
 తుంది. పల్లకిలో యెవ్వరూ ఉండని పక్ష
 ములో దానిని మరొకరు మోయవలసిన
 అవసరం అనవసరం. అందువల్ల పల్లకి
 అనేది ఒకటి ఉన్నట్లుంటే దానిని మోసే
 వారు కొందరు ఉండాలి. దాని
 భారం భరించేవాడు పల్లకి భర్త
 అవుతాడు. భరింపబడేది భార్య.
 ఈవిధంగా భరింపబడే భార్యయున్నా
 భరించే భర్తయున్నా ఉన్నప్పుడే సంసార
 చక్రం తిరుగుతూ ఉంటుంది.

అయితే సాకల్యంగా, సమూలంగా,
 నిదానంగా, నిజంగా ఈ జగములోని
 జంగమస్థావరముల తత్వం మధించి శోధించి
 చూచినట్లయితే, కదలక మెదలక
 స్థావరంగా స్థిరంగా ఇల్లుదాటని ఇల్లాలు
 లాగున కూర్చుండేవి కొన్ని జగత్తులో కన్పి
 స్తాయి. నిత్యసంచారం చేస్తూ జంగాలవలె,
 సర్వాస్థిలు అస్థిసర్వవలె, ట్రావెలింగ్
 ఇన్ స్పెక్షన్లవలె తిరుగుతూ ఉండేవి కూడా
 జగత్తులో కొన్ని కన్పిస్తున్నాయి. సూర్యుడు
 స్థిరంగా ఉన్నాడని ఎంచి, దానిమట్టా
 భూమి తిరుగుతోంది జంగమంలాగున అంటు
 న్నాము. స్థిరంగా కదలకుండా ఉండేది
 భూమి అని భావించినప్పుడు భూమిని
 స్థిరాస్థి అంటున్నాము. రొక్కలగాని
 చెడి బంగారంగాని ఒక చోటునుంచి.
 యింకొక చోటుకు తీసికొనిపోతున్నాము
 గనుక దీనిని చరాస్థి అంటున్నాము. ఈ
 విధంగా మనకు తోచినవిధంగా ఆయా విష
 యాలను స్థావర జంగమాలుగా, స్థిరచరము
 లుగా విభజిస్తున్నాము.

ఏదైనా ఒక కార్యంగాని, కథగాని
 రచించబడినప్పుడు, ఆ కథ మొత్తముమీద
 వివిధమైన భావం వివిధమైన రసం మన
 హృదయంలో అది ఉద్భవించజేస్తుందో
 దానిని పరిశీలించి చెప్పగలిగిన

ట్లుంటే, ఆ కథలో ఆ భావాన్ని, స్థాయి
 భావంఅని నిర్ణయిస్తాము. కథ అంతా విన్న
 తర్వాత మనకు హృదయంలో మిగిలేది
 ఏమిటి? అని చూచుకోవాలి. శిశుంతల
 నాటకం అంతా చూచినపిమ్మట, మన
 హృదయములో నాటుకొనిపోయిన ప్రధాన
 భావం ఏమిటి? శృంగారరసం అని నిర్ణ
 యించినట్లయితే, దానికి శృంగార కావ్యం
 తలం అని నామకరణం చేస్తాము. ఆ నాట
 కానికి శృంగారరసమే స్థాయిభావం అని
 నిర్ణయిస్తాము. కాని, యీ నాటకంలోనే
 రాద్రం భీష్మం, శోకం, మొదలైన
 రసాలుకూడా ఆయా కథారంగములలో
 మధ్యమధ్య ప్రకటింపబడి, మబ్బువచ్చి విడి
 పోయినట్లుగా విడిపోవచ్చును. పానకంలో
 మిరియపుగింజల పొడివలె మధ్యమధ్య
 నోటికి తగులవచ్చు. కాని పానకముయొక్క
 రుచి ఏమిటి? అని ప్రశ్నిస్తే, దాని రసము
 “మధురరసం” అని చెప్పడం సహజం.
 ఈ విధంగా మన హృదయభావములలో
 కూడా స్థాయిభావాలు కొన్ని ఉంటాయి.
 సంచారిభావాలు కొన్ని ఉంటాయి.
 ఎంత కాంతిమూర్తికైనా ఏదో ఒక
 సమయంలో విసుగెత్తి రవ్వంత
 కోపం రావచ్చు. గాంధీమహాత్ముడు అతి
 కాంతిమూర్తి. కాని ఆయన తన తత్వమును
 తానే విమర్శించుకొనుచూ, ఒకపర్యాయం
 తనపత్రికలోనే వ్రాసుకొన్నాడు. తనకు
 అతిసులభంగా చిరాకు కలుగుతూ ఉంటుం
 దనిన్నీ, తనకు కోపం ఎప్పుడూ ముక్కు
 మీద ఉంటుందనిన్నీ వ్రాసికొన్నాడు.
 ఏమైతేనేమి? ఆయన కది సంచారిభావం
 మాత్రమే అవుతుంది. కాని ఆయనయొక్క
 స్థాయిభావం కాంతిమే అని స్పష్టంగా
 చెప్పవచ్చు.

కళాప్రపంచంలో యీ రహస్యం కని
 పెట్టి చిత్రించడం అవసరం. అవిధంగా
 స్థాయిభావం ఏదో దానిని చూపించడం

తాని వాల్మీకి

వలనే ఆమూర్తిలోఉండే పరమార్థమూ, అంతరార్థమూ, ఆత్మస్వరూపమూ ప్రస్ఫుట మవుతుందని మనకభావే త్రిలు నిర్ణయించారు. "ప్రపన్నాంజనేయ" విగ్రహం ఏవిధంగా ఉంటుందో చూడండి. చేతులు రెండూ జోడించి రాములవారికి నమస్కరిస్తూ ఉన్నటువంటి భక్తితత్పరుడైన ఆంజనేయుల వారివిగ్రహంలో ప్రసన్న భావంతో ఉండవలసి ఉంటుంది. నటరాజయ్యారీయైన శివుడు ప్రభయతాండవం చేస్తూ ఉన్నట్లుగా తియారచేయబడిన ప్రతిమలో కాద్రం, విలయం అప్రతిమానంగా తాండవమాడుతూ ఉంటాయి. దేవతా విగ్రహములకు మాత్రమే కాకుండా మనుష్యవిగ్రహములకు కూడా యిటువంటి జీవశక్తి, యిటువంటి స్థాయిభావ పరమార్థము స్థిరలక్షణముగా, ఆమూర్తి యొక్క ఆత్మస్వరూపముగా, జీవశక్తిగా, ప్రదర్శించి ప్రాణప్రతిమ చేయడం శిల్పము నకు గాని, చిత్రకళకు గాని అత్యంతావసరమని భావించి భారతీయ కళావేత్తలు రూపకల్పనకొక నూత్రం నిరూపించారు. సహజస్వరూపం అంటే బాహ్యస్వరూపం కాదన్నారు. తాత్కాలిక తీరణింపురమైన ఒకానొక భంగిమను ఒక తీరణిలో ఫోటో తీయడం భారతీయ చిత్రకళయొక్క ఉద్దేశం కాదు. భారతీయ శిల్పకళయొక్క లక్ష్యం కాదు. ఫోటో తీసిన తీరణిలో ఆంధ్రకేసరి శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు యోగితరే కండ్లుమూసికొని దీర్ఘాలోచనా నిమగ్నులై యుండునట్లు. కాని, ఆయన బ్రిటిష్ సింహాన్ని ఎదిరించిన ఆంధ్రసింహం అని చూపించగల ఫోటో కాదది. ఏనాటికైనా ఆంధ్ర కేసరియొక్క చిత్రపటమును భారతీయ చిత్రకారుడు చిత్రించి, ఏ ఆంధ్రరాజు భవనములోనైనా ప్రతిష్ఠించ వలెనంటే, వెన్నివ్వక రొమ్మిచ్చి నిలువ బడి ఎదిరిని నిలువరించిన యోధునివలె చిత్రించక తప్పదు. అది ఆయన సహజ ఆత్మస్వరూపమును నిరూపించగల, ఆత్మ ప్రతిబింబముగా ఉంటుంది.

చిరునవ్వునవ్వుతూ నిలువబడి దరహాస విహాసంతో ఫోటో తీయించుకొనడం, తీయ డిం, యూయంగంలో నొక వగలా ఉంది. ఈనాడు నిజంగా రావణాసురుని ఫోటో తీయుటకై, విమానాశ్రయంవద్ద ఆయన దిగ గానే ఫోటోలు తీసే కామెరాయంత్రాలతో పత్రికా ప్రతినిధులు హాజరైనట్లయితే, ఆ సమయంలో రావణాసురుడు రవ్వంత చిగు నవ్వు నవ్వుతూ నిల్చుండక తప్పదు. తన ప్రక్కనున్న వైమానికనినదృశ్య వస్తువు సెలవు తీసికొనుచున్నట్లుగా నిలువబడితే చాలు. వెంటనే, ఆ దరహాస చంద్రికల యందము చిందువందునట్లుగా ఫోటోలు

తీస్తారు. యాకాలంలో ఫోటోలో పజ్జేవాళ్ళందరూ నవ్వుతూ పడాలనే ఫ్యాషను పరిపాటి ఆయింది. నవ్వుడం అనేది ముఖానికొక రసకల్పన చేస్తుంది. ఆ మాట నిజమే. కాని, "ఇహిహి!" అనే ముఖం చూచి "అహహా!" అని మెచ్చు కొనే లోకం ఒకటి ఉండితీరాలి పంశు ఇకిలించడంలో పరిపక్వమైన భావం ఏమీ స్ఫురించదు. భావగాంభీర్యం అనేది పైకి తోణకదు. నిశ్చలత్వం, నిర్మలత్వం, నిష్కల మాత్ర్యం, ఈ లక్షణాలు జ్ఞానసముద్రుడైన వానికి ఉండే ఆత్మస్వరీపకవ్య చిహ్నములు. బుద్ధవిగ్రహం చూస్తే యీ ప్రబోధం కలుగుతుంది. బుద్ధుడు బోధిస్తున్నాడని క్రింద కూర్చుండి దీర్ఘ కాలం తపస్సు చేశాడు. ఈ తపస్సులో తన శరీరాన్ని శుష్కింపజేశాడు. "ఇహాసనే శుష్ణశుమే శరీరం" (నా శరీర మిచ్చటనే యీ పీఠము విదనే శుష్కించి పోవుగాక!) అనే దృఢసంకల్పంతో తపస్సు చేశాడు. శుష్కించిపోయానాడు. అటువంటి బుద్ధుణ్ణి ఫోటో తీసినట్లయితే ఎముకల బొమ్మవలె ఆ బొమ్మలో కన్పించేవాడు. అది అనలైన తపస్సుంపన్నుడగు బుద్ధుని నిజమైన ఫోటో. కాని, మనదేశంలో లభించినటువంటి బుద్ధవిగ్రహాలు ఆ విధంగా చెక్కబడలేదు. బుద్ధుడేవుని విగ్రహంలో ఒక్క ముడతకూడా కన్పించదు ఒక్క ఎముక అయినా పైకి పొడుచుకొనిరాదు. ఆయన ఆత్మ ఎంత పరిపక్వమైనదో ఆయన దేహం కూడా అంత పరిపక్వమైనట్లుగా పుష్టిగా ఉంటుంది. మృదులైన గుండ్రని ముఖం, శాంతరస మోలుకునట్టి నుదురు, పేదవులు ఆనంద రసతరంగిణికి ఎల్లలుగా యీవలిగట్టు ఆవలి గట్టుగా కన్పిస్తాయి. శాద్ధర్మము యొక్క ఆంతరంగిక స్వరూపం ఆ విగ్రహంలో వెల్లడిఅవుతోంది. మానవుడుసంకల్ప సిద్ధుడైనప్పుడు నిర్వికల్ప స్థితినిపొంది వప్పుడు చెక్కు చెదరని ఉక్కుముక్క అవుతాడు. శరీరంకూడా ఆత్మబలంవల్ల అచంచలం అవుతుంది. అటువంటి సిద్ధుని యొక్క అవస్థను అమరత్వమును వ్యక్తంచేసే సాత్విక కాయమును బుద్ధవిగ్రహశిల్పంలో మన పూర్వులు చూపించియున్నారు. ఆ శిల్పకళకూడా నిర్వికల్పావస్థ పొందింది.

అందాకా ఎందుకు? రాములవారి విగ్రహం చూడండి. రాముడంటే రావణాసురునిసహారించినమార్గవంశపురాజు. మహా యోధుడు. నిలువిద్యలో ఆయన కెదురు నిలువగలవాణ్ణి లేరు. రామబాణం అంటే అది ఆయన పేర రిజిస్టరయిన పేటెంటు బాణం. ఎవ్వరూ ఎత్తలేని అతిభారమైన శివునివిల్లును అవలీలగా ఎత్తి తన సత్ర

చూపించాడు. అటువంటి మహాబలశాలి అటువంటి మహాయోధుడు. అటువంటి నిలుకొడు. నిజంగా కండలుతిరిగి ఎంతో ఖట్ట స్థిగాఉండాల్సి. కోడిరాముమూర్తిగారికంటే మహా బలశాలి కోదండరాముడు అని మనం ఊహించుకొనవలసి ఉంటుంది. కాని, మన భారతీయకళలో శ్రీరాముణ్ణి వస్త్రాదునగా చిత్రించలేదు. గ్రీకు దేశపు పాశ్చాత్య శిల్పపద్ధతిలో ఆయనట్లయితే, నిజంగా గొప్ప బలశాలిగా రామునిగ్రహంచెక్కి, ఆ విగ్రహం చెక్కిన గ్రీకుశిల్పి లోకాభిరాముడయ్యే వాడు. కాని, భారతీయులు అటువంటి త్రిమయోధుని బాహ్యదేహ సౌష్ఠవాన్ని ఆరాధించలేదు. రాముడు బలశాలి అనే కారణంచేత ఆయన అవతార పురుషుడు కాలేదు. ఆ అవతార పురుషుని ప్రసన్న చిత్రమునే భారతీయులు ఆరాధించారు. శ్రీరామునియొక్క నన్నంటి మనస్సులో కన్న తల్లివంటి ప్రేమ ఉన్నది. రామరాజ్యం అంటే సర్వసుఖితమైన ధర్మరాజ్యం ప్రజల కందరికీ, తాను శ్రీరామరత్న గాఉండి గొడుగు పట్టిన ప్రభువు. ఆయన రాజ్యం సస్య శ్యామలంగా ఉంది. సేదు మన కంఠగము ప్రభుత్వపు త్రివర్ణ పతాకములోని ఆకుపచ్చరంగు ఏమి నూచిస్తున్నదో యోచిస్తే మంచిది. సస్య శ్యామలంగా దేశం సుఖితంగా ఉండాల్సి. ప్రజలందరూ యీ జాతీయపతాకం క్రింద పచ్చగా ఉండాల్సి. నిత్యకల్యాణం పద్మతీరంగా దేశం వర్ణిల్లవలెనని నూచిస్తోంది. శ్రీరాముడు శ్యామల కోమలగ్రాతుడని వర్ణించారు. శ్రీరాముడే మా లోలినోములపంట యని ప్రజలు ఆనాడు ఆనందించారు. అందుచేత శ్యామలకారుడని చిత్రించారు. మన పంచవర్ణ ప్రణాళికలవల్ల దేశం ధన ధాన్యాల కోళం అయి, లేమి లవలేళం లేకుండాపోతే, మన నైహూమనరాజేంద్ర ప్రసాదులు ఘనులై నీలమేఘశ్యామలుగా అవతారపురుషు లవుతారు. అంతేకాదు. రాముడు ప్రజలకు ఆత్మరాముడైనాడు. రాముడే ప్రజలు - ప్రజలే రాముడు - ప్రజాహృదయంలోనే రాముడున్నాడు. రాముని హృదయంలోనే ప్రజాహృదయం లీనమైఉంది. ఆయన ఆనాడు ప్రజలకు రండ్డి. దేశానికి బాపూజీ - అటువంటి

సంపూర్ణ తేరే సాహిత్యం

* 40 పుస్తకాలలోనూ
14 సంపుటిమలుగానూ
తెలుపిడి నాలు / రివీరాలకు

దేశికవిభామండలి విజయవాడ

★ కాలక్రమము ★

ప్రజాహిత్యపాలన చేసిన మహా ప్రభువు ఆత్మారాముడైనాడు. ఆయన ఏలు ఆయన. అందువల్లనే రాముడు అందరికీ బడిలో ప్రజలకు ప్రభువుగా ఉండే

భారతి

అక్టోబరు నెల సంచిక

కథలు:

- జాహ్నువి — 'శండిల'
- అందని లోతులు — శ్రీ యన్. ఆర్. ఎంది
- కవిగారి తల (జర్నల్ కథ) — శ్రీ వి. యన్. శర్మ
- నంజడిపాలు — శ్రీ అనిసెట్టి అప్పారావు

నాటిక:

- తుమ్మెద — 'బాలకృష్ణ'
- ఊరు భంగము (భానకృతి) — శ్రీ మల్లాది

కవిత:

- పూజ — శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వరులు
- విశ్వకవి ప్రార్థన — శ్రీ వి. వి. సింగరాచార్య
- బాటసారి — 'హర్ష వర్ధన'

వ్యాసములు:

- మన ప్రాజెక్టులు — శ్రీ జి. కృష్ణ
- గుడ్డాల గోపిరెడ్డి — రామచంద్
- శృంగార రసము — శ్రీ పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి
- యక్షగానములు — శ్రీ కొమ్మనమంచి జోగయ్యశర్మ
- హిందీ సాహిత్యము — శ్రీ అయ్యాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి
- తెలుగు జోశరాజులు — శ్రీ కొత్తభావయ్య చౌదరి
- గురజాడ వారి రచనలు — శ్రీ అవసరాల సూర్యారావు

త్రివర్ణచిత్రము:

- గంగీరెడ్డు — శ్రీ జె సుల్తానాల్

వెల: ఒక రూపాయి

'భారతి' కార్యాలయం,

7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1.

సంబంధం జీవాత్మకు పరమాత్మకు గల ఆధ్యాత్మిక సంబంధంవలె ప్రవర్తించింది. ఎప్పటికైనా లోకం బాగుపడవలె నంటే అటువంటి రామరాజ్యం రావాలి. అందుకనే గాంధీమహాత్ముడు "రఘుపతి రాఘవ రాజారాం! పతిపావన సీతారాం! సభకోసన్మతి జే భగవాన్" అని సంక్షిప్తన చేశాడు. నిజమైన స్వరాజ్యం కావలె నంటే, జనం రామదండుగా తయారై ఏక ముఖంగా నిలువబడవలెనని మన చీరాల రామదాసు కీ॥ శే॥ ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రబోధించారు. "సభకోసన్మతి జే భగవాన్" అనే మహా మంత్రం "హూమ్! మహాకాళి" అనే మాయగారడీమంత్రంకాదని ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా చూపించారు. ఇంతకూ "సీతారామలలిగహం అంటే జీవాత్మ పరమాత్మల అన్యోన్యత్వతయన్ని మూర్తిభ వింపజేసింది" అనే మనసం మహానుభావులైన రామభక్తులకు ఏర్పడి, వారికి అది ఉపాసనామూర్తియై, ఉత్తమగతిని చూపించింది. బమ్మెర పోతరాజు, కంభర్లగోపరాజు, కాకర్ల త్యాగరాజు మొదలైన భక్తులు అవిధంగా "జై! సీతారాం!" అనే అనే శంతో, రామనామమనే మికాయని తినడమేకాకుండా, రామనామమృతమును తనివిదీర తాగడమేకాకుండా, రామనామ ధూమమును ఎగబీల్చి, దమ్ముపట్టి, యోగ సమాధిలోకి చేరిన విరాగులైనారు. అటువంటి ఆధ్యాత్మికభావంతో శ్యామసుందరాచార్యునిగా లోకానికి అభయమిచ్చేడి ప్రసన్నమూర్తిగా ప్రసన్నరాఘవునిగ్రహం మనశిల్పులు తయారుచేశారు. శ్రీరాముడు కూడా "He showed us the way" (ఆయన మనకు మార్గం చూపించాడు) అనే భావం ఆమూర్తిలోఉంది. గాంధీమహాత్ముడు కూడా మన భారతీయశిల్పులలో నీలమేఘ శ్యామరాజు దండపాణియై దండి సత్యాగ్రహ

పంచతంత్రం
బొమ్మల కథల పుస్తకం
మొదటి భాగం
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)
కర్త: కీ॥ శే॥
విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి
వెల: రూ. 1-80
ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు.

మునుప దారితీయుచున్న మార్గదర్శకుడైనట్లు చిత్రించవచ్చు. కాని పర్యటన మోహన మూర్తియైన మోహనదాస్ కరంచంద్రు గాంధీని చిత్రించడంలో, ఆయన అంత రాత్రిక, అచంచలమైన స్థాయిభావాన్ని, ఆయనలో ఉన్న ఆత్మ స్వయాపాన్ని చూపించవలసినట్లు, క్రమచూచి పుస్తక కంఠచక్ర గదాధునిగా చిత్రించిన రీతిని ఈ మోహనదాసు గాంధీ అవతార మును చరాపాణిగా చిత్రించడంలో ఎక్కువ జోచిత్యం చైతన్యం ప్రావీణ్యం ప్రాకృత్యం ఉండగలదని ఉపసంహరించుకొని, విమర్శనాత్మక, మనం కోరేది, అసలు మనం చూడగోరునది, మనం గ్రహింప గోరునది, మనవియొక్క బాహ్యకార స్వరూప సాందర్యంగాని, ఆకారవికారం గానికాదు. ఆ మనవియొక్క మృదయం ఎటువంటిది? అతనితత్వం ఎటువంటిది? అదే గ్రహించవలసిన ప్రయత్నిస్తాము.

వటాలంలో చేరేవానికిగాని, పోలీసు ఉద్యోగంలో చేరేవానికిగాని ముందుగా కావలసినది విశాలమైన వక్షస్థలం. ఆరడుగుల విగ్రహం ఎత్తుకావాలి. మనవి బయట మణుగుల రెక్కలో ఉండాలి. స్ఫురద్రూపం, విగ్రహపుష్టి (అసలు Personality) ఉండాలి. చకచకా నడవాలి. పకపకా నవ్వాల్సి. బకబకా మాట్లాడాలి. రకరకాలుగా ముఖవికాసం చూపించాలి. ఇదంతా ప్రపంచంలో అయిపోకగా కావలసిన వేదం.

కాని, ఈ స్ఫురద్రూపం అంతా స్థిర రూపంకాదని భారతీయ తత్వజ్ఞులు గ్రహించారు. దానిని వాడు ఆరాధించ లేదు. కాని గ్రీకులు దానినే ఆరాధించారు. వారిని అనుకరించిన పాశ్చాత్యులు ఆరాధించారు. మనవిలో ఉండే స్థిరతత్వం ఏదో

వచ్చే వారమే వారపత్రిక దీపావళి సంచిక 68 పేజీలు వెల 4 అణాలు

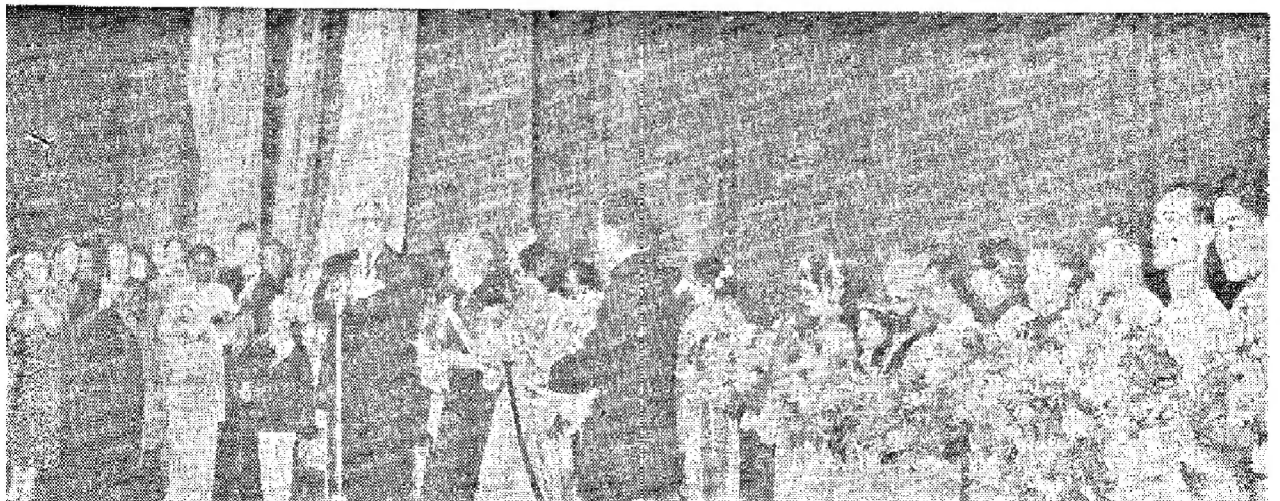
గ్రహించి దానికే సర్దిఫీకట్టు యివ్వాలని తాపించింది భారతీయ తత్వజ్ఞుడు. అటువంటి ప్రసవతాలను ఇచ్చింది ప్రసవక్షత్రంవంటి విశ్వలతత్వానికి. వేక్సుపీయరు అనే అంగ్లకవి చెప్పినట్లుగా పురుషోత్తముడైనవాడు (Constant as the Pol estar) ప్రసవక్షత్రం లాగున అచంచలమై ఉండాల్సి. అటువంటి అచంచల అదిహర్యావతారమునే ఆరాధించింది మన భారతదేశం. ఎవ్వనియందు యీ లోకములు లీనమై ముడుచుకొనిపోవుచున్నవో, ఎవ్వనిలో నుంచి లిరిగి అవి బయటికి బహిర్గతమగుచున్నవో, తాచేలు ఆవయవములవలె ఒకమారు లోనికిపోయి మరొక మారు బయటపడుచున్నవో, అట్టి సర్వజగదాధారమైన అదిహర్యమొకటి ఉండి ఆధ్యాత్మికజీజ్ఞాసలో పడి "మూలకారణం చెయ్యది అవాది మన్యలయుడెవ్వడు" అని ప్రశ్నించి, తర్కించి, శోధించి, మధించి అభిరుక్తు "అట్టి ఆత్మభివు నీకీయకే శరణంబువేడెదనో" అని నిశ్చయించి, అటువంటిమూర్తి అదిహర్యమే అని నిరూపించి, ఈ అదిహర్యమే జగత్తుకంటెటికి

ఆధారభూతమైన అచంచల స్థిరతత్వం అని ఆరాధించింది. ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తి అంటే ఏమిటో లోకానికి ముప్పి పట్టిన భారతదేశం - అందుకే -

“ఏకత జగద్గురంబు తన
వీవున చాల్చిన మార్గవాధుడున,
నతరము చంద్రభాస్కరుల
చక్రము ద్విష్ట ప్రభువును”
వీరుమాత్రమే లోకాధారమై లోకాలాధ్యక్షులైనారు. (1) ప్రసవక్షత్రంవంటి పురుషోత్తమును. (2) అదిహర్యమువంటి అభిల లోకభర్త. (1) మహాత్ముడు (2) పరమాత్ముడు. యంతటితో యీ జాతితాభర్త, - మిగిలిన మత్తుల జాతితామత్తు.

ఉత్తమ సంగ్రహము	మరింత సాధన
అగ్రముగా	అగ్రముగా
కానీమన	కానీమన
కృతక	కృతక
బాలకృ	బాలకృ
మీ ముందుల ప్రాగ్ భావనలు మార్చుకు	మీ ముందుల ప్రాగ్ భావనలు మార్చుకు
మీ ముందుల ప్రాగ్ భావనలు మార్చుకు	మీ ముందుల ప్రాగ్ భావనలు మార్చుకు

సోవియట్ యూనియన్ లో పర్యటించిన భారతీయ సాంస్కృతిక ప్రతినిధి వర్గం.

నివాసం

“లింగన్న వారి పాలెంలో వెంకటయ్య అనే వ్యక్తిని హత్య చేసిన—హంతకుని తాలూకు ఆదాశీ మాకు తెలిసినచో తగిన బహుమానం ఇవ్వబడును” ప్రతికలో పోలీసువారి ప్రకటన.

హెడ్ మిస్ట్రీస్ అయిన మరియు కళ్లు ఆ ప్రకటనమీద పడ్డాయి. రెండుసార్లు చదువుకుంది, ఆ ప్రకటన.

ఆమె చేతిలోని పేపరు జారిపోయింది. గుండెలో దడ - ఆమె కిరీరాన్నంతటినీ స్వేదనలో ముంచివేసింది. మళ్ళీ ఆ ప్రకటన చూసేందుకు ధైర్యం చాలలేదు.

గోడమీద గడియారం పన్నెండు గంటలు కొట్టింది.

“పేం కుర్చీలో కూర్చున్న మరియు మొడను ప్రక్కకు వేలాడవేసింది. ఆమెను అంతలో అంతులేని నీరసం ఆవరించింది. కాని మనస్సులోని ఆ రాటం, హృదయంలో కోరిక, కిరీరం వైన చెమట—తగ్గలేదు.

“అమ్మగారూ, అట్లా ఉన్నారే?” పనిమనిషి జక్రమ్మ మాటలకు ఆమెలో ఎటువంటి చలనమూ కలగలేదు.

“అమ్మగారూ! అమ్మగారూ!” జక్రమ్మ ఆమె భుజాలమీద చేయివేసింది. అవి చిల్లబడి ఉన్నాయి. జక్రమ్మకి అమితమైన గాబరాపుటింది. వెంటనే ఫోను దగ్గరకు పరుగెత్తింది.

మరియుమ్మకు కొంచెం గా స్పృహ వచ్చింది. తంగిన మొడను సరైన స్థితిలోకి తెచ్చుకుంది. జక్రమ్మ ఫోను వదిలి అమ్మగారి దగ్గరకు పరుగెత్తుకొచ్చింది.

“ఏమండీ? వొంట్లో ఎలా ఉంది? అట్లా ఉన్నారే? డాక్టరుగారికి ఫోను చేయమంటారా?” గాబరాగా అడిగింది ఇన్ని ప్రశ్నలూ.

“ఏంటేడు, తలలో ఏదో చెదరినట్లు ఉంటేనూ - అంతే! నువ్వు పోయి పని చూసుకో” అన్నది మరియు పేలవంగా.

జక్రమ్మ ఏదో మాట్లాడాలని నోరు విప్పబోయింది కానీ - ఎందుచాతనో మళ్ళీ లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

మరియుమ్మ చైతన్యంతో ముఖాన్నంతటినీ తుడుచుకుంది.

లింగన్న పాలెంలోని వెంకటయ్యను హత్యచేసింది - ఎవరు?

ఎవరు?

ఎవరు? ఎవరు?.....

అంతరాత్మలో ఎవరోగట్టిగా అడుగుతో న్నట్టుంది, ఆ ప్రశ్న.

వెంకటయ్యను హత్యచేసింది ఎవరు?

ఏమో...తనకేం తెలుసు? తన కెందుకు తెలియాలి? ఆ హత్యచేసినవాడికి - తనకు ఏం సంబంధం? తన కెందుకు హృదయంలో ఈకోరిక ఏదో జరిగిపోయిందో.. ఎవరో చంపారు! ఎవరు! తనకు తెలుసు! తను కళ్ళారా చూసింది. ఈవిషయం తన ఒక్క తెనుకప్ప లోకంలో మరెవ్వరికీ తెలీదు. కాని ఈ విషయాన్ని తను ప్రాణంకంటే భీష్మంగా దాచాలి! ఎవ్వరితో చెప్పరాదు. కొన్ని జీవితాలు నాశనమవుతాయి...

...తనకు చెప్పవలసిన అవసరం మేముంది? తనని ఎవరు అడుగుతారు? ఆ హత్య రహస్యం తనకి తెలిసినట్లు - ఆ హత్య చేసిన

తాతూరు నాగేశ్వరరావు

వాడికితప్ప మరెవ్వరికీ తెలీదు. తనమీద విశ్వాసంతోనే వాడు బ్రతుకుతున్నాడు.

కొంతమందికి ఇరికోవ్యక్తిమీద అనుమానం ఉంది. వాడు పరారీ అయినట్లు వినికిడి. కాని అసలు హత్యచేసిన వాడు బాగానే ఉంటున్నాడు. బాగానే ఉండాలి!

ఆసల ఎందుకు చేశాడు హత్య.

మంచికా! చెడుకా?

తనకు తెలీదు. తక్కువ వాడు చెప్పలేను, ఎంత అడిగినా - రహస్యం చెబుతానని చెదరించినా?

ఈ రహస్యాన్ని తను ఎందుకు చెప్పగూడదు? కాని - ఎట్లా? హత్యచేసినవాడు ఎవడు? తనకి దగ్గర సంబంధం కాదూ—

...తన తమ్ముడే! అవును.....తన తమ్ముడే హత్యచేశాడు! తను చూసింది, నడిచివెళ్ళి వాడ్ని వెనక్కి వోచ్చి కత్తి పెట్టి పొడవనం! ఆ అరుపులు కూడా తను విన్నది. ఎంత దారుణం? ఎంత హోరం? ఎంతహింస? ఎంత నిర్ణయ? మనిషిని మనిషి చాలుచేసికొని చంపడమా?...తమ్ముడు! ఆ ఒక్కబంధమే తనలో యీ మానసిక వ్యధను తెచ్చిపెట్టింది.

తనలో ఎంత స్వార్థం? విధి నే ఎదిరించటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. నేరం చేసినవాడికి తగిన శిక్ష పడకండా చేస్తోంది.

తమ్ముడు...జైల్లోకిపోతే, మునుగు పిల్లల సంసారం ఏమవుతుంది? ఆ పసికందులకు రక్షణ ఎవరూ? వార్ల పెంపకం ఎట్లా? భార్య మంగళనూతాన్ని తాను తెంచి నట్లు అవుతుంది. పిల్లల చేతులకు తను భిక్షపాత్ర ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. తను చెప్పగూడదు...ఆ రహస్యాన్ని తను జీవితంతో రహస్యంగానే దాచాలి. ఆ రహస్యం తన జీవితంతోనే అంతంకావాలి. ఆ నిశ్చయం హృదయంలో ఏర్పరచుకున్నాక మరియుమ్మ కుర్చీలోంచి లేచింది.

* * *
‘మానవజన్మ ఎవినతరువాత - ఈ లోకం నుంచి నిష్క్రమించేవరకూ, జీవితపథంలోని తప్పావ్వలను, న్యాయాన్యాయాలను, ధర్మాధర్మాలను, పాపపుణ్యాలను, హింసాహింసలను కనిపెట్టే ఒక మహా వ్యక్తి ఉన్నాడనీ, అయినవల్ల నే లోకం నడుస్తుందనీ - తెలుసుకొని బ్రతుకును గడపటం అవసరం’ అనుకుంది మరియుమ్మ రెండునెలల అనంతరం చావుబ్రతుకుల్లో ఉండి.

రెండు రోజుల క్రితం మరియుమ్మ ఒక కారు ప్రమాదానికి గురియైంది. బలమైన గాయాలు తగిలాయి. ఆమెకు బ్రతుకుమీద నమ్మకం జారిపోయింది.

జక్రమ్మ ప్రక్కనే నిలుచోని అమ్మగారివంక దిగులుగా చూస్తోంది.

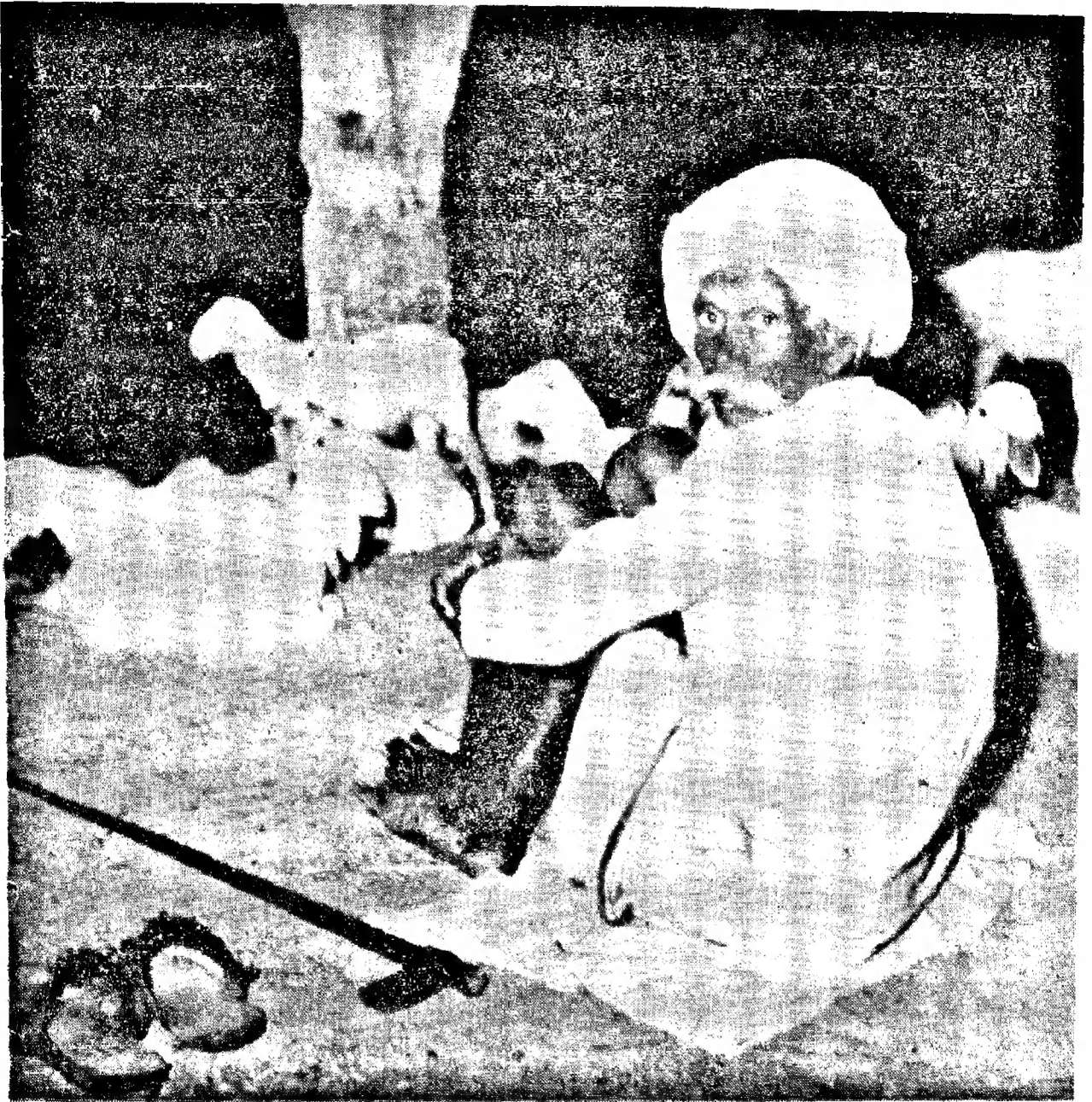
భవనం బయట విద్యార్థినులు చాలా మంది వేచిఉన్నారు, హెడ్ మిస్ట్రీస్ గార్ని చూచేందుకు. కాని చూచేందుకు నిలుపడదని చెప్పడంచాత దిగాలు పడి కూర్చున్నారు. పంతులమ్మలు మటుకు చూసి వెళుతున్నారు.

...మరియుమ్మ మెల్లగా కళ్లు తెరిచి ప్రక్కనున్న జక్రమ్మవంక చూసింది—

“ఎట్లా ఉంది అమ్మగారూ!” జక్రమ్మ ఆరురగా అడిగింది.

మరియుమ్మ సమాధానం చెప్పలేదు. ఆమె కళ్ళనుంచి నీళ్లు కార నారంభించాయి. జక్రమ్మ గుండె బడటపలాడింది. ఆమెకళ్ల నుంచికూడా నీళ్లు కార నారంభించాయి.

...తను బ్రతకడు! ఈ లోకంలో తనకి గింజలు లేవు. టెయింసగుకొలేటి, విద్యా ర్థినిలూ, తను విడిచిపెట్టలేనదే! తనకి ఈజన్మ కొద్ది గంటలతో ఆఖరు...గాలిలో దీపంలాగ తన ప్రాణంకొట్టుకులాడుతోంది, - యాదైఅయిన సంవత్సరాల జీవితంలో తను సాధించిన ఉక్కుపైప్రయోజనం ఏమిటి? అనాధభారీకలకు చదువు చెప్పించడం - వార్ల భవిష్యత్తుల్ని లేకిపరచడం, జీవితంలో ఒకమార్గం చూపించటం!

రాత్రి కంటా

ఫోటో : బి. రవీంద్రవాణ్—గుంటూరు.

...లోకంలోని నీతి న్యాయాలను గురించి, సంఘటనలను గురించి, ప్రభుత్వ విధానాలను గురించి, మతాన్ని గురించి - తన విశ్వాసాలను ఎక్కడ ఉపయోగపరిచింది. ఒక ఆశయంతో, లక్ష్యసాధన కోసం - తన ఉన్నాటా జీవితాన్ని గడిపింది ... కాని, త్వరితగతినే ముగించబడింది -

ఆమె కన్నులు విప్పి ఎదురుగా గొప్ప నవ్వు చూసింది. విసుక్కిన ప్రభుత్వ చిత్రం! సజీవంగా చూస్తోన్నట్లు అగపడింది. ఆమె

హృదయంలో ఆకస్మాత్తుగా ఏదో భయం లేచి ఆవహించింది.

.....తను...తన వినయం? ... న్యాయంలో ఒక వాస్తవాన్ని కప్పి వున్నది. ... 'తమ్ముడు' అనే బంధంతో ఆత్మలో వందలకు తావి చ్చింది. తనని ప్రభుత్వ శ్రమిస్తాడా?... హృదయంలో సుప్రసరంబు...యా... రహస్యంలోనే తన చావలసిందేనా! - పాపంకదా! హృదయంలో ఇటువంటి

కొరత పెట్టుకొని - తన చావడం! సబబు?

...కాని ఇప్పుడు తన రహస్య తెలిసే తమ్ముడి గతి ఏమిటి? భార పిల్లలు - ఏమవుతారు?...నాళ్ళ గతికి? కారకురాలా? నేరం చేసినవాడికి? పదవర్తించే! విధిని తప్పించుకొని? ప్ర త్నించుకొని? తనకి అధికారం ఏముం ...మానసికవ్యధతో, హృదయంలో నంతో - తన చావలేదు. అట్లా చావ

ని పా దం

వల్ల చనిపోయే తన హృదయానికి శాంతి ఉండదు... విసుక్రిస్తు ప్రభువు ఎదురుగా - తన హృదయంలో ఒక నీచాన్ని గీచిన రుచుకొని చావడమా?... తను చెప్పుతుంది, తనకి చావబోయే ముందు హృదయం పవిత్రంగా ఉండటమే కావాల్సింది - ఈ లోకపు శాంతి వ్యాధి, విచారాలూ, మమతలూ, స్వార్థాలూ - అన్నీ విడిచి ఆఖరిక్షణంలో హృదయాన్ని నిర్మలంగా చేసికొని - విసుక్రిస్తు ప్రభువునకు చూస్తూ చనిపోవడమే - తనకు కావాల్సింది. తను చెప్పుతుంది, ఆ హాస్యం...

“జ-క్ర-మ్యూ” అతి కష్టమైనది పిల్చింది మరియు.

జక్రమ్యూ - “ఏమిటమ్మగాదూ!” అని యందుకు వచ్చింది.

“పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుకు రమ్మని గాన చేయి.”

జక్రమ్యూకు అర్థం కాలేదు. కాని ఆ రిలో అడిగి కారణం తెలుసుకోవేందుకు మేను కష్టపెట్టబడుకోలేదు. జక్రమ్యూ ను చేసింది.

అప్పటికీ మరియు మనస్సు శాంతిగా ఉండలేదు. కాని ఒకవిధమైన తృప్తిని పొందింది.

మరియు మృత ముగ్ధుడు జాకోబ్ వాచ్చాడు, ఆదుర్దాగా - అక్కయ్యను చూసేందుకు. తమ్ముడి చూడగానే మరియు మనస్సు మరి కలవరపడింది. కడు ఘోరమైనది అనిపిస్తుంది. కళ్లు గట్టిగా మూసుకుంది.

“అక్కా! ఎట్లా ఉంది?” మంచందగ్గర కూర్చున్నాడు.

మరియు మృత కళ్లు నుంచి నీళ్లు కారు కున్నాయి. జాకోబు గాబరాపడ్డాడు.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరువస్తాడు. తను ఎట్లా చెబుతుంది? తమ్ముడి ఇక్కడే - తనకళ్లు ముందే అరపు చేస్తారు. తను ఎట్లా చూస్తుంది? కాదు... తన తమ్ముడు ఇక్కడ ఉండకూడదు...

“తమ్ముడా... నీకు... బ్రతుకుమీద ఇంకా ఆశ... లేదురా!... నీ భార్యనీ... పిల్లల్నీ ఒక్కసారి... మనసారా చూడాలని ఉంది. తీసుకురావూ...” అన్నది మరియు బాధగా.

జాకోబు కంటితడిచేసికొని వెళ్ళాడు. జాకోబు మేడమెట్టు దిగి వెళ్ళిన మూడు నిమిషాలకే సబ్ ఇన్స్పెక్టరు మోటరు సైకిల్ మీద వచ్చాడు.

జక్రమ్యూకు రీతేచ్చివేయగా - కుర్చీలో కూర్చున్నాడు, మరియు మంచంపక్క - చావుబ్రతుకులో ఉన్న మరియు - ఎదురుగా గొడవపడడంపై విసుక్రిస్తు ప్రభువు చిత్రం

నంకమాసింది. ఆమె గుండె వేగంగా కొట్టుకో వారంభించింది. బ్రతుకుమీద నమ్మకంలేదు. ఆఖరిక్షణంలోనైనా హృదయాన్ని పవిత్రం చేసుకుందామని - ఆమె ఆందోళన!

“ఇన్స్పెక్టరుగారూ... ఇది ని పో బోయే వ్యక్తి చెప్పే ఒక కేసు తాలూకు వాస్తవం వినండి...” మరియు సంతోషించింది.

ఇన్స్పెక్టరు కనుబొమలు ఎగురవేస్తూ - “చెప్పండి. చనిపోయేప్పుడు హృదయంలో ఎటువంటి దుష్టమైన భావమూ ఉండకూడదని పెద్దలంటారు. వాస్తవం చెప్పండి. ఆఖరిక్షణంలోనైనా నిజం పలికండి. హృదయం శాంతిపాండుతుంది” అన్నాడు.

మరియు మృత విసుక్రిస్తు ప్రభువు చిత్రం వంక మళ్ళి చూసింది.

“లింగన్నవారి పాలెంలో. - జరిగిన వాత్య తాలూకు ఆమా... మీకు ఇంకా తెలియలేదనుకుంటాను.”

“లేదు”
“వెంకటయ్యను - చంపింది, నూ తమ్ముడు... జాకోబ్... తే!”

మరియు మృత గొంతు వాడికింది. కళ్లు తేలి పోయే పరిస్థితిలోకి వచ్చాయి. మేడ దిండుమీదకు వెళ్ళడం చేసింది.

“అమ్మగారూ!” జక్రమ్యూ కేకచేసింది. ఇన్స్పెక్టరు సంతోషంగా కుర్చీలోంచి లేచి వెళ్ళాడు.

* * *
మరియు మృత చావలేదు. నెల రోజుల్లో ఆమె మామూలు మనిషైంది, గాయాలన్నీ మారిపోగా.

అనుభూతిపూరిత కుర్చీలో కూలబడి ఆలోచిస్తోంది, మరియు.

తను రహస్యం ఎందుకు చెప్పింది? తమ్ముడు - తోబుట్టువు! - జైల్లో... ఇంటి దగ్గర భార్య, పిల్లల హాహాకారాలు - తను చావక ఎందుకు బ్రతికింది! చచ్చే ఈ బాధలన్నీ ఉండేవి కావుగా! - కాని చెప్పకండా ఉండలేకపోయింది. అప్పటి శివులు అట్లా పనిచేసినాయ్!... విసుక్రిస్తు ప్రభువు తనచాత నిజం చెప్పించాడు. తన దేవునికి!

“అమ్మగారూ!” జక్రమ్యూ మెల్లగా అన్నది అప్పుడే బయటనుంచి లోపలకు వచ్చి - ఆమె ముఖం పాలిపోయిఉంది.

“ఏం?”
“జాకోబుగారికి... ఉరిశిక్ష విధించారట...”

“అఁ!...” మరియు తల కుర్చీకేసి కూర్చుంది -

“తను ఎందుకు చావలేదు? ఎందుకు చావలేదు?” మిమలి మిమలి ఏడ్చింది మరియు.

రచయితలకుమనవి

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు

ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని తిప్పిపంపకోలే వారు బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్టాంపులను, రచనలూ, చిత్రాలూ, ఫోటోలతోనే చేర్చిపంపాలి.

బుక్ పోస్టుకు అలా స్టాంపుకు తక్కువ కొనుండా పంపాలి.

రచనలను కాయితానికి ఒకే నైపున సిరాతో వ్రాసిపంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కార్డు సైజులో వుండాలి. నెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు.

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసిపంపాలి. రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు.

ప్రచురణ విషయాన్ని వెంటనే తెలియజేయడం కష్టం.

నిరాకరించబడిన రచనలను తిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా వ్యవధి అవసరం. ఫోటోలు, చిత్రాల విషయంలో యింకా ఎక్కువ వ్యవధి కొనబడివుంటుంది.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము.

మాకు పంపిన రచనలను, ఫోటోలను, చిత్రాలను గురించి మా కార్యాలయం పంపి ఎవ్విధమైన సమాచారమూ అందనిదే, వాటి ప్రతులను యితర పత్రికలకు పంపబడని ప్రార్థన.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ, సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

— సంపాదకుడు.

పప్పు

66 తిండి కలిగితే కండగలదోయ్ - కండగలవాడేను మనిషోయ్" అన్న రీతిగా ఆరోగ్యంగా బ్రతకడానికి ఆహారం ప్రధానం. ఆ ఆహారం కండ పుష్టి, నరాల బిగువు, ఎముకల పటుత్వం, రక్తబద్ధి, మేధోవృద్ధి కలిగించే వస్తుసామగ్రితో, తగు పాళ్ళలోకలిపి తయారుచేసుకోవలసి వస్తుంది ప్రతిదినం. దీనినే "సమీకృత ఆహారం" (Balanced Diet) అంటారు. వైద్యశాస్త్రం ఈ సమీకృత ఆహారానికి లక్షణం నిర్ణయిస్తే, పాకశాస్త్రం అందుకు లక్ష్యసిద్ధిని కలిగించింది. కాబట్టి లక్ష్య లక్షణ సమన్వితమైనది మన దైనందిన భోజన విధానం. అటువంటి భోజనంలో పప్పు ప్రముఖపాత్ర వహిస్తుంది. పప్పుయొక్క విశిష్టతకు కాస్త ప్రచారం కలిగించడానికే "పప్పులేని తిండి ఫలము లేదు." అని కవినాక్యం పుట్టింది. 'మాంసాహార వివర్ధితులైన ఆకాలం బ్రాహ్మణులన్నా తమ జవసత్వాల మారించిపోకండా జవాకాలవలె వుండడం ఆవశ్యం కాబట్టి కండపుష్టిని కలిగించే పప్పును తప్పనిసరిగా వాడవలసిన ఆవశ్యకతను నిరూపిస్తూ, "పప్పే పస బాపలకును" అన్న అమూల్యమైన నూదనకూడా కవి కలంనుండి వెలువడింది. ఆ నూదనను కూడా తప్ప పాటించి నూపమును వాడి అనాటి బ్రాహ్మణులు తమ చేనను కాపాడుకొంటే అనసరమైనప్పుడు "ఇదం బ్రాహ్మం - ఇదం ఖ్యతం" అని కత్తిపట్టి కడనరంగంలో నిలిచినారు. "వేదని కండిపప్పు, అవివేకుని మెప్పు" పనికిరాదంటూ మరొక కవిశేఖరుడు పప్పును పక్యంచేసే విధానంలోని మెళుకువను చాటి చెప్పినాడు. ఇంకొక కవికి ఏ కారణంచేతనో ఆహారలోపం జరిగింది. తత్కారణంగా అతడు తన కడుపు మంటను "ఉడికి ఉడకని కూరలు, కాట్రోయిన కండిపప్పు కాలని చారుకొ, గొడ్డలికే మెదగని బూరలు, సిద్దలతో మురికి నెయ్యి సీతారామా!" అని బయట పెట్టుకొన్నాడు. కవిత్వం చెబితేగాని భోజనరాజు దగ్గరనుండి

భోజనానికి కానీ కూడా కంటబడే ఆహారం లేదు కాబట్టి "భోజనం జీవారాజేంద్ర! ఘృత నూప సమన్వితం" అని అన్నార్చడైన ఆభాగ్య కవి యొకడు కర్ణురి కవిత్యంతో తయారైనాడు. దీన్నిబట్టి ఆ కాలంలో భోజనంకూడా పప్పు, నెయ్యి, పెరుగు లేకుండా జరిగేదికాదని తెలుస్తుంది. నేటి పరిస్థితి మాడబోతే పప్పు, నెయ్యి కాదుగదా, అన్నం మెళుకులకే సామాన్య కుటుంబీకుడు అల్లాడిపోతాడు. అతని సంపాద్యం అన్నంతరకే చాలీచాలక పోవడం మూలంగా చివరకు "అప్పు సామ్రాజ్యే పప్పు ధర్మకం కొడతా మురా!" అన్న పరిస్థితి కలిగింది. "తెలుంగన్ తిన్ను కట్టాక" (తెలుగువాడు తిని చెడాడు) అనే అరవసామెత కూడా అందుకే పుట్టింది.

చదలవాడు

కుభానికి అకుభానికి గూడా పప్పు కండక తప్పదు. "ఏరొక పెండ్లి పప్పున్నం ఎప్పుడు?" అని బ్రహ్మచారులను అడగడం మామూలు. వివాహాది కుభకార్యాలలో, పండుగలు, పబ్బాలలో పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు వండినా, ప్రథమంగా వడ్డింపబడే గౌరవం పప్పుకే దక్కింది. "పప్పు లేని పెండ్లా?" అనే సామెతకు అడే కారణం. అకుభ కార్యాలలో పెసలపప్పు వాడడం పరిపాటి. అందుకే "పెసలపప్పు పెండ్లి" అంటే తల్లిదానికి వర్యాయవదమై పోయింది. తిండిపోతురాయళ్లను "పప్పు రాము" శృంభాము. మనం చేసేపనుల్లో, బెక్కు మాటల్లో యేమాత్రం ఆశ్రద్ధ జరిగినా "పప్పులో కాలువేయడం" తప్పదు. "అంద పరుప్పు యింగే వేగాడు" (ఆ పప్పులు ఇక్కడ వుండకవు) అంటూ అరవలు (ప్రయోగిస్తారు. తెలివితేటలు గలవారివద్ద ఎవరెన్ని ఎత్తులు వేసినా "పప్పులు వుండకవు" -

పాచిక పారదు. "వాడేం పెద్ద పప్పు గనకనా?" అని ఎదుటివారిని చులకనచేసే మాట్లాడడం మనకు మామూలు. పిల్లవాండ్లకు ప్రీతికరమైన వస్తువులు "పప్పు తెల్లలు" "ఆయ్య వారికి చాలు అయిదువరహాలు, పిల్లవాండ్లకు చాలు పప్పు తెల్లలు" అనే మహర్షివని పద్యం దీనికి మహా తరమైన నిదర్శనం. సాధారణ నూనె కన్నా "పప్పు" నూనె ప్రశస్తమైనది. వయసు మళ్ళిన పెద్దలప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు వారిని "కొలాలనాటి కండ గింజ" లో పోలుస్తాము. "అనగా అనగా అనుములపల్లె, అనుములపల్లెలో మినుములపల్లె, మినుములపల్లెలో కందులవారి వీధి, కందులవారి వీధిలో పెసలవారిల్లు, పెసలవారింటి వాళ్ళట్లో పెద్దచెట్టు, పెద్దచెట్టుమీద కోతి, కోతికి సమానం అబ్బాయి మూతి." అని అమృతమృదుల కథలు చెప్పడం అలవాటు. పాకశాస్త్రంలో పప్పుకు ప్రాముఖ్యత ఎక్కువ. పప్పున్నంతోనే భోజనం ప్రారంభం అవుతుంది. కూరల్లో పప్పువేసి తాళిపు చేస్తారు. పప్పుతో పచ్చళ్ళు చేస్తారు. పచ్చళ్ళంటే, పైపైకి ఏకంగాని కొంటూ, పుత్తిరాదివారిని "పచ్చడి ముద్దలు" అని పేరేసేవే వాడీనాత్యులున్నూ, వాలుగు పప్పులతో నాణ్యంగా పచ్చళ్ళు నూరుకొంటారు, రుచిగా తింటారు. అందులోనూ పెసలపప్పువావ వేసి రుచ్చి తయారుచేసిన "పచ్చి పెసల పచ్చడి" లో ఇంగువపాలు, నిమ్మపండ్ల రసం చేర్చి పోవుకూడా పెట్టి వాడితే ఆ రుచి తిన్నవారికేగాని నిన్నవారికే తెలియదు. అటువంటి పచ్చిపెసల పచ్చడిని అచ్చమృత అనే గృహిణి అదర్శప్రాయంగా తయారుచేయగా ఆరగించిన ఒకానొక ఆంధ్ర కవిశేఖరుడు తన ఆశం దాన్ని "పచ్చిపెసలపచ్చడి-ఇచ్చతో భుజంపుడీ. అచ్చమృత నూరిన పచ్చిపెసలపచ్చడి - హెచ్చుగా భుజంపుడీ!" అని పాడి అచ్చమృతా, పచ్చిపెసల పచ్చడికే కవితా ప్రాశస్త్యం కలిగించినాడు. అయితే, కండిపచ్చడి విసదానికి, అంత కన్నా తివదానికి, తేలికగా కనిపించినా దానిని తయారుచేయడంలో చాలా మెళుకువలు వున్నవి. వంట చేర్చున పరిక్షించడానికి ఒరిపిడి రాయివంటి వస్తువు కండి పచ్చడి. పారబాటున ఒక్కగింజ ఎక్కువ వాడితే కమరుకంపు - తక్కువగా వేగితే పచ్చివానన - పచ్చడికి తప్పవు. అటూగాక, ఇటూగాక ఊధయమధ్యస్థంగా తయారుచేయవలసిన వస్తువు కండిపచ్చడి. తేకుంటే భుజయ్యభుజ్యత్వంగా పరిణమిస్తుంది. కాబట్టి కొత్తగా వచ్చిన కొడ

★ పప్పు ★

శృంగు కందివచ్చడి నూరి మెంతులు పులుసు తయారుచేసే పని కల్పించి వారి పాక కాస్త్ర ప్రావీణ్యం పరీక్షిస్తారు దక్షిణాది అత్రలు. నిజానికి కందపప్పుల జెప్పడంలో ఎంతకష్టంవుందో కందివచ్చడి తయారు చేయడంలోనూ అంత కష్టంవుంది.

పప్పులేకుంటే “సాంబారు” లేదు. కన్నడిగలకు కడుపుతిరిగరమైనది “బిస్కీలే” హుళి.” (వేడివేడి పప్పుపులుసు) వారికి ప్రీతికరమైన “హుళి” లకు పూర్వం ప్రధానం. ఆ పూర్వం కెనగపప్పుతో తయారువుతుంది. “మైసూర్ పాక”కు కెనగపప్పు ముఖ్యం. “మైసూరు బోండాకు” వుద్దిపప్పు కావాలి. “మైసూరు రసం”లోని దుబ్బికి పప్పే ప్రధానం.

“పప్పుచారం” బూ కొండరు ఒకటి తయారుచేస్తారు. నిజానికి అది పప్పుచారు కాదుగాని తదాభాస మాత్రమే. పప్పు వుడికేటపుడు నీరువంచి అనీటితో తయారు చేసే ఆ చప్పిడి చారును పప్పుచారు అన వలెనో లేక అప్పుచారు (నీరు) అనవలెనో తెలియజేస్తేదు.

పరమాన్నం పెసలపప్పుతో వండుతారు. లేక మరేవస్తువుతో పరమాన్నం వండినా అందులో మంతమామిడిపప్పు మాత్రం తప్పదు. లేకుంటే పాకకాస్త్రం ఒప్పుదు. బాదంపప్పు, బాదాంకీర్ వగైరాలు బాదంపప్పుతో తయారుయ్యే వస్తువులు. వడలలో పప్పులు కలియకుంటే వాటం లేదు. “వడపప్పు” అనే మరొకరకం వస్తువు కద్దు. కాని, దానికి వడలకూ ఏమాత్రం సంబంధంలేదు. ఎండాకాలంలో వడ దిబ్బ తగలకుండా తాపోపశమనం కలగడానికి ఆస్వాదించే వస్తువు “వడపప్పు.” మినప పప్పును మినచోయిస్తే ఇడ్లీ, దోశలకు ఆయాపం, రుచి అసలేరారు. “ఇనపరొట్టె” అనే అనర్వరనామంతో చెలామణి అవుతూ “దిబ్బరొట్టె” అని కొన్ని ప్రాంతాలలో

వేరందిన “మినపరొట్టె” ఆంధ్రుల అభిమాన ఫలహారం. ఈ మినపరొట్టెతో బాటు మినప కున్ని కూడా ఆంధ్రులకు ప్రీతిపాత్రమైనది. ఆంధ్రత్వానికి అలంకారప్రాయమైన అన్నంలో పొడి నాలుగు పప్పుల నాణ్యమైన సమ్మేళనం. ఆంధ్రులు సిసింద్రిల వంటివారు. వారికి యీ Gun. Powder కు (అన్నంలో పొడికి బిరుదు పేరు) అంత సామరస్యం! దీనిని ఆరవలు “పరుప్పపొడి” అంటారు. అప్పుదాలు, వడియాలకు పప్పులు ప్రధానం. గుగ్గిళ్ళకు ముడికెనగలు ముఖ్యం. చేరుగన్న “పెసలట్టుకు” పెసలపప్పు ముఖ్యం అన్న విషయం ఆ పేరులోనే స్ఫురిస్తుంది. చేరుకెనగపప్పులు, బటానీపప్పులు, అలసందపప్పులు, అనపపప్పులు మనం అప్పుడప్పుడు వాడుతాము.

బియ్యం, పప్పు కలిపి వండితే పులగం అవుతుంది. పులగం తినేవారికి ప్రత్యేకంగా పప్పువడించేవనిలేదు. అసవా వడ్డిస్తే అది “పులగంమిడి పప్పు”గా పరిణమించి వుపేక్షీంపబడవచ్చునుగూడా. పచ్చిపప్పులు నానించి, కొబ్బరి తురిమిచేర్చి విందుల సందర్భంలో విస్తృతము అలంకారప్రాయంగా వడ్డిస్తారు. దానికి “కొసిమిరి” అని పేరు. కొద్దిగా బియ్యం, కొన్ని పప్పులు చేర్చి నూరి వుండలు చేసి చారుతో పక్వంచేసి “చారుంటలు” లేక “పప్పుంటలు” అని వాడుతారు.

కష్టమైనకైరిని “ఇనపగుగ్గిళ్ళు” అంటారు. అజీర్ణంగా తిండిలోనూ కటువైనభావము “పొరువిలోగా వురుండు” అంటారు. వేయించిన పెసలపప్పును పిండిచేసి జెల్లం పాకంలో కలిపి వట్టివ వుండలు “పొరువిలోగా” వుండలు. చక్కిలాలు, మణుగుపూలు (జంత్రికలు) పాలకాయలు, పప్పుతో తయారుయ్యే ఫలహారాలే. మనంవాడేతిండ్లు చిరుతిండ్లు వగైరాలలో ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో పప్పుతో సంబంధం కద్దు. విశాయక చతుర్తినాడు మడుములు, వుండ్రాల్లు మొదలగువానిలో పప్పు పూర్వం చేరుస్తామూ చివరకు పూజాసందర్భంలో విశాయకుణ్ణి, “ఉండ్రాల్లు, పప్పు, నెయ్యిని జండ్రించిన చెణుకుపాలు వడియపుటట్టుక జండ్రేను పచ్చిలేనియకండ్రీ! వెనకయ్య నీకు తడయకనిత్తుక.” అని ప్రార్థిస్తాము. అందుచేత విశాయకునికి ప్రీతికరమైన వస్తువులలో పప్పుకూడా ఒకటి అని తేలుతుంది. అందుకని తిండిలోనూ ఇదేభావం గల ప్రార్థనలో “పాలుం, తెలిలేనుం, పాగుం, పరుప్పం, ఇత్తనానం కలండు నా నవక్కు

త్రయవేళా” అని వుంది. తెలుగుపద్యంలో వుండ్రాల్లు పప్పు నెయ్యి వగైరాలను విశాయకునికి అర్పిస్తాననిమాత్రం అన్నాడు కవి. అరవంలో అట్లాకాదు. తెను యిచ్చిన వస్తువులమొత్తం తెక్కచెప్పి (ఇవై నానం కలండు నానక్కు త్రయవేళా) జరులుకు భాషావరంకూడా కోరేటట్లు చెప్పబడి వుంది. పై పద్యంలోని తర్వాతి పాదంలోని “కోలంకైదు కరిముగ నుత్తామణియే! నీయెనక్కు సంగ త్రివిశ్మానంతా!” (ఒక జముఖుడా! నీవు నాకు సంగం యుగంలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన త్రివిగములగు భాషాతైలులను ప్రసాదించు! అని తాత్పర్యం) అన్న మాటలే అందుకు తార్కాణం. అరవలకూ, ఆంధ్రులకు వివిధమైన ఆశయబేధాలు కలవన్నదీ దీని మూలంగా తెలుస్తుంది.

పప్పును పలువిధాలుగా వాడినట్టి తృప్తి చెందక మనము భోజనానంతరం కూడా సారెపప్పు, దోసపప్పు కలిపిన వక్క పొడితో చేర్చి తాంబూలం నేవిస్తాము. అంతకూ చాలకుండా, రాత్రి పడుకోబోయ్యేటప్పుడు బాదంపప్పు, పిస్తాపప్పు నూరి కలిపి కొచ్చిన పాలు త్రాగుతాము.

ఆకు కూరలో ఒకదానికి “పప్పాకు” అని పేరు. “కందులవారు, పెసలవారు” అనే యింటిపేర్లున్నాకద్దు. సుగంధద్రవ్యా లతో చేర్చి పెసలపప్పును విసిరి పిండిచేసి కున్ని పిండి తయారుచేస్తే కున్నితిమైన వాసన వేస్తుంది.

“కరీరమాద్యం ఖలు ధర్మ సాధనం” అన్నట్లు కరీరపోషణ ప్రతివారి కనీస ధర్మం. అందుకు తిండి ముఖ్యం. కండపుష్పి నిచ్చే కక్కి పప్పుల్లో అఖండంగా వుండని పరిశోధనలు జరిగి ప్రయోగపూర్వకంగా ప్రముఖులు కనుగొన్నారు. కొబ్బి “తిండి కలిగితే కండ గలదోయ్ కండ గలిగినవాడె మనిపోయ్” అన్న గురజాడవారి అనుచు బాడల్లో నడవదలిస్తే అందరూ తప్పని సరిగా పప్పు తినవలసింది. తినకుంటే తప్పు. కాని మితిమారి తింటేమాత్రం ముప్పు. మితం గావాడితే మెప్పు. ★

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేఖాము, నిక్కాక, నిస్సత్తుక, గుగ్గి న్దుమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 టూ! డబ్బి రు. 8-4-0 బోట్ల 15 అ. బి. సి. పి. డ్రీకం పెని. “అయుర్వేదసమాఖ్య” సెరికేటి-సెల్లూరు జిల్లా.

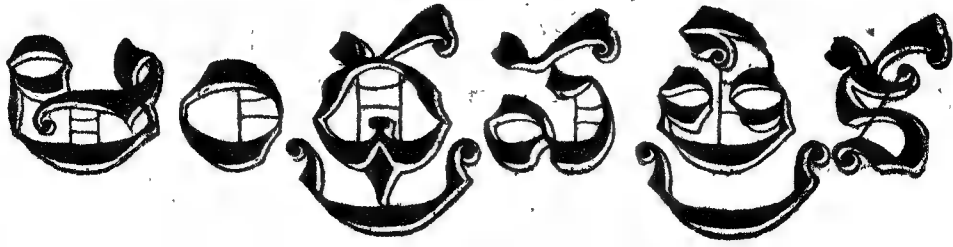
సాక్షిని అనుటకు
అతని నెలను అనుటకు

కామీర్ - కుసుం

అతని నెలను నూనెలో నానవండి
అతని నెలను అనుటకు

మీ ఇష్టమైన నూనెలో నానవండి
మీ ఇష్టమైన నూనెలో నానవండి

సంజీవగౌరవ పండ్లపూడి
ఇతర 54 బియ్యముల
వానిలా వివరించు

స చి త్ర వా ర ప త్రి క

సంక్రాంతి సంచిక కథానికల పోటీ

మొదటి బహుమతిరు 75. రెండో బహుమతిరు 50.

వచ్చే సంక్రాంతికి (14-1-1955) ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుంది. ఈ సందర్భం పురస్కరించుకుని కథానికలపోటీ జరుపుతున్నాము. పోటీకి వచ్చే కథానికలలో ప్రథమ, ద్వితీయశ్రేణి రచనలకు రు 75, రు 50 బహుమతు లివ్వబడతాయి.

నేటి మనసామాజిక వ్యవస్థలో స్త్రీల స్థితిగతులు, వారి మనఃప్రవృత్తి, వా రెదుర్కొంటున్న సమస్యలను గురించిన కథానికలు మాత్రమే పోటీకి స్వీకరించబడతాయి. పోటీలో అందరూ పాల్గొనవచ్చును.

పోటీ కథానికలు మా కార్యాలయానికి 1954 డిసెంబరు 1 వ తేదీలోగా చేరాలి. పోటీకి ప్రవేశకరుసుము లేదు.

పోటీకి పంపే కథానికలకు రేపర్లపైనా, రచన మొదటిపుటపైనా స్పష్టంగా “ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక సంక్రాంతి కథానికలపోటీకి” అని వ్రాయాలి.

బహుమతి నిర్ణయం అనంతరం ప్రచురణకు స్వీకరించబడని రచనలను తమకు తప్పి పంపగోరే రచయితలు తిరుగుపొస్తుకు ఆవనరమైన స్టాంపు తమ రచనలతోబాటు జతపరిచి పంపాలి.

సంక్రాంతిసంచికకుగాను ఇతరవ్యాసాలు, కథానికలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపదలచిన వారుకూడా 1954 డిసెంబరు 1-వ తేదీలోగా తమ రచనలు మా కార్యాలయానికి అందేట్లు పంపాలి.

రచయితలందరూ, ముఖ్యంగా వసంతలు ముందంజవేసి కథానికల పోటీలో పాల్గొని మా సంకల్పాన్ని జయప్రదంగా సెరవేర్చగలరని ఆశిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

నదులలా నదులలా

రామనాథం గోదావరీతీరాన కూలబడ్డాడు. నదికింకా నీళ్లురాలేదు. మన మనస్సు ప్రకారం ప్రకృతిగూడా పరివర్తన చెందుతుందిగాబోలు. విద్యాభావన మలేనే వుంది తన జీవితం! కానీ నదికి వచ్చినట్లు ఈ జీవితాని కెప్పుడూ వున్నట్లుగా నీళ్లు రావు. నదికిమలే ఈ జీవితం ఎన్నడూ పూర్తిగా ఎండిపోదు. బ్రాహ్మ గూటి పోవచ్చింది. ఎంత తప్పించుకు తిరుగుదామన్నా మానవుడు ప్రపంచాన్నించి పరంగా తిరగలేడు. జన్మకు, చెయ్యని సంకల్ప తనకూ ప్రపంచానికి వున్న సంబంధాలు. ఇంటిదగ్గర బావుండకే కొంచెం నేపన్నా మనస్సు స్థిమితంగా వుంటుందని ఇలా వచ్చాడు. నారాయణ విభాఖ పట్నంలో ఆ నదు చదువుతున్నాడు. రెండో సంవత్సరం జీతం కట్టడానికి డబ్బు లేదు. మానిసిద్ధామంతుని దురుహిని నది దబ్బంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరవుతుంది. నారాయణ ఏదో ఆ పరీక్ష ప్యాసయితే తన బాధ్యత కొంతవరకు తీరిపోతుంది. తుంటుంబాన్ని ఓడరికి చేర్చినట్లువుతుంది. కాని ఎలా? ఎంతకాలంనించి క్రేస్త తీసుకొంటున్నా పెన్షన్ డబ్బూ, తను క్రైస్తవుడనుకొనిన సంపాదిస్తున్న డబ్బూ ఇంట్లోనే సరిపోతున్నాయి. ఎంతరి నగరన్నా ఓ కానీ పుట్టేలోకాలు దాటిపోయాయి ఏనాడో! నారాయణని విభాఖపట్నం పంపడానికి చేసిన అప్పు ఇంత వరకూ తీర్చలేదు. అప్పటికే నాడి అద్దం బావుండబట్టి స్కూలలోకి వెళ్ళిపో చదువుతున్నాడు గనక. ఒక నేపు ఆ ఇన్వలసిస్ డబ్బుకు నడ్డి పాపం పెరిగినట్లు పెరిగి పోయానేవుంది.

నీలన్నిటిని పరిష్కరించేమార్గం ఒక్కటి మాత్రం వుంది. ఇంటి ప్రక్క కేవగిరి - రెండవ ములమేదకు అధికారి, పాతికరాల ఆసామీ తన కంఠకావాలంటే అంత ఇన్వలకుడు. కాని ఎలాధం? బాసకిని తనకిచ్చి చెయ్యమంటాడు. యా న్నూ యా న్నూ మండటి పిల్లను తీసికెళ్ళి ఆ రెండో పెళ్ళి వాడి కిట్టలం తను చేతులారా చెయ్యలేని పని. ఇక తనకు చాళమిటికి ఓ సముద్ర మంత సమస్యవచ్చి ఎదురుగా నిలబడింది రామనాథానికి. తన గత ఇరవైనవవత్సరాల తొలినాళ్ళ గుమస్తాగిరి జీవితమంతా సమ పిల్లలతోనే గడిచిపోయింది. ఒకటి కాక పోతే మరొకటి! ఈ జీవితమెప్పుడో ఈ మనస్సం బుద్ధి అంతమైపోతుంది.

రామనాథం లేచి మెల్లగా అడుగులు వేసుకొంటూ ఇంటి వేపు నడక పోగించాడు. తన ఇంటి ప్రక్క కేవగిరి రెండవ ములమేద తనని వెక్కిరిస్తోంది. కానీ ఆకాళంలో ఎన్నో నక్షత్రాలున్నా బండ్లు తన పోతే ఎంత కళ తక్కువగా వుంటుందో ఇల్లాలులేని ఆ మేడపహారం బావురు మంటూ వుంది. తను నుంచున్న చెయ్యి క్రింద కేవగిరి తనతో "నీ క్యావలసిస్ సహాయంచేసే బాధ్యత నాది. చిన్న కృపకు వేస్తే కృపా తోడుగా వుండవచ్చు. ఈ ప్రంతా ఎవరికిస్తాను గనక? చిన్న పుట్టుంచి ఈ యింట్లో పెరిగింది. ఇంటి విషయాలన్నీ బాగా తెలుసు తనకి. బాసకిని తనకిచ్చి చెయ్యమంటాడు. ఇంత ఆస్తికి చూస్తుంటే తన మామయి కావడం బాగానేవుంది గానీ, - కేవలం ఆ ప్రేమా ముఖ్యం? కేవగిరి మనుష్యులకడ? బాసకి మనుష్యులకడ? తన ప్యాథంకోసం కన్న

“తిరునగర్”

మామగారు ఏ తండ్రి కొయ్యలకు? కేవగిరిని ఆ విషయం ఎప్పుడూ ఎత్తవద్దని మందరించాడు రామనాథం!

“ఏం నాన్నా ఎక్కడన్నా దొరికిందా?” ఎదురుగా వస్తూ నారాయణ వేసిన ప్రశ్న విని తృప్తిపడ్డాడు. అప్పుడే తన ఇంటి కొచ్చేరాడన్నమాట. చండరానికి అలవాటైన పక్షి ఎక్కడికి పోగలదు గనక?

“డబ్బు యాస్తున్నా! ఇంతవరకూ ఎక్కడా దొరకలేదు” అన్నాడు రామనాథం ఇంట్లోకి పోవడమే.

“ఏవయ్య బాసకి నీళ్లు తోడతావా?” అన్నాడు ప్రేమంధ్ర కొంకకు తగిలిస్తూ! నంటింట్లో బాసకి పిల్లలతోనూ, వాళ్ళ పేచీలతోనూ సరమతమవుతూ అన్నాలు పెడుతోంది.

“కొంచెం ఆగు నాన్నా” అంది లోపల్పించి.

రామనాథం దొడ్లోకి వెళ్ళి మంచమీద వెల్లిలా పడుకొని డబ్బు పుట్టించేవిధానం కోసం బుచ్చించుకొని అలోచిస్తున్నాడు. లోపల్పించి బాసకి చాలా అడుర్గాగా, ఇంచుమించు ఖంగారుగా “నాన్నా... ఒక్కసారిలా రా?” అని కేకవేసింది. ఇంట్లోకి వెళ్ళేసరికి భార్య నూర్యకొంతమ్మకి పువ్వుకా లేదు. “నీటి నాన్నా? ఇలా

ఎప్పుడూ రాలే దింతవరకు?” అంది ఖంగారుగా బాసకి.

రామనాథానికి తన నిస్సహాయస్థితి గజలు కట్టుకొని తనముందు లాస్యం చెయ్యడం చూచి అతని కాక్షాబాస ఏడుపు రాలేదు! నవ్వాచ్చింది. ఆర్థికదుస్థిత తన సొంతరిగా చేసి ఎలా అపహాస్యం చేస్తాందో తన కర్మ మైంది. చాక్లర్ల పిలుచుకొద్దామంటే! ఎవ రొస్తారు? ఈ స్వతంత్ర భారతదేశంలో తనవంటి అభాగ్యుడికి కాని లేకుండా నైద్యం చేసే వాళ్ళుంటే తన కనలీ సమస్య లేవీ లేకుండా పోను. డబ్బు నీళ్ళలా ధార పోసి విసిగి విసిగి కొంతకాలంనుంచీ నూర్యకొంతమ్మకు ముందు రిప్పించడం చూసే కాదు. పిల్లలంతా మందంతులూ చేరారు. దాంట్లో ఎవరన్నా “అలా యానూ పూరు కంటూనే నాన్నా?” అని అడిగితే నిలవేసి కేసే సమాధానం చెబుతాడు? తన మీద ఆ బాధ్యతవున్నదే విషయం తనకూ తెలుసు. కాని బాధ్యతల్ని నెరవేర్చేందుకు పాధసమే తనదగ్గర లేదు. అంత అసమర్థుడు తన దౌర్బల్యాన్ని తెలుసుకొని గూడా అన్ని బాధ్యతల్ని ఎందుకు నెర్చిన వేసుకొవాలి? తనకు భార్య, పిల్లలు ఎందుకు? తనేమన్నా వాళ్ళని సుఖంగా పోషించ గలుగుతున్నాడా? ఈ ప్రపంచంలో జన్మించడమే అసమర్థత్వం గాబోలు. ప్రకృతి అంతుల్ని తలదాల్చడమే అసమర్థత్వమైనప్పుడు ప్రపంచంలో పుట్టడం సమర్థత్వ మెలా అవుతుంది? ఆ డబ్బునం కోగం నూర్యకొంతమ్మకు ఎంతకాలం మంచో!

“అమ్మా...అమ్మా” బాసకి తల్లిని తట్టి పిలుస్తోంది. ఆమె కంఠం ఇంచుమించు గాధాధికమైపోయింది. నూర్యకొంతమ్మ మెల్లగా కళ్ళు తెరిచింది. రామనాథం గుండె తుడుటపడింది.

“ఎలా వుండమ్మా” అని అడిగింది బాస తల్లిని అడుర్గాగా!

నూర్యకొంతమ్మ భర్తవంక బాలిగా చూచింది. రామనాథం తల వంచుకున్నాడు.

“బాగానే వుండమ్మా! మగత వచ్చింది. అంతే!” అంది తల్లి!

రామనాథం దొడ్లోకి వచ్చాను మళ్ళా. అలా ఇటు రెండు యాడునాల్లు పచాయ చేకాడు “బాసకి ఇలా రామ్మా” అన్నాడు. బాసకి వచ్చింది. రామనాథం మంచమీద కూర్చుని ఇంకో దిక్కుకి ముఖం పెట్టుకొని

నదులూ - నరులూ

అది కంఠ పొంగి? అనుకుంది జానకి. ఇంత ఉల్లాసంగానే వెళ్లి వెళ్లి ముసలి నువ్వులు చూడగానే గర్వం అడిగిపోతుంది. గోదావరి తండ్రి ఏమాళించి అలాటి అందాలరాసి తన మాతల్ని ముసలిమొగుడికిచ్చి చెప్పాడో?

“జానకి” అన్నాడు తండ్రి ఇంట్లోకి వచ్చి.

“ఏక నాన్నా! అమ్మ కలలుంది?” అంది మాతల్ని.

“ధరవారేదమ్మ. కాగానే తుంది. నారాయణ అమ్మయ్య ఉత్తరం రాకాడు. చోటల్లో దబ్బు కట్టాలి” అన్నాడు.

జానకి మాట్లాడటండా వెళ్లి పెట్టెతీసి కందరూపాయలు పట్టుకొచ్చిచ్చింది. తండ్రికి మాతల్ని చూచిన ప్రతిక్షణం, ఆమె ముఖంలో నైరాశ్యం చూచిన ప్రతిక్షణం తాను పాపాశలోకానికి దిగిపోతున్నట్లుగా తుంటుంది. తను పాపి! తన స్వార్థంకోసం ఆమెను అన్యాయంగా చాత్య చేశాడు. జానకితో ఎక్కువగా మాట్లాడలేదు “వస్తానమ్మా” అంటూ వెళ్లిపోయాడు. ఆమె దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది.

కాలాలు మారాయి. గోదావరి ఎండి కరుడైపోయింది. నదిలో చాలా చోట్ల ఇనుకలిగ్నెలు బయటపడ్డాయి. ఇంత చిక్కిపోయినా నదిజలాల్లోని స్వచ్ఛత, తియ్యదనం మాత్రం తనకాత్రమైనా తగ్గలేదు సరికదా మీదుమిక్కిలి పెరుగుతూ వచ్చింది. ఇదివరకు గోదావరి నిండు చూలాలిలా నడిచేది. ఇప్పుడు నిర్దిష్టంగా, ప్రావంఛిక విషయాలు దూరమైనట్లు నడుస్తోంది. నదిలోవున్న నైరాశ్యమంతా ఇనుకలిగ్నెలరూపాన బయటపడింది. మోడువారిక కోరికలు ఆ రూపాన బయట

పడ్డాయి గాబోలు. నువ్వులు దుడిచిన నదిలో తల్లికి వంశికలూనా సాంగత్యప్రభావం తప్పలేదు మరి. తనలోవున్న నైరాశ్యమంతా తనకు తుట్టబోయే చిట్టిపాప ముఖాన బయటపడుతుంది గాబోలు - అనుకుంది జానకి. ఆమె రోజురోజుకూ నదిలో కలిగే మార్పుల్ని పరిశీలన చేస్తుంది.

ఒకరోజు శేషగిరి “తాళాలు ఒక్కసారిలా ఇవ్వు” అన్నాడు. జానకి తాళాల్నిచ్చింది. తనక్కడపనిన దబ్బు తీసుకొని నువ్వు తాళాలు తనచేతి కివ్వకుండానే వెళ్లిపోయాడు. జానకి ఆశ్చర్యపడింది. తాళాలు ముందుగా తనకు తానే ఇచ్చి మళ్ళా తీసుకోవడంలో ఉద్దేశ్యమేమిటో తన కర్తవ్యంకాదు. తన తండ్రికి చేసిన సహాయం అయిదువందలూ లెక్కచూచుకొంటే తప్పక వయ్యాయనేమో తప్పడగ వచ్చుగా! నాన్నకిచ్చానని తెలిస్తే; ముందు తనే ఒప్పుకున్నాడాయెను. “జానకిని తనకిచ్చి చేస్తే నేన్నీళ్ళు - చన్నీకులా సహాయపడుతూ - చేదోడుచాడోడుగా తుంటానని” మరి తను అనుకున్నట్లే చేసి నందు కిప్పుడెందుకు కోపం రావాలి? జానకి మనసులో ఏదో అవ్యక్తమయిన భయాంధోళన బయటపడింది. రెండోరోజు

“తాళాలిస్తారా?” అని అడిగింది.

“నేనిక నీ కివ్వవలసివుంటుంది.” అన్నాడు శేషగిరి మర్నీలో మాతల్ని ఏడోపుస్తకం చదువుకోంటూ.

“ఏక?” అంది జానకి.

“ఆ విషయం నీకే తెలుసు”

“ఎలా తెలుస్తుంది?”

“తెలియకపోతే తెలిసేంత వరకు నానగరే తుండనివ్వు”

“మీరనేది నాకేమీ అర్థంకావడంలేదు” అంది జానకి.

“ఎలా అర్థమవుతుంది? బహుశా నేను తుట్టింది నీకోసమూ, మీకుటుంబంకోసమే ననుకుంటున్నావు గాబోలు”

“ఒకరికోసం ఇంకొకడు తుడతారావీ?” అంది జానకి.

“మరి నా సొమ్మంతా నీ తండ్రికి దానధర్మం చెయ్యడంలో తుట్టేళ్ళ మేనిటి?” అన్నాడు చదువుతూవున్న తుత్తకాన్ని చూసేసి.

“అది ముంజువలెనన్న మాటేగా?”

“ఏమిటి?”

“మనిషికి వివాహం జరిగితే మానాన్నకి మీరు సహాయం చేస్తానని”

“అలా అన్నప్పుడు నీకు మీనాన్న ఒప్పుకోలేదు.”

“అప్పుడొప్పుకున్నా నీ కప్పుకోకపోయినా మీ రనుకున్నట్లుగానే జరిగిందిగా?”

శేషగిరిముఖంలో కోపం మాత్రంగా ప్రవేశించింది “అంటే నువ్వు నాయంటికోచ్చింది నన్ను నాకేసం చెయ్యడానికే నన్ను చూడు”

“దీంట్లో నాకేసం మేముంది? నాకు కష్టాల్లో వున్నాను. మీరు చేసిన నాగ్గానం ప్రకారం సహాయంచేశాను. అంతేనా?” అంది జానకి. శేషగిరికోపం ఆమె నేమికదలింపలేకపోయింది.

“నెళ్ళయి నందర్నరకుండా కాదేను. అప్పుడే అయిదు వందలు ఇచ్చావు. ఈ లెక్కన నేనెంతో కాలం తుండవసరంలేదు. ఈవిధంగానే నువ్వు దోచేస్తావుంటే ఆ తుట్టబోయే పిల్లాడినాట ఏమిటి? మీ నాన్న నాకిచ్చి ని స్నెందుకు చేశాడో నాకు తెలుసు. దానికి ఎలా నడవాలో గూడా నాకు తెలుసు. ఈ ఇంట్లోనించి ఒక్క కాసే అయినా ఇక మీనాన్నగనీ, ఎవరికీ ఇవ్వడానికి రిలేదు” అంటూ శేషగిరి మెట్టుదిగి క్రిందికి వెళ్లిపోయాడు.

జానకి తాను సర్వనాశనమైపోయినట్లునిపించింది. తాను నిర్బంధించిన ఆకాసాధమంతా టప్పున కూలిపోయింది. తానెందుకు తన జీవితసర్వస్వాన్నీ త్యాగంచేసిందో బాని ప్రయోజనం ఆకాశకుసుమంగా మారిపోయింది. ఇటు తన జీవితం అడవికాచిన వన్మలయింది. అటు తనఆశయం ఎందుకూ గాకుండా వృధాఅయింది. పైగా తన కడు తున పసిదీడ్డ. తన జీవితం రెంటికీ చెడలేదని చందమైంది. శేషగిరిలో ఎంతటి విషమమిడిన సరసరాలకూపచ్చిస్వార్థం గాధంగా వరివ్యాప్తమైపోయింది. తన యవ్వనపు తియ్యని కోర్కెల్ని చంపుకొని తీరని కోర్కెలుగాజేసి ఎవరిని తను తండ్రిగా చూచేదో ఆ శేషగిరిని భర్తగా స్వీకరించింది ఎందుకు? హాయిగా ఆనందాల్లో కల్లో ఊగవలసిన తను కృంగి కృశించిపోతోంది ఎందుకు? అంతా కన్నతల్లిగై చుట్టూ ఆవరించిన చీకటిని తరిమేయాలనేగా? తన త్యాగమంతా నిష్ఫలమైపోయింది. తనూ ఆ చీకట్లో దిగబడింది. భగవంతుడంటూ ఒకడుంటే ఈ చేష్టలకు అర్థం ఏమని నిర్వచిస్తాడో? తనంకా ఎందుకు బ్రతకాలి? తనకోసం కాకపోయినా, తండ్రికోసం అన్నిటిని (నమీస్తూ ఇంతకాలంవరకూ జీవించింది. ఇప్పుడా ఆశలన్నీ అంతరించిపోయాయి. ఇంకా తన జీవితానికి సార్వత్రికం ఏముంది?

అమృతమునంటి,
అనంగప్రభాకరాక్షతి
సుందరమైన యావ్వనానికి. ప్రకాశవంతమైన శేషమృత. ఉత్తమమైనది. దాతవును గట్టివరచి వృద్ధిచేయును. వింహనకలెడిన వరములకు కలిసి, కలుత్యమును చేకూర్చును. ముఖమైన దానవత్వజీవరమునకు ఉత్తరవాదముగలవంటిది 30 మాత్రము. 10, 15 మాత్రము. 5.
మదనమంజరి ఫార్మసీ
184, తెనాలివాడ రోడ్డు. మద్రాసు-1.
తెనాలి-శ్రీనివాస మెడికల్ హాస్పిటల్-పాత్రురొడ్ రాజమండ్రి-శ్రీకృష్ణరెడ్డి కో. మెయిన్ రోడ్ వెలుదు- అర్జన్ ఫార్మసీ-అంతురొడ్ ఇతర కేంద్రాలలో వేరెండుకావాలి

జానకి గోదావరి కంటిక్కిరిస్తోంది. కాంతి తప్పిన ఆమె ముఖం లోతుకు తోసుకుపోయి బొమికలు బయటికి పొడుచు కొచ్చాయి. "ఏముంది చెల్లీ! జీవితాలు నిస్సారమైపోయాయి. మనిద్దరి జీవితాలు ఒకటేగా?" అంది. "ఇంకా శా విషయమేమిటో తెలుసుకుంటాను?" అంది జానకి.

"పయస్వినించి చూడు - నిన్ను చూసే వాలోనైనా ధైర్యం కలిగి నేనూ నీకుమలే విషయాన్ని అటో ఇటో తెలుసుకోగల నేనూ" అంది గోదావరి.

జానకి మెట్టదీగి గబగబా కిందికి జరిగింది. శేషగిరి ఏవో డబ్బు లెక్కలు రాసుకొంటున్నాడు జానకి ముఖం చూచి శేషగిరి ఆమె అనుకున్నంత ఆశ్చర్యపడ లేదు.

"ఓ వందరూపాయలు కానారీ" అంది జానకి. మూడేళ్ళ దామె కుక్క వదనం ప్రజ్వలితమైంది అధరాలు విచిత్రంగా వణుకుతున్నాయి.

పుస్తకంమీదనించి తలెత్తకుండానే "ఎందుకు?" అన్నాడు శేషగిరి.

"అవసరం."

"మీనాన్న కివ్వడానికేనా?"

"ఊ"

"ఇవ్వడానికి జేదవి కావాలను" మాటలో గాంధీరాగిన్ని తెచ్చుకున్నా డితను.

"మరి ఆయన నన్ను మీ కందుకీచ్చి న్నా?"

"అది ఆయన్నుదురు."

"నేనే చెబుతున్నాను. నిన్ను చూచి గాను. నువ్వు, నీ మొడిటిభార్య ముఖంగా పుండే సోజాలో నేనెంత చిన్నపిల్లనో గురుండా? నేన్ని నేమనినందోనించేదాన్నో గుర్తుందా? నిన్ను చేసుకుంది కలచి కాదనే విషయం నీకూ తెలుసు. ఆయన ఆర్థిక దుస్థితి భరించలేక నన్ను నీ కొచ్చాడు. కానీ నువ్వేం చేశావు ఆయన ఆకాశిర జాన్ని విభజించేవావు. నేను నా జీవితం వాశేమైపోయినా, యవ్వనపు వాంఛ లన్నీ అడుగంటిపోయినా నా ముక్కు పహయం చేయగలగుతున్నాననే ఆత్మ సంతృప్తితో జీవిస్తున్నాను. కానీ వాటి నన్నిటిని కూకటి వేళ్ళతో పెల్లగించిచేశావు నువ్వు! నీలో ఇంత స్వార్థముందని తెలి లేదు" జానకి మంచంమీదపడి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చుపోగింది. శేషగిరి జానకి ఉద్యోగంతో చెప్పిందింతా సావధానంగా విన్నాడు. "ఇదుగో జానకి! నేను స్వార్థం కోసం చేశానన్నావు గాని మీ నాన్న చేసిందేమిటో కాస్త చెప్పు" అన్నాడు.

"ఆయన అంతకంటే ఎమి చెయ్య ముఖంలో వ్యక్తంచేస్తూ అడిగింది జానకి. గలడు?" అంది ఆమె. "స్వార్థమనేది బుద్ధిగా ప్రవేశించిం తరువాత ఇక అంతే! తను తప్ప తక్కిన "అంతేనా?" కొంచెం తీక్షణత వన్ని ఘృణితంగానే కనిపిస్తాయి. "నువ్వు"

SANFORIZED
REGD TD MK
SHRUNK

'సాన్ఫోరైజ్డ్' బట్టతో

తయారైన దుస్తులు

చాలనట్లుగా

ఎన్నటికీ క్రుంగవు

-ఎన్నో సార్లు

ఉతికినాకూడ

మరిగమనిక

మీ దర్జీతో చెప్పండి:
"ఇది 'సాన్ఫోరైజ్డ్'
బట్ట - కుట్టేముందు
తడపవద్దు"

నదులూ - నరులూ

అనే ప్రకృతి వుండదు. అంతా నేనే! నేనే సర్వ ప్రపంచమూను. మీ నాన్న పార్వతేశ్వరం నన్ను నాకు చేశాడు. నన్ను అడుగుతున్నాను నా సొమ్మంతా కాకెయ్యో అనుకున్నాను. ఈ విషయం మీ నాన్న నాగరెడ్డిచ్చి "నా అమ్మాయిని విడిచిస్తా" నన్ను వేరే తెలుసుకున్నాను. ఒక నాడు "ఇంకా సారి ఆ మాట ఎత్త వంటే మర్యాదగా వుండదని" నుడివడతను ఈ నాడు పూరిత వస్తుకుంటాడని ఎలా అనుకుంటాను? ఇదివరకు అతనివిషయం అభిమానంగా నాలో లేదన్నాడు. కానీ కారణం నన్ను ద్రోహం చేయ్య

అతిమూత్ర వ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మాత్రములో అధికముగా కలెక్టరేషన్ అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు. (Diabetes) ఇది యింత ఉన్నదవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాంపిడినవద అరోజు కారోజు ముక్కువుకు అనన్ను మోకుంటారు. దీనికి వ్యాధి ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే ఉంటుంది. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేరదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము వున్నంతకాలము మాత్రం కలెక్టరేషన్ కార్యక్రమం నిలిచిపోతుంది. ఈజిప్టు అంటే లోలో ముక్కుమైనది వాహం. అకలి, తరచుగా కలెక్టరేషన్ మాత్రము నయం పెడలంము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాది వుండు, మరుపులు, కంటిపోత ఇతర దిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛారమ్ అధునిక కాలంలో అద్భుతమైన దిక్కు. దీన్ని వాడటం వల్ల వేసకు నేలమండి ముక్కుముఖం నుండి ఇయటవర్తాదు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజు నుండి మాత్రములో కలెక్టరేషన్ గురించి అత్యధికమాత్రము గూడ వివరిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు నాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి వక కథం లేదు. ఇన్జెక్షన్ అన వర్తం లేదు. ఇంగ్లీషులో వికరములుగల కర వ్రాసిన వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 నిల్లం బుద్ధి అరీదు. 6-12-0

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చ్ లేబరేటరీ,

హైదరాబాద్ నం. 587, కలకత్తా (A. P.W)

మరిచాడనే విషయం తెలుసుకోవడంవల్ల నేనూ! ఈ నాడు సొమ్మంతా ఇలా ఇతరు లకి వంచిపెట్టి తప్పు నా పుట్టబోయే వసి కందుకు వివియ్యను. నేనూ మానవుణ్ణి విషయం నీకు తెలుసు. నాలో పార్వతం లేదన్నా మత్త పట్టుకోవు. మీ నాన్న చేసినవని ఎంతవరకు సఫలమైందో తెలుసు కుందామనే తాళాలు నీచేతి కిచ్చాను. అక్షరాలా నిజమైంది. ఇక మీ నాన్న గానీ, మీనాల్లేగానీ ఒక్క కానీ అయినా ఇవ్వడంలేదులేదు" కేవలం లేచి బయటికి వెళ్లిపోయాడు.

నానకి వస్తు తెలియలేదు. స్వేచ్ఛా తప్పినంత వనయింది. మానవుల్లో ఇంతటి విషమత వుండయ్యా అంటాయని తన కిప్పటికే తెలిసింది. తన తండ్రిని వి కోగం నుంచి మోచి నా అంధకార బంధురం గానే వుంది. విషమత తీవ్రతలు భయం కరంగా గర్జిస్తున్నాయి.

తన కి బ్రతుకు మహా భారం గా వుంది. తను వచ్చిపోవడంవల్ల ఇప్పుడెవ్వరికీ వ్యవం లేదు. అటు తండ్రికి సహాయపడలేదు. ఇటు తనూ ముఖపడలేదు. కానీ ఒక్క పే అడ్డంకి. తనే విధంగా వర్తామన్నా చావటానికి వీలేదు. ముందుగానే అనుమానించి కేవలం తగిన నాగ్రత్త తీసుకున్నాడు. పనిమనిషి ఎల్ల వ్యయా తన నంటుకోనే తిరుగుతూ అను మ్మం తనని గమనిస్తూనే వుంది. ఈ విషయం తండ్రికి తెలిస్తే ఆయన బ్రతుకు తాదా? అన్నది గూడా ఒక సమస్య!

నారాయణగెలపు లయిపోవచ్చాయి. ఇప్పుడే బయలుదేరి వెళ్ళే నే గాని అక్కడ తనకు కావలసిన గది వగైరా వ్యవహారాలు చూసుకోవడానికి వీలుండదు. రామనాథం మామూలుగానే మాతుర్ని సమీపించాడు. తండ్రి తన యింటి కెందుకు వచ్చాడో తనకు తెలుసు. నవ్వునసరం లేకపోతే అస లతను తన ముఖం చూపించడు.

"ఎలాగో రెండో సంవత్సరం గూడా గడిచిపోయిందన్నా! ఇంకొక్క సం వత్సరం! అది గూడా గడిచిపోతే ఇక నా కేమీ బాధలండవు. అన్నయ్య వికాఖ పట్నం వెళ్తానంటున్నాడు. ఇప్పుడెళ్ళితే గాని వ్యవహారాలన్నీ చూసుకోవడానికి వీలే దట." అన్నాడు రామనాథం. రామనాథా నికి "డబ్బు కావాలి" అని నూటిగా అడ గడం అలవాటు లేదు.

నానకి మృదయంలోనించి వెయ్యి గొంతుల విడుపు వినిపిస్తోంది. "డబ్బులుపో

యిందా నాన్నా?" అంది. ఆమె అలా అడగడం ఇదే మొదటిసారి.

"అప్పుడు మందుల కిద్దగా మిగిలిన యాత్ర దూరాలూ నా కళ్ళకి చూస నాన్నా" అన్నాడు తండ్రి!

నానకి అటువేపు తిరిగి నుంచిన గోదా వరివైతే చూస్తోంది. కొన్ని క్షణాలక్రితం నిర్మలంగావున్న ఆ కాకిం లో ఇచ్చే ముఖంలాడి నరీంక సారంభించాయి. వర్షించిన ప్రతి చినుకూ నదిలోవడి పై కెగురుతోంది. తన తండ్రి చేస్తున్న ఆశించి తన నారాయణకుర్చీ సముద్రుడిదగ్గరకు పంపాడో అది వచ్చేసిపోయిందన్న విష యంతో గోదావరి పీడుస్తున్నట్లుగావుంది. నది కళ్ళవెంట నీళ్లు చిందుకున్నాయి. అప్ర యత్నంగా నానకి కళ్ళవెంట గూడా నీళ్ళు కారసాగాయి.

"ఇకనించి నే నీ కేమీ సహాయం చేయలే న్నాన్నా" అంది.

రామనాథం మొదట నరీంక తరువులా మాటిపోయాడు. ఈ మార్పు సహజంగా తన మాతుర్లో వచ్చింది కాదని ఆమె కంతాన్ని బట్టి తెలుస్తూనే వుంది కేవలం కి తెలిసి అంత పెట్టివుంటాడనే విషయం గ్రహించలేనంత కష్టమైంది కాదు.

"ఇవ్వడన్నా దా తల్లీ?" అన్నాడు.

"అవున్నాన్నా! తాళాలు గూడా తీసు కున్నాను. మత్త తరిచింది వేరు. కానీ కేవలం వ్యతిరేకంగా జరిగింది. నువ్విదంతా పార్వతేశ్వరం చేశావని ఆయన అపోహ పడ్డారు. ఇక నీకొక్క కానీ వచ్చే వారేమీ లేదు" అంది అటు తిరిగి నిలబడే!

రామనాథం మాతాకుడై దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచి "ఎంతవని చేశావు కేవలం" అన్నాడు.

"ఏమిటదీ?" అందుకున్నాడు కేవలం పైకొస్తూ!

రామనాథం మృదయంలో భగభగ నా మంటలు ముండుతోంది. కేవలం చెప్పిన మాట లేవిటి? ఈ నాడు చేస్తున్న చేమిటి? అతని కళ్ళు ఎఱుబడి చింతనివ్వలయ్యాయి. ఉండ్రేకలో నరాలు వుత్సాహం "ఏమిటా, నువ్వింత వచ్చికున్నాయివాడి వసుకోలేదు" అన్నాడు.

"అవును మరి. నేనూ, నా పుట్టబోయే కొడుకూ మీ చేత చిప్ప చేతి కిప్పించు కొంటే సాదువయ్యోవాడి!" అన్నాడు వ్యంగ్యంగా.

"నీక్కావలసిన సహాయం చేసే బాధ్యత వాదని వాగ్దానం చేశావే? నీ తియ్యటి మాటలు నమ్మి పండంటి కన్ను మాతురి గొంతుకోశాను. ఆమె పచ్చటిజీవితం మళ్ళీ కంటెలో నేనాను. కోమలమృదయాన్ని

అగ్నిగుండంలో పడేశాను..." అనేకంలా ఇంకా విశేషాలు అనేకం ఉన్నాయి. శేషగిరి అందుకొని "అవన్నీ ఇప్పుడే మున్నా బాధించేదు. మర్యాదగా పట్టిపో" అన్నాడు.

"నువ్వొక దోహం తలపెడతా వనుకుంటే ఇలా జరిగివుండేది కాదు. మావుసురు, జానకివుసురు తప్పకుండా తగులుతుంది" అన్నాడు పుద్గళకం ఆగక రాను నాగం!

"తగి లే అనుభవిస్తారే! ముందు నువ్వెళ్లు. ఇంకెప్పుడూ రాకు" అన్నాడు శేషగిరి. రామనాథం చేసేదేమిలేక క్రిందికి దిగిపోయాడు.

తండ్రి ప్రస్తుత పరిస్థితుల్ని బయటపెట్టి

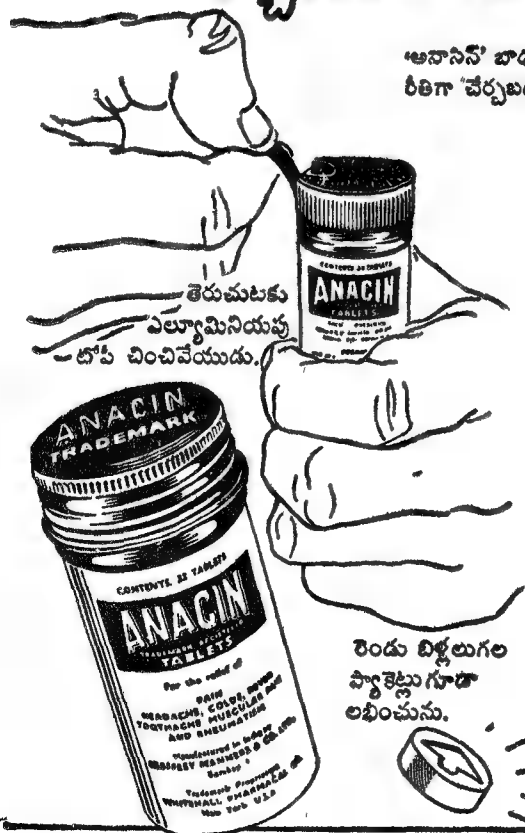
వప్పుడు వారాయణ నవనాడులా తగినట్లయింది. చీకట్లో వెలుగును చూసి ఆకేపడ్డాడు. అంతలో... అది మిథ్యయింది. అసలు కవచదనప్పటికంటే ఇప్పటి బాధ ఎక్కువ. ఇంకెకాలం పట్టుకున్నా పట్టుకొమ్మ విరిగిపోయింది. ఆకే అంతరించిపోయింది. తనిలా వదులువానే తన జీవితం ఏంకాను. రెండేళ్లు పనివినందుకు కనీసం 1 ఏ., డిగ్రీ అన్నా ఇవ్వరు.

ప్రతివారి హృదయంలోనూ శాపలే వన్నీ బాధలు పెరిగిపోయి మహావృక్షాలయాయి. అవి మనస్సులో స్థిరంగా పీఠం వేసుకున్నాయి. అందరికీ ఎటు చూసినా భూర భయంకర తిమిరం తప్పదారీ తెన్నూ కనిపించడంలేదు. ఎవరేని

నమస్కృత పరిష్కార మార్గాలకోసం ఎవరికి వారు మునుపే చదువ్వారు. ప్రతివారికీ జీవితం భరించలేనంత దుర్భరంగా, యాతనావహంగా తయారయింది. ఎవరి మీద వారికి ఎవరేని ద్వేషం పుట్టుకొస్తోంది. ప్రపంచమంటే ఎవరేని కోరిక పుడుతోంది.

ఎవరికివారు కర్తవ్యాన్ని గురించి యోచించనారంభించారు. వైకీ అందరూ భూర గంభీరముద్ర వహించారు. జానకి కిటికీదగ్గర నిలబడి మరొకసారి నదివంక దృష్టి ప్రసరింప చేసింది. గోదావరినిండుగా వస్తోంది. ఎప్పుడూ లేని ఉరవడితో వస్తోంది. తీగతీగతం ఆ మెల్లో ఆగ్రహాచిహ్నం లేకుండా వస్తున్నాయి. ఆగ్రహంలో గూడా అనుగ్రహం చూపించే బాంధవ్యం ఆ మెల్లో

4 ఔషధములు చేరి త్వరితంగాను, నిరపాయంగాను మఱియు నిశ్చయంగాను బాధనివారణ నిచ్చను

"అనాసిన్" బాధలకు నాలుగు విధముల నివారణ ఇచ్చుటకు విజ్ఞాన శాస్త్ర రీతిగా చేర్చబడినది. ఎందుకనగా అది కలిసియుండు క్రింది ఔషధములే.

- 1 క్విన్వైన్ : అధిక శక్తినిచ్చు ఔషధమని మరియు జ్వర నివారణయని ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఔషధ సమ్మేలనం. జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో సాటిలేవిది.
- 2 కపిన్ : బలవనానికి మరియు చిక్కి పోయినందులకు తగిన ఔషధమని విరివిగా వాడబడుచున్నది.
- 3 ఫినాసిటన్ : తీవ్రమైన బాధా నివారణ మరియు జ్వరనివారణయని ప్రఖ్యాతిచెందినది.
- 4 అసిటైల్ సాలిసిలిక్ అసిడ్ : ఇది తలనొప్పి మరియు అలాటి వివిధ బాధలను సాగెట్టుటకు ఉపయోగపడుచున్నది.

"అనాసిన్" గుండెకు హానిగాని, కడుపులో వికార పెట్టుట గాని చేయదలిగూడా జ్ఞాపకముంచుకొనుడు.

ఎల్లప్పుడును

'అనాసిన్'

బళ్ళలే కావలేననికోరండి

నదులూ - నరులూ

జానకి మధ్య వుంది. జానకి ఆమెనించి ఏ దివ్యసంచకాన్నో అందుకొని నిశ్చలంగా వచ్చి పండుకుంది. నారాయణ ఆరోజుల్లా పూరంతా తిరిగి ఇంటికి చేరాడు. నిండు గోదావరిపై ఆశ పెట్టుకొని ఇంటిల్లిపాదీ నిద్రపోయేవరకూ మేలుకొనే వున్నాడు. జీవితాన్ని కాచివడపాసినవాడుగనక రామ నాథం అంతకంటే తేలికమార్గా న్నాలో చిస్తున్నాడు.

జానకి పండుకున్నా నిద్ర పట్టలేదు. ఎవరికోసమో ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా పండు కుంది. కొంచెంసేపటికి కిటికీతలుపులు తెరిచింది. ఆ నిశ్శబ్ద నిద్రబ్రహ్మచరణంలో గోదావరి ప్రళయగర్జన వినిపిస్తోంది. “ఇదుగో వస్తున్నా చెల్లీ! నిన్ను చూచాక నా కూ ధైర్యమొచ్చింది. నేనూ విషయం అటో ఇటో తేల్చుకోవాలనే బయలుదేరాను” అంటోంది గోదావరి తనకు దగ్గరదగ్గరగా వస్తూ!! ఆమెకు భయం వేసింది. కిటికీ తలు పులు గట్టిగా మూసింది. మరుక్షణంలో హాహాకారాలు వినిపిస్తున్నాయి. ఎవరో క్రిందిభాగంలోకి బయటించి తలుపు కొడు కున్నారు.

“ఇంట్లోకి రావడానికి వీలేదు” కలి శంకా సమాధానం చెపుతున్నాడు శేషగిరి.

“శేషగిరి ఈ ఒక్కక్షణం రక్షించు. నీ మేలు మరిచిపోలేను” తండ్రి రామనాథం కంకం!!

“వీలేదు. చావండి ఆ నీళ్లలో పడి” అంటున్నాడు శేషగిరి!

జానకి గబగబా వెళ్ళి తలుపులు తీసి క్రిందికి చూచింది. క్రింద శేషగిరి తలుపు దగ్గర నిలబడి బయటవున్న తన తండ్రికి కలి శంకా సమాధానం చెపుతున్నాడు. పిల్ల అంతా ఏడుస్తున్నారు బయట. గోదావరికి కోపమొచ్చి ఒక్కసారి విజృంభించింది. ఇళ్ళన్నీ మునిగిపోతున్నాయి.

“నాల్గోని లోనికి రానియ్యండి” బాలికా అంది జానకి.

“వీలేదు. నువ్వు వైకళ్ళు” గ్రుడ్లరి మాడు శేషగిరి.

జానకిలో సమానం నశించిపోయింది. “నువ్వు మనిషివా—పశువా” అంటూ క్రిందికి దిగవారంభించింది. ఆమె క్రిందికి దిగేసరికి అప్పటివరకూ బయట కేకలు పెడుతున్న పిల్లల ఆర్తనాదాలు వినిపించి అంతరించిపోయాయి ఇంట్లోకి గూడా నీళ్లు వచ్చాయి జానకి గబగబా పైకి వడి చింది ఆమెతోపాటు శేషగిరి పైకి వడి చాగు. అతడు పైకి చేరేసరికి జానకి రెండో అంతస్తులో కల్లి తలుపు గడియ వేసుకుంది.

“జానకి తలుపు తియ్యి” తలుపుకొడుతూ శేషగిరి కేక వేస్తున్నాడు.

“ఈ ఇంట్లోకి రావడానికి వీలేదు” నిబ్బరంగానూ, కఠినస్వంగానూ సమాధానం చెప్పింది.

“ఇది వేళాకోళంకాదు జానకి!”

“అదే నేనూ అంటున్నాను. కుటుంబ మంతా నీళ్లలో కొంకమపోతూ తలుపు తియ్యమంటే వేళాకోళమనేనా తలుపు తియ్యన వ్నావు? నువ్వు మనిషివి కాదు. రాక్షసుడివి పో!” అంది. ఉన్నకొదీ నీటి మట్టం పెరుగుతోంది. ఇంట్లోకి ఆరడుగుల వరకూ నీళ్ళొచ్చాయి. తనదగ్గరికి రావడాని కొంకా ఎంతోసేపు పట్టదు.

“జానకి నన్ను తుమించు. నీళ్లు వచ్చే న్తున్నాయి” అన్నాడు దీపంగా బ్రతిమ లాడుతూ శేషగిరి.

“నిన్నా తుమించేది. నా జీవితాన్ని నాశనంచేశావు. ఎందుకూ కాకుండా పాడుచేశావు. అడదంటే ఏమిటో అను కున్నావు నీ మనస్సుకి. నీ క్షణంవచ్చినట్లు ఉపయోగించుకోనే కీలుబొమ్మనుకున్నావు.

అనుభవించు. ఆ నీళ్లలోనే కలిసిపో! మానవు లెప్పటికైనా చచ్చిపోవలసిందే. కాకపోతే కొందరు ముందు కొందరు తరు వార! నీ డబ్బు, నీ హాదా ఇప్పుడేమీ పని చెయ్యవు” అంది.

“అంతేనా” అన్నాడు శేషగిరి. ఆ కంతాన్నిబట్టి అతడు చిన్న పిల్లా డిలా ఏడుస్తున్నాడని తెలుస్తూనే వుంది. ఆ సమయంలో శేషగిరి తన హాదాను, తన సర్వస్వాన్నీ మర్చిపో యాడు. కేవలం చిన్న పిల్లవాడయ్యాడు.

జానకి మాతృహృదయం బయటపడింది. ఆమెకూ భర్త నిలువెంతో తెలుసు. భారత స్త్రీ మాంగల్యం ఎంత ప్రధానమైనదో తెలుసు. ఆమెహృదయం శేషగిరిపట్ల దయతో నిండిపోయింది. “ప్రాణమంటే ఎంత తీవ్ర ఇప్పుటికైనా తెలుసుకు న్నావా?” అంటూ తలుపు తీసింది. నీళ్లు వెళ్లువగా ఒక్కసారి గదిలో కొచ్చి పడ్డాయి. శేషగిరి ఆ వెల్లువకి బొక్క బొర్లగా పడ్డాడు. ఇంచుమించుతీసికి స్పృహలేదు. ఎలాగో తీసికెళ్ళి అతన్ని మంచమీద తేర్చగలిగింది జానకి. గదిలో ఆడుగువరకూ నీళ్లు వచ్చాయి

ఈ మేడ ఇప్పటిదిగాదు. తాతలనాడు నిర్మించి ది. ఆ ప్రవాహవేగానికి తట్టు కొనే తాహతు దానిలో లేదు. శేషగిరికి స్పృహవచ్చింది “జానకి ఈ మేడ ఇంకా ఎంతోసేపు నిలవదు - చివరిక్షణంలో నీ కొక్కమాట చెప్పనా! మానవులు చేసే తప్పరికి ఏ శిక్ష విధించాలో ప్రకృతికి బాగా తెలుసు” అన్నాడు.

నీటిమట్టం ఇంకా పెరుగుతూ మందంపై నున్న తన ముద్దు పెట్టుకుంటానికి గోదా వరి వస్తున్నట్లుగా వుంది “ఇంకా చూస్తూ వేం చెల్లీ! చూచావా! నేనెంతగా విజృం భించానో! ఇది నా ఆఖరి వెలుగు. మోడు వారిస జీవితాలు మనవి. పద” అంటోంది గోదావరి.

ఆ క్షణంలో జానకి అనుకుంది “ధాన్యం తుడా! నీ చేదలే సరైనవి! ఈ విపత్తుని తాల్చి ఏమార్గంలో కడితేర్చాలో నీ కొక్కడికే తెలుసు” అని.

మరుక్షణంలో మేడ కుప్పగా కూలి పోయి ఆ ప్రదేశమంతా జలంచేత కప్పబడిపోయి గతక్షణంలో సమస్యలతో సరిమరిమవుతున్న తేల్చి సమస్యరహి తుల్ని చేసింది గోదావరి!

మా మధురానందం కోరకు

న్యూట్రైన్

తేజోదీగల మిత్రాయాలు

ది న్యూట్రైన్ కనెక్టర్ కంపెనీ, చిత్తూరు-ఆంధ్ర.

మద్రాసు ఆఫీసు-254, లంగ్ చెట్టి వీధి, జి.టి. పోస్ట్ 3510.

కనపడుని వ్యక్తి

స: ఏం? మీ బావ నుంచి వాడు కాదా?

క: ఏదో వుంటాడులేండి. వాడు మా బావకు మొదట్నుంచి వడదు. మూలు వైసలు రెండుసార్లు తప్పి చదువు మానేశాడు. పెళ్ళియాక నన్ను చదువు మాన్పిస్తాడట, మహా కోరికలు కోస్తాడు.

స: మీ బావ భలేవాడన్నమాట?

క: మెరిగా అంటా రేమిటి? ఆయన గారికి బాగా డబ్బుండిలేండి? మా అమ్మ, నాన్నకు, ఆయనంటే వో ఇండ్రుడుగానో, చంద్రుడుగానో వుంటుంది!

స: ఇంతకీ మీ బావ అదిగాజేనా?

క: (సిగ్గుతో) ఊ అందుకే ఆయనకు మహా గర్వం! తనకు డబ్బూ, అందంవున్నాయట. మా నాన్న అమ్మ తన కొల్లమీద వడి నన్ను చేసుకోమని ప్రార్థనపడుతున్నారట. అందుకని పెళ్ళిచేసుకోని తన్ను చదువు మాన్పిస్తాడట! అసలు తనెవరు, ను చదువు మాన్పించటానికి? మీరే చెప్పండి?

స: ఇంతకీ మీ బావకు నీ చదువుమీద అంతపరితం చేసి?

క: ఏమిలేదండీ! నేను యీ సంవత్సరం మూలువైసలు పాసయితే కా రేజీకి బాతానని అతని కడుపుమంట. తన రెండు సార్లు తప్పాడు కొబట్టి యింట్లో కూర్చున్నాడు. నేను చదువుకుంటే తప్పే టిండి? మీరే చెప్పండి?

స: ఇండులో తప్ప ఏముందిలే కమలా? అవకాశాలుంటే చదువుకోవటం నుంచి దేగా?

క: బయటివార్లయినా మీరే నయం. ఆ మాత్రం మాటన్నారు. మా నాన్న గానీ, అమ్మ గానీ అన్నారా? అంతా మా బావను వెనకను కొచ్చేవారే!

స: నీ నుంచికోరే అలా అనివుంటారు.

క: ఆ ఏమిటి మీరుకూడ వాళ్ళవైచే పలుకుతున్నారే? మా నాన్న నాకు యింకా చదువెందుకంటాడు. మా అమ్మకు నన్ను ఒక యింటిదాన్ని చేసి సంసారము చేస్తుంటే చూడాలని వుండటం.

స: మీ అమ్మకు నీవొక్క దానినే నేమిటి సంతానం?

క: అవునండీ! ఒక్క గాను ఒక్క

మాకున్నదా యిలాగేనా చూడాలింది? మళ్ళీ చూస్తే కట్టుకుపోయేంత అనివుంది. మీరే చెప్పండి న్యాయం? యిలాగేనా నాకు చేయాలింది?

స: పాపం! ఒక్క గాను ఒక్క మాకురు, కళ్ళకు కన్నడమందాపోలే ఎంత బాధపడుతున్నారో మీ అమ్మ నాన్న?

క: పడిలే పడనీయండి? నన్ను బాధ పెట్టినప్పుడో?

స: కమలా! యింతకీ యిలా కనబడకుండా వుండి నువ్వు సాధించగలిగినేమిటి? పెద్దవాళ్ళను బాధపెడిలే నీకు వారికే నేమిటి?

క: నేను కావాలని వాళ్ళ నేమీ కష్టపెట్టలేదు. నేను చదువుకుంటానంటే వాళ్ళ దేం పోయింది నా కిష్టం పెట్టివద్దంటే విసుకూడదూ?

స: ఎంతవరకూ చదువుకోవాలనీ?

క: బి. ఏ. వరకూ చదువుకోవాలని వుంది. బి. ఏ. అయినా అనిపించుకోకపోలే ఏం చదువు?

స: అంటే బి. ఏ. వరకూ చదువుకోని ఎమ్. ఏ. చదువుకున్నవాణ్ణి చేసుకుంటానన్నమాట?

క: (విడుపు గొంతుతో) చాలైంది నేనంటే అందరికీ ఎగతాళి!

తాటితోపు

స: పిచ్చయ్యాయ్. నిన్ను చూస్తే నాలే క్కుంది. మరి నీ విట్లా అమ్మా, నాన్నకు కన్పించకుండా ఒక స్నేహితురాలింట్లో కూర్చోని, మూలలపై నల ఎలా పానవుతావు? బి. వి. డిగ్రీ ఎలా పొందుతావు? మరి ఎమ్. వి. పాసయినవాణ్ని ఎప్పుడు చేసుకుంటావు?

క: (కోపంగా) పూరుకోండి. నాకు బి. వి. డిగ్రీ వస్తు. ఎమ్. వి. పాసయినవాడూ వస్తు. నా జీవితమంతా నాకేవలమివేవాల్సిందే. నా కెవ్వరితో సంబంధం వస్తు.

స: కనుక! ఏమిటా పిచ్చి మాటలు? ఎంతో కృత్తిలో! రావలసిందానివి. ఎందుకంత నిరాశపడతావు? ఇక్కడ కూర్చోని నువ్వు నాధిపతిగర్హించేమీ లేదు. చూడు మీ నాన్న ఎంత బాధపడుతున్నారో?

మీ అమ్మ బెంగలో మంచం ఎక్కిందట. వాళ్ళేం చేసివా నీ మేలు కోరగదా చేసేది? పెద్దతరంవాళ్ళి. వాళ్ళే అభిప్రాయాలూ, భావాలు వేరు. ఏదో అన్నారే అనుకో! అంతమాత్రావికే నీవు ఇల్లు వదిలి రావాలా? చూడువారలనుంచి కూతురు కనపడకుండావుంటే ఆ తల్లికడుపు ఎంత తోలిస్తుందో నువ్వు తిన్నావో తినలేదో, ఏమైపోయావో, ఏమైనావి మీ అమ్మ అహర్నిశం ఎంత వాడలిపోతుందో? మాతృ హృదయం! కడుపుకొర! నీకేం తెలుసు?

క: అవునండీ! నా అమ్మ వట్టి గాబరా మనిషి! పూరికి కే వాడలిపోతుంది. నాకొక వారి పైఠానిదే ఉన్నే, నా అమ్మ నిద్రా చూరాలూ మాని నా మంచం పక్కనే కూర్చుంది. ఒకరి మా మూర్ఖుల్లో పిల్లల్లో

కలిసి నీకోసం కున్నట్టి ఆ రాత్రంతా యింటికి రాకపోతే, నాకోసం ఎదురుదాస్తూ ఆ రాత్రంతా జాగారం చేసింది.

స: అట్లాంటిది మీ అమ్మ యింత కాలంగా నువ్వు కనిపించకపోతే ఎంత బాధపడుతుందో నువ్వే అలోచించు! మీ నాన్నయితే మూలం నీకోసం దిగులుపడి

కుమ్మ * బొలి

వగైరా మేహమచ్చలు, పెగి, పనాయి వ్యాధిలకు గ్యారంటీ రికిపు. క్యాబలాగు ఉచితము. వలసకు జి. వి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్డ్)

"రాష్ట్రరాక్షసి ము."

గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

కలువ - చెలువ

ఫోటో: కె. గోపాలకృష్ణమూర్తి - బొవల్ల.

కనపడని వ్యక్తితో....!

ఎంత కుమిలిపోయావా? నవ్వు గట్టిగా చదువుకుంటావని అడిగితే నాన్న వద్దం బాదా? ఇన్నాళ్లనుంచీ చదువు చెప్పించాలి!

క: అసలు మా నాన్న మంచివారే! నే చెప్పితే వింటాడు. కానీ బావే యిదింతా చేసింది!

స: అయి. మీ బావయితే మాత్రం కొంటే తనానికి నిన్ను వుడికించటానికి అట్లా అని వుంటాడు కానీ, నవ్వు కాలేజీలో చదువు కుంటానంటే వద్దంటాడా? తన పెళ్ళాం ౧౧ ఏ. అంటే తనకు మాత్రం గొప్పకాదా!

క: ఛాండి! మా బావసంగతి మాత్రం కాదగ్గర చెప్పకండి!

స: చూడు కమలా! నువ్వేది సాధించినా యింటిదగ్గరుండే సాధించాలిగాని యిలా పారిపోయి వచ్చి ఏం చేయగలుగుతావో? జీవితంలో వచ్చే అవాంతరాల్ని ఎదుర్కోవాలిగాని, జీవితంనుంచి పారిపోయి చేయగలిగిందేమీలేదు. అమ్మాయ్ చూడు! ఇప్పటికే చూడునెలలు వృధాగా కాలం

గడిచిపోయింది! ఈ చూడునెలల్నుంచీ పెద్దతనంలో వున్న తల్లితండ్రుల్ను బాధ పెట్టడం తప్ప ఇంకేం చేయగలిగావో? చెప్ప! ఇప్పుడు వాకిళ్ళూ, తనవాళ్ళనూ వదిలి బయటికొస్తే, జీవితంలో అనుకోని సంఘటన లేవో జరిగి కొరికలు నెరవెరతా యనుకోవడం వట్టి భయం కమలా! అవన్నీ, సినిమాల్లోనూ కథల్లోనూ జరిగేవే కానీ వాస్తవంగా జరిగేవికావు. చూడమ్మాయ్! అంత నీకంటే రెండేళ్లు పెద్దా!

క: అయి. అంతే రెండేళ్లు పెద్దా! స: చూడు మరి! అంత పెళ్ళి చేసుకొని హాయిగా వుండటంలేదు. జీవితంలో ఏవేవో చేయాలని కలలు కనడం తప్ప కాదు. కలలన్నీ నిజాలు కావాలని ప్రయత్నించడమే వెలితనం! అందు, చందం, ఆస్తి, కాస్తా హస్తా చదువులన్నీ మీ బావను తృప్తికరించడం ఏంబావుందీ?

క: మా బావ వట్టి పెంకెనుసి!
స: నవ్వుమాత్రం ఏం తక్కువ గనక!
స: లేవే ప్రయత్నంగదా! పాపం పెద్ద వాళ్ళు ఎంతగా ఎదురుచూస్తున్నారో? క: ఉహూ. నేనొక్కడన్నే బాను!

స: (నవ్వుతూ) మరి వచ్చేప్పుడు బంటు రిగానే వచ్చావుగా? సరే! అంత రాగానే చెప్తాను! అంతిమాదావచ్చి నిన్ను మీయింటి దగ్గర దిగ పెడుతుందిలే!

క: అదిగో! అంత వస్తోంది.

స: కమలా! మరి మీ బావనే చేసుకుంటావుగాదా? పెళ్ళికి మధ్యలో రాస్తావుగా!

క: తప్పకుండా వస్తారా! నేటి లో చెయ్యివేసి చెప్పండి వస్తానని! (నేటిలో చెయ్యివేసినప్పటి).

స: ఓ తప్పకుండా వస్తా! మీ నాన్న యిస్తానన్న బదులందరి రూపాయలలో మీ బావకు ఒక రేడియో పెట్టకొని ప్రజంట చేస్తా!

క: ఛాండి! ఛాండి! మీరూ మా బావంలే నే యిద్దం! నాకు పెళ్ళిగా నేయించి పెట్టావంటిరిగా?

స: అలాగే కానీ! కొంపతీసి పెండ్లయి తరువాత మళ్ళీ కనబడటం లేదని పెళ్ళాళ్ళ నేయించుకొనేవు?

క: వూఁ ఛాండి! మీరు మరిను!

(అలిండియా రేడియో ప్రసారితం) ★

మీ యింటికి రేడియో ఎంతయో అవసరము-

ఈ అద్భుతమైన **క్రొత్త** రేడియో బ్యాటరీని

మీ నెట్టుకు వాడేచూడండి

శక్తి
2మిడియున్నదీ

కొనుటకు చురుకైన ఆయినదీ
సమృద్ధిము గలిగినదీ
దీర్ఘకాలము పనిచేయునదీ

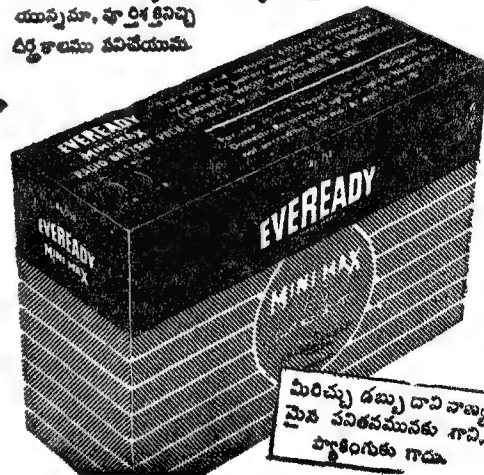
EVEREADY
MINI-MAX

ఎవరేడియో మినీమాక్స్ రేడియో బ్యాటరీలు

వేషవల్ల కార్పస్ తయారు

© NCH 1908

తర రేడియో బ్యాటరీలెలాకా ఈ "ఎవరేడి" "మినీమాక్స్" రేడియో బ్యాటరీలలో అధిక శక్తివంతమైన ఎక్కువగా ప్రతి కుమారులకుమీదందు యిమిడ్చబడినవి. ఈ పెట్టె చదువుగానూ, పలుచేగానూ నిర్మించబడి తక్కువ వైజా ఇరువును గలిగి యున్ననూ, ఫార్మిక్రమిచ్చి దీర్ఘకాలము పనిచేయును.

మీరిప్పుడప్పుడానిచాలా మైన వేషవల్లమునకు గాని, ప్యాకెటింగు గాదు.

అంతచేస్తే ఇంతేనా!

సుఖం అంటే ఏమిటో అసలు అర్థం కాక ఆలోచిస్తున్నాడు ఎల్లప్పుడూ యిన్నాళ్ళ జీవితంలో సుఖం అనుభవించింది సున్నా. తనకిప్పుడు తక్కువ వయస్సేమీ కాదు—భవిష్యత్తులో అంటూ కూచోటానికి. కాస్తా కూస్తా లేదాలో అరవయ్యేళ్లు నిండుతాయి తనకి.

మంచి సంబంధాలు కాకపోయినా ఎలాగోలాగ యిద్దరు కూతుళ్ళకి పెళ్ళిచేశాడు. అంగటితో వదిలిపోలేదు బరువు. ఇంకా బంధరాయంత—తను మోయలేనంత—బరువుంది. ఆఖరి కూతుళ్ళు లచ్చికి పెళ్ళిచేయాలి. కానీ డబ్బెక్కడ వుంది? కూలోళ్ళలోకూడా కట్నాలైతే ఎలా వచ్చేది! “ఇంకా నిర్మోచ్చినా పిల్లకి యింకా పెళ్ళిచేయలేదంటూ ఎల్లప్పుడూ” అని కుండ పగలేసివెళ్లు అడగడమేగాని—ఒకకూడా తన కొడుక్కి కట్నంలేకుండా కట్టుకొను...చా! ఎడవలోకం—అతనికి ఆపేకంతోపాటు ఆగ్రహంకూడా మితిమీరిపోగా కాలూకూ కాలూకూ వున్నచుట్టకీకని శేలమీద విసిరికొట్టి తుప్పుపూస వుమ్మోగాడు.

“దానికేంనోటు. లచ్చి లచ్చనంగా వుంటాది. ఎడవలు! దమ్మిడీ రాబడిలేనోళ్ళు కూడా ఏదైతూ, అరవైతూ కట్నాలడమే.”

అతనికి లోకంమీద అసహ్యం వేసింది. తర్వాత అరినిమాలిన కోపంకూడా వచ్చింది. లోకం తననుమాచి వెగటుగా పక్కలిన వివ్వనట్లుంది, రెండు పదహారేళ్ళ సుకొని. అతనిఆగ్రహం అందులు దాటింది. పళ్ళు పలుపలు కొరికాడు!—అంతకన్న యింకేమి చేయలేక

ప్రాధున్నే లేచి మిల్లికి వెళ్ళిపోయాడు ఎల్లప్పు. నూగోస్తయంనుండి నూర్యాస్తమయంవరకు రెక్కలు విరుచుకు పనిచేసినా ఒక డొక్కయినా నిండదు. అతని మీద జారి తలచినట్లు...రెండుపదులు పడేస్తాను నెలకి మిల్లుప్రాప్తయిటరు. ఆ రెండుకొగితోలే పాగి పోవాలి సంసారం. తీతానికి తగ్గట్టు జనంకూడా చాల తక్కువేవున్నారు యింట్లో!...నలు

గురూ - ఎల్లప్పు, భార్య, కూతురూ, అతని ముసలితల్లిని గంజి తాగి బతుకుతున్నాడేదన్నది తేకపోతే ఎల్లప్పు అంతగా కుమిలిపోడు. అతనికి కష్టాలు తరగని ఆస్తిలాగా తయారైనై. ఇరవైవిళ్ళ లచ్చి మిగిలింది పెళ్ళికి. దానికి త్వరగా పెళ్ళిచేసేయాలి. అన్నం అతనికి కొరతవడినా ఆత్మాభిమానం కొరతవడలేదు.

సాయంత్రం పనిఅయిపోయినతర్వాత యింటికి పోదామని బయలుదేరాడు ఎల్లప్పు. మేనేజరుతోటి చెప్పిపోవటానికి గదిలోకి వెళ్ళాడు. గదిలో మేనేజరు లేడు. తిరిగి వెళ్ళిపోదామని వెంక్కి తిరగబోయే సరికి అకస్మాత్తుగా ఏవో అగపడి వులిక్కిపడ్డాడు. మేనేజరు దాయరు సారుగ తీసివుంది. నిమిషంసేపు అతను తటపటాయించాడు. తుణంగేపు అతనికళ్ళు మెరిసి

పండా ఆదినారాయణమూర్తి

సిద్ద...అతనికి తెలియనికత్తి ఏదో అతనిలో ప్రవేశించింది. కణుకుతున్న చేతులికి, తడబడుతున్న కాళ్ళకి బలాన్నిచ్చింది ఆకత్తి. మెల్లిగా అంగలు వేసుకొంటూ దాయరు దగ్గరికి వెళ్ళాడు. చా! మళ్ళి చేతులు కణుకుతున్నాయి. ఇంతవరకూ తను దొంగతనం అంటే ఎరగడు. దొంగలని చీదరించుకొనేవాడు తను “ఫీ” అన్న పనికే యిప్పుడు వుపక్రమించబోతున్నాడు. పరిస్థితులు తనని బానిసగా చేసి “యీ పనికి” ప్రోత్సహిస్తున్నాయి కూతురి పెళ్ళిచేయాలి. ఔను! లచ్చికి పెళ్ళిచేసేయాలి యీ డబ్బితో... తుణంగేపు లచ్చి అతని కళ్ళలో మెదిలింది అతనికి వెళిం అందులు తెగి పొర్లింది. నీరసించిన చేతులు తిరిగి బలాన్ని పోసుకొన్నై. మెల్లిగా సారుగతీరాడు. అతని కళ్ళు జగాలుకున్నై. వందరూపాయల నోటు!.. ఆకాగితాన్ని మానెటం యిదే ప్రథమం అతనికి...ఆద్రుతున్నంగా సారుగలోనికి చొరవగా చేతులు చొరబడ్డాయి - తీసి

వేశాయి - మెల్లిగా అంగలో అంగ వేసుకుంటూ గది దాటాడు - మిల్లు దాటాడు - చలుక్కున కాళ్ళకు తీవ్రంగా పనిచెప్పాడు ఎల్లప్పు.

* * *
“బాబూ.”
“.....”
“ఏవండీ బాబూ” కణుకుతున్న స్వరంతోటి మెల్లిగా అన్నాడు ఎల్లప్పు “అఁ” తలెత్తికుండానే కళ్ళజోడు వైనుండి చూచాడు మందర్పసం. తత్తరపాటుతో విత్తర చూపులతో దర్పసమయ్యాడు ఎల్లప్పు.

రొమ్మ దగ్గు

దగ్గు, తిమిదా, గొంతు సిండ్ల, బ్రౌన్లెడ్, ఇన్ఫెక్షన్లు మున్నగువిషయాలకు కరమైనవే. గొంతు వికారంవచ్చిన పెప్సీ తాగించండి. పెప్సీ అద్భుతవికారహామరులకు మోవచ్చును. పెప్సీలోని అచూఘ్నకావత పోషకము రొమ్మ, ఉపరి తిరు అంశ్యాగాం లోని హరమరాయి. అందువల్లనే పెప్సీ వక్తగా దగ్గును వివరించి, మంచి అభిప్రాయాన్ని తాగివేసే ప్రయోజనం వహించి, ఉపరితిరుచ్చి గొంతుకు, బలోపకము కలిగివుంది. పెప్సీ-హావనం కని వైద్యుల పోషకమే.

పెప్సీ సేవించండి.
PEPS
క్రమి వంహరకరమైన గొంతు, రొమ్మ పెడెట్టు.

మద్రాసు పోల్ ఎండ్స్ దాదా కంపెనీ, పార్కు రోడ్, మద్రాసు-8.

★ అంతా చేస్తే ఇంతేనా! ★

“ఏలే!” అడిగాడు సుదర్శనం.
 “అ... ఏమీలేదు బాబూ” పెదాలు తెగ
 వణుకుతున్న ఎల్లప్ప.
 “మరయితే ఎందుకు ఈ పిలిచింది
 నన్ను?” గర్జించాడు సుదర్శనం.
 బలవంతంగా పెదవులమీదకు చిర్మగవు
 తెచ్చి పెట్టుకొని, చేతులు నలుపుకుంటూ
 “అక్కే, ఏమీలేదు బాబూ! కాస్త వంశ
 రూపాయిల నోటుకి చిల్లర దయ చేస్తూ
 లేమానని” అన్నాడు ఎల్లప్ప. ఇలా అని
 మొలలో జాగ్రత్తిగా ముడివేసి పెట్టి న
 పద్మికాగితాన్ని సుదర్శనం చేతి కిచ్చాడు.
 కాగితాన్ని అటూ యటూ తిరగేసి
 చూచాడు సుదర్శనం. అతనికి తగుక్కున
 తన భార్యభవిష్యత్తు సినిమా బొమ్మ
 లాగా, కళ్ళల్లో మెదిలింది. తన
 భార్య యిప్పుటికి యిరవై రోజు
 ల్నుండి మంచం పట్టింది. పరైన మంచి
 ప్పించటానికి తనదగ్గర ఎర్రని ఏగానీలేదు.
 ఎలానైనా తన భార్యకు మంచి ట్రిట్
 మెంటు చేయించాలి. ఇప్పుడున్న డాక్టర్

మానిసింది పెద్దడాక్టర్ని పెట్టిం చాలి
 అందుకు డబ్బు అతనరం ఎంతేనావుంది.
 తనకి. అలాచనలో పడి వుక్కిరి విక్కిరి
 అయిపోతున్న సుదర్శనం మొదటకే ఎల్లప్ప
 అడిగిన మాటతో చేక పండి
 “ఏం బాబూ, ఏమీ చేప్పరే?” మళ్లీ
 అడిగాడు ఎల్లప్ప.
 “అలా” కాస్త కంఠం సరుకొని, ములోవ
 నాలు తుడిచి తిరిగి పెట్టుకొని, కనుబొమ్మలు
 కాస్త చిట్టించి, ముఖం కొద్దిగా ముకుళించు
 కొని—
 “నీ చేరేంట్రా?” అన్నాడు సుదర్శనం.
 “నాపేరెందుకండి బాబూ.”
 “అతనరం వచ్చింది కనకనే అడుగు
 తున్నా” సింహంలా గర్జించాడు, కేవల పెట్టె
 మీద చేతితో గట్టిగా నుదుటూ
 చేరు చేప్పటానికి తలపటాయించాడు
 ఎల్లప్ప. చివరికి నెమ్మదిగా “ఎల్లప్ప” అని
 గొణిగాడు.
 “సంతకం చేయటం వచ్చునా నీకు.”
 “అక్కే... చాలా కాదండి.”

“మరయితే ఏం చేతనవునరా నీకు
 దొంగతనం చేయడం చేతనవునా?” అన్నాడు
 సుదర్శనం; “సమాధానం ఏం చెప్పావ్”
 అన్నట్టు ఎల్లప్ప రెండు కళ్ళలో
 చూచాడు.
 ఎల్లప్ప మాటాడలేదు.
 సుదర్శనం గెట్టిం చాడు. “ఏంరా?”
 “అ కొగితం నాదేనండి” అడుగుతున్న
 పెదాలను అదిమిపెట్టలేక, చివరికి ప్రయ
 త్నించి పలికాడు ఎల్లప్ప.
 “ఏడికావ్ లే! నిజం చెప్ప” మేఘంలా
 పులిమాడు సుదర్శనం.
 “అక్కే! నిజమేనండి!”
 “అలాగైతే వుండు. నిజ మేమి?”
 పొలీసులద్వారా తెలుసుకుంటాను” అని,
 తనంసేపు ఎల్లప్ప వేపు చూచి “నీ వాలకా
 వంశ రూపాయిల నోటాకటిరా!”
 అన్నాడు సుదర్శనం.
 ఎల్లప్ప ముఖం వివస్మమయింది కాళ్ళు
 వణుకుతున్న. పొలీసులమాట విన్నేసరికి
 అలవిమాత్రం భయం ఎల్లప్ప హృదయ కుహ
 రంలో బయలుదేరింది చివరికి తడబడు
 తున్న స్వరంతో “నిజమేనండి, నిజం
 దొంగిలించాను” అన్నాడు. అని సుదర్శనం
 కళ్ళలో జారిగా చూచాడు
 సుదర్శనం ముఖం ప్రభుత్వమయింది.
 యుద్ధంలో శత్రువును జయించినవాడిమల్లే
 విజయోత్సాహంతో వుప్పొంగిపోయాడు.
 అతని పెదవులపై చిర్మగవు చిందులు
 తోక్కింది. ఇంచుమించు సగం నెరిసిన
 బొద్దురూపాల్ని ఒకసారి చేతిమని వేళ్ళతో
 నాజూకుగా గుద్ది ఎల్లప్ప వేపు దృష్టి నిగ
 డించి “భలేరా బేలా! మా మంచిపని
 చేశావ్! ఇక పో!” అన్నాడు సుదర్శనం.
 ఎల్లప్ప మాత్రం ప్రంభంలా అలానే
 నిల్చుండిపోయాడు సుదర్శనం మళ్లీ
 పాదపరించాడు “నామ్మంలే పోవేరా!”
 ఈసారి ఎల్లప్ప సమాధానమిచ్చాడు
 “నా కొగితం!”
 సుదర్శనం వికచాటహాసం చేశాడు.
 “అహహా! ఏం కొగితంరా నీ మొహం.
 జైలు పూచల్ని లెక్కా దామని
 వుండేటా నీకు! పో, త్వరగా పో! ఇక్క
 డ్నించి! యజమాని వచ్చేవోయింది.
 ఆయన వచ్చేడంటే అంతపని చేసి తీరు
 తాడు. ఊర్; పో!”
 ఎల్లప్ప కళ్ళలో నీళ్ళు గిర్రవ తిరిగివై.
 నీళ్ళతోనిండిన కళ్ళతో ఒసారి సుదర్శనం
 వేపు చూచాడు ఏదో మాటలాడదామని
 నోరు విప్పాడు. కాని మాట పెదాలని
 వాటి పైకి రాలేదు.
 ఎల్లప్ప అతని సుదర్శనం గమనించక
 పోలేడు. తాను చేసేపని చెప్పడని అతనికి

ప్రియ సోదరిమణులకు

నేను నర్సన్నో, జాక్షన్నో కాదు. మీవరి సామాన్య స్త్రీని. నాకు వివాహ
 మైన తర్వాత నేను భయంకరమైన కుసుమవ్యాధికి గురి అయితిని అకాల బహిష్కార
 బాధ, బలహీనత, నడుమూకొప్పి, మూర్ఛ, తలనొప్పి ఏర్పడినది. నా భర్త నేల
 కొలది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి అనేక ఔషధములు యిప్పించిరి కాని ఫలితము కలుగ
 లేదు. ఇలా మూడు సంవత్సరములు గడిచింది. అదృష్టవశాత్తు నూ యింటికి వచ్చిన
 ఒక సన్యాసికి భిక్ష పెట్టునప్పుడు, ఆ మహాత్ముడు నన్ను చూచి “అమ్మాయి నీకేమి
 వ్యాధి. ఈ కయస్సులో నీ ముఖము పారిపోయినదే” అని ప్రశ్నించిరి. వెంటనే
 నా భర్త నా వ్యాధి పూర్తి వివరములు మహాత్మునికి తెలిపిరి. మహాత్ముడు
 ఒక మందును చెప్పిరి. ఆ మందు నా వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొటింది. ఈశ్వరాను
 గ్రహంవల్ల నాకు యిప్పుడు చక్కని బిడ్డలు గలరు ఈ మందును నీకే సోదరి
 మణులకు యిచ్చి వారి వ్యాధి నయం చేసినాను. ఇంకను అనేకులకు యిస్తున్నాను.
 “నారీ కల్యాణ” నలభై ఆయుర్వేద ద్రవ్యములచే చేయబడింది. యీ మందును
 తయారుచేయుటకగు నిలువకు మాత్రమే అమ్ముచున్నాను. దీనివల్ల నే నేమి లాభం
 పొందటంలేదు. నె వ్యాధిచే పీడింపబడు ఏ స్త్రీయైన నాకు వ్రాయండి. ఒక స్త్రీకి 15
 రోజుల మందు తయారుచేయుటకు ఖర్చు రూ. 8/- పోను ఖర్చు ప్రత్యేకము.

గమనిక: నేను నై వ్యాధికి మాత్రమే మందునివ్వగలను
 ఇతర వ్యాధులనుగూర్చి నాకు వ్రాయవద్ద గోరుచున్నాను
 మీ పేరు, అడ్రసు యింగ్లీషులో వ్రాయండి.

Wanted Stockists in all towns:

KAMALAVATI,
 Above A-1 Resturant, 3rd Floor, Grant Road Bridge,
BOMBAY-7

తెలుసు. కాని పరిస్థితుల ప్రోద్బలంవల్ల యీ నీచపుపనికి వెనకాడలేకపోతున్నాడు. పోషణమేమీ కాదు అతని హృదయం! మంచీగలవారికన్న మంచి హృదయం లాంటిదే అతనికి వుంది. కాని పరిస్థితులికి బానిస అయిపోవడంయూలాన మంచి హృదయంచేత చెడుగా ప్రవర్తించ చేస్తున్నాడు సుదర్శనం, తాత్కాలికంగా... పెట్టెలోనుండి అయిదు రూపాయల కాగితం ఒకటి తీసి ఎల్లప్పువేపు చూస్తూ "ఇదిగో తీసుకో, యీ అయిదు రూపాయలూ నీకు. నీకు కనక ఆహారమైనా ముట్ట చెపున్నా! మరోదైవే అదీ వుండకపోను. నేనీపని చేయటానికి కారణం తెలుసునా? నాకు డబ్బు చాలా అవసరం కనుక..." అన్నాడు సుదర్శనం.

నిష్కృతిగలిన ప్రేలుడు మందులాగ జవాబిచ్చాడు ఎల్లప్పు "నేను దొంగతనం చేసింది కూడా అంగుళాసేమేనండి!"

"ఛీ! నోర్సుయ్, నా అంతవసరమేనీకేం తెలుసురా! ఇంక పోతావా, పోవా? పోలీసుల కప్పచెప్పమంటావా?" అని అతికఠినంగా పలికాడు సుదర్శనం.

ఎల్లప్పు మాట మాటాడలేదు సుదర్శనం యిస్తున్న అయిదురూపాయలనోటు తిరస్కరించి గుడ్డనీరు కుక్కుకుంటూ అక్కడనుండి కదిలిపోయాడు. అతను వెళ్ళిన దిక్కువేషే చూస్తూ అలాగే కూర్చుండి పోయాడు సుదర్శనం.

* * *

ప్రాధున్న జరిగిన సంఘటనవల్ల విరిగిన మనస్సుతో యింటికి చేరుకొన్నాడు సుదర్శనం ఆవేశ నాయంత్రం. ఇంటికి వచ్చి రాగానే పెట్టెకూతురు ఎదురై "నాన్నా, మాకు భయమేస్తోంది అమ్మని ఎంత పలకరించినా పలకటంలేదు. ఇప్పుడే నిన్ను తీసుకురమ్మని తమ్ముణ్ణి పంపించేను" అన్నది గాబరాగా

కూతురు చెప్పిన వార్తతోటి ఖంగారు పడిపోయాడు సుదర్శనం. గబగబా గదిలోకి వెళ్ళి భార్యచేతిని ఓమారు పరీక్ష చేసి, ఆమెను పలకరించాడు. కాని ఆమె పలకలేదు. ఆరాటంతో డాక్టరు దగ్గరికి బయలుదేరాడు, మరుకుగా అంగలు వేసుకొంటూ.

అయిదురూపాయలు విజిటింగ్ ఫీజు చెల్లించి ఆ ప్రూరిలోని ఒక పెద్దడాక్టర్ని తీసుకువచ్చాడు సుదర్శనం.

జైతస్కోపుతో గుండెలు ఓమారు పరీక్షించి, పెదవివిరుస్తూ "కేన్ చాలా సీరియస్ గా వుండండి" అన్నాడు డాక్టరు.

"అయితే ఏమంటారు" అని అవలేదు సుదర్శనం, అతనికళ్ళే అని వేసివై!

అత్యంతగా చూస్తూన్న సుదర్శనం కళ్ళ

లోకి నూటిగా చూస్తూ "ఈ కేసు! నాకు చేయటానికి కొన్ని యాచుస్థులే కనిపెట్టబడిన యింజక్షను లివ్వాలి, ఏమంటారు?" అని అడిగాడు డాక్టరు.

సుదర్శనం ఒక్కసారి తన జేబులోకి చేయిపోనిచ్చాడు. అంతవరకూ జేబుంగా వున్న వందరూపాయలకాగితం అతని చేతివేళ్ళకు తగిలింది. వెనువెంటనే జేబులోనుండి చేయి తీసివేసి "తప్పకుండా ఇవ్వండి యింజక్షన్లు. నా భార్యను బ్రతికించే భారం మీది డాక్టర్" అన్నాడు సుదర్శనం కంపిత స్వరంతో.

అతిస్వల్ప డాక్టరు పిస్కిర్లను రాసి అది సుదర్శనాని కిస్తూ "ఇది వేగంగాతీసుకరండి, మీరు వచ్చేవరకూ నిరీక్షిస్తాంటాను" అన్నాడు.

సుదర్శనం ఆ కాగితం తీసుకొని చీకటిలో అద్భుతమైపోయాడు.

వది పన్నెండు నిమిషాలు గడిచిన తరువాత యింజక్షన్ తో ప్రత్యక్షమయ్యాడు సుదర్శనం.

అని చేత్తో తీసుకొంటూ సుదర్శనాన్ని దేలించి అడిగాడు డాక్టరు "అయితే డబ్బెంతయిందండీ మందులికే?"

"మొత్తం డెబ్బయిఅయిదు" అని గాసిగాడు సుదర్శనం.

"పది రూపాయలు ఎక్కువ కొట్టేకారండి ఆ చెప్పవలె. వాల్ల ఖరీదు అరవై అయితే"

"మరయితే అసలు ఖరీదు నాకు ముందు ఎందుకు చెప్పలేదు" అని అడుగుదా మనుకున్నాడు సుదర్శనం. కాని అడగలేదు.

డాక్టరు ట్రైట్ మెంటు ప్రారంభించాడు. ఒకటి తర్వాత మరొకటి యింజక్షనులు యిస్తున్నాడు రోగికి. రెండు గంటలు గడిచిన తర్వాత కుర్చీమీదనుండి లేస్తూ "ఇక నేను వెళ్తానండీ; రోగికి వమానా ఫరవాలేదు! ఈలోపున అవసరం వస్తే నా క్లబ్బరుచేయండి. ప్రాధున్నే వచ్చిచూస్తా" అన్నాడు డాక్టరు.

డాక్టరు లేచి గుమ్మంవరకూ వెళ్ళి తలుక్కున వనక్కు తిరిగి సుదర్శనంతో "జుకీ నా బిల్లు యిస్తారా!" అన్నాడు.

ఇప్పుడు వచ్చాడోలేదో అప్పుడే దబ్బు రోపం వొందరచేస్తా డనుకోలేదు సుదర్శనం. అతనికి అంతులేని ఆకర్షణం కలిగింది. కాని వీం చేస్తాడు—

సుదర్శనం "బిల్లు ఎంత" అని అడిగేలోపల డాక్టర్ చెప్పాడు— "ఇరవై రూపాయలు"

సుదర్శనం మాటమాటాడకుండా జేబులోనుండి రెండు పదుల కాగితాలు తీసిచ్చేరాడు డాక్టరుకి...

డాక్టరు వెళ్ళిపోయిన మరుక్షణంలోనే, అంతసేపూ తల్లిదండ్రు మాడుతున్న శిశు మాటలు "అమ్మా" అని పోలికే పెట్టింది. ఆ శిశువు పురికిపెట్టాడు సుదర్శనం. గబగబా భార్యనుండగగగగగచ్చి ఆమె చేతిని చూచాడు. చేయి చల్లగా తగిలింది...

సుదర్శనం కళ్ళలో నీళ్ళునిండినై. కన్నీళ్ళు చెక్కిలివివాద జలజలా నారిపోయినై కిందికి. అతని ముఖం కన్నీటితో తడిసి సుద్దివేపు కాంతిలో మెరుస్తున్నది. అకస్మాత్తుగా

స్త్రీ సుధ

స్త్రీల గర్భాశయ వ్యాధులను పోగొట్టి ఆరోగ్యం చెక్కుర్చి, సం తానము కలగజేయును.

1 నెలకు పరిపోవు మంగు
1 రులం రు. 4/-

శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి అండ్ సన్స్
రాజమండ్రి.

అంతాచేస్తే ఇంతేనా!

అతని కళ్ళల్లో ఎల్లప్పు కదిలాడు. ఎల్లప్పు జైత్రీ రాగానే అతని ఆవేదన అధికమైంది. అక్రమంగా అతనివద్దనుండి వంద రూపాయలు లాక్కున్నాడు తను. లాక్కుని తను బావుకున్న దేమిటి? ఆ దబ్బంత బూడిదలో పన్నీ రైపోయింది. తన భార్య బలత లేదు. చూస్తూచూస్తుండగానే వందరూపాయలూ కరిగి కరిగి మాయమైపోయినై. ఇంతకూ అసలు కారకు దెవరు? తనా? ఉచూచూ, కాదు! ఎల్లప్పు కాదు! అంతకీ కారకుడు డాక్టరు... అతనే తన భార్యను చంపేశాడు! వంద రూపాయలు అతనే మాయంచేశాడు! ఇంత దగా చేస్తాడా!—

సుదర్శనం పట్ల పటపట కొరికాడు. అతనిలో తీవ్రవతి కారవాంఛ ప్రబలింది. గబగబా అంగలు వేసుకుంటూ డాక్టరు కోసం బయలుదేరాడు.

* * *

“ఎవరు నువ్వు? ఎవరినీ అడ్డుకుండా అలా లోనికి పోతావే?” అట కా యించాడు కాంపాండరు.

చటుక్కున ఆగాడు సుదర్శనం. కాంపాండరువేపు తీక్షణంగా చూస్తూ “డాక్టరు కోసం; నే న క రి నై తే నేం, అనింతా నీకు అవకాశం” అన్నాడు గంభీరంగా.

“అలానైతే యిక్కడే వుండు; లోపలి కళ్ళివేయడం”

“ఎందుచేత” అని అడిగాడు సుదర్శనం.

“ఎవరో లోగిని పరీక్షిస్తున్నారు డాక్టరు గారు. పైననెత్తార్యత బయటికి వస్తారు.

అప్పుడు— ఇంకా ఏదో అనబోతున్నాడు కాంపాండరు అతని మాటకు అడ్డుతగిలాడు సుదర్శనం “ఊ, చాలే” అని ఓ తేంచీ మీద చతికిలబడ్డాడు.

పావుగంటవేపు గడిచింది—

ఇంతలో భయపుతోసుకొని చూతావుగా బయటికి వచ్చినమనిషి - సుదర్శనం యంత వేపటిమండీ ఎదురుచూస్తూన్న డాక్టరు - కాదు. అతను ఎల్లప్పు!

తెల్లబోయాడు సుదర్శనం. “ఎల్లప్పు” అని అప్రయత్నంగా అనేకాడు.

ఎల్లప్పు బాధగా మూలుగుతూ అన్నాడు “హా, నేనే!”

సుదర్శనం లేచి గబగబా వెళ్ళి అతని చేతులు పట్టుకొని “నన్ను తీసుకు వెళ్ళు” అన్నాడు.

“ఊ” అని మూలిగాడు ఎల్లప్పు.

“ఏం? అలావున్నావు? ఏమొచ్చింది నీకు” అని అడిగాడు సుదర్శనం ఆశ్చర్యంగా.

“తర్వాత చెప్పాలేండి, పదండి” అంటూ బయటికి వడిచాడు ఎల్లప్పు. పిచ్చిగా అమని రించాడు సుదర్శనం తను వచ్చి వ ప స ఓమూల మూలగట్టిపెట్టి...

అప్పుడే ఏటివారనున్న “టవర్ కాక్” తింతుతంతుమంటూ పదిగంటలు కొట్టింది, గాఢ నిశ్చల్యాన్ని భిగ్గుపరుస్తూ. కేబిం నిష్ఠా సుదర్శనంకట్ల ఝల్లుకున్నది. దూరాన నింగిమీద తారకలు మిలమిలా మెరుస్తున్నాయి. చంద్రుడు మానవుల కమల్ని చూడలేక కాబోలు ముట్టుల్లో

దూరి చాక్కున్నాడు. ఆకాశం మేఘవృతమైంది. కొద్దికొద్దిగా వానతుంపరలు రాలటం మొదలుపెట్టాయి. వానతుంపరులకు తారులోగుండు క్రమంగా తడుస్తూవుంది. దానిమీదనే నడుస్తున్నారు ఎల్లప్పు, సుదర్శనమూ.

సుదర్శనం తనకు జరిగినదంతా ఎల్లప్పుతో చెప్పి కళ్ళనీళ్లు కుక్కుకున్నాడు. నడుస్తూ నడుస్తూ చెటుక్కున సుదర్శనం ఆగి “అయితే నువ్వునుపత్రిక కందుకోచ్చావ్!” అని అడిగాడు.

ఎల్లప్పు కళ్ళలో నీమృదికాయి. చిరిగి బాగా చివికిపోయిన భోవతితో కళ్ళు తుడుచుకొని “సుదర్శనంగారా! నే న పలు చాతలేక బ్రతుకుతున్నానండి... ఇప్పుడు నే నే ఆకేటోటి జీవించటంలా. ఇంతవరకూ నాలచ్చి! పెళ్ళిచేసి కనులందు చేసు కొందామన్న ఆకేటో జీవించేవాణ్ణి. కాని యిప్పుడు... యిప్పుడు ఆకేటో పోయింది. నూ మే నేజరు ఆమాకీ లాగాడు. నేను దొంగనని నిర్ధారణ చేశారు. తర్వాత ఏదేమి దని అడిగాడు - లేదన్నాను. చాత తిన్నీం చాడు... ఆ తర్వాత తోటిపవోళ్లు నామీద వారితలచి యీ ఆనుపత్రికీ తీసుకోచ్చారు నన్ను” అన్నాడు. ఇలా అని సుదర్శనం చేపు చూచాడు.

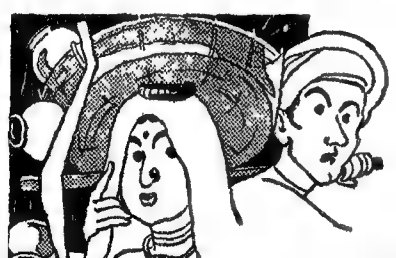
సుదర్శనం కన్నీళ్ళు విడుస్తున్నాడు. కన్నీటిని తుడుచుకొంటూనికీ ప్రయత్నించ కుండానే ఎల్లప్పుని అడిగాడు “వాళ్లు దబ్బు ఏది అని అడిగినప్పుడు నా నే రెండుకు చెప్పావు కామా?”

“నాపని ఎలాగా పోయింది. మీ పేరు చెప్పి దబ్బు యిచ్చివేసి నా మళ్ళీ నాకు పని యిస్తారని నమ్మకం నాకు లేదు. అటుకం టప్పుకు వృధాగా మిమ్మల్నిండులో యికి కిందటం చేసికీ ఆపైన మీ యజమానికి తెలిస్తే మీ పనికి కూడా ముప్పుస్తాది” అన్నాడు ఎల్లప్పు.

ఎల్లప్పు విశాల హృదయానికి సుదర్శనం ఆశ్చర్యపోయాడు. నిజమే! తన చేయి తెలుతే నిజంగా ముప్పుచేవుండును. అసలే తన యజమాని మంచినున్న కొడు - ఎల్లప్పు తనకుచేసిన మేలుకీ ఏమి చేయాలో సుదర్శనానికి తోచలేదు. ఏవిధంగా కృత జ్ఞత చూపాలో తెలిలేదు.

ఎల్లప్పు మళ్ళీ అన్నాడు “ఇప్పుడు నాకు జీవనాధారం అసలే లేదు. వున్న కాస్త పనీ పోయింది... ఇకముందు తింటా నికీ కూడు దొరకగు. ఇంక నాలచ్చి! పెళ్ళిలా నెయ్యనా?”

నిరాశగా నిటూర్చాడు ఎల్లప్పు. అతడి మాటలు సుదర్శనం హృదయాన్ని గాయ పరచినై.

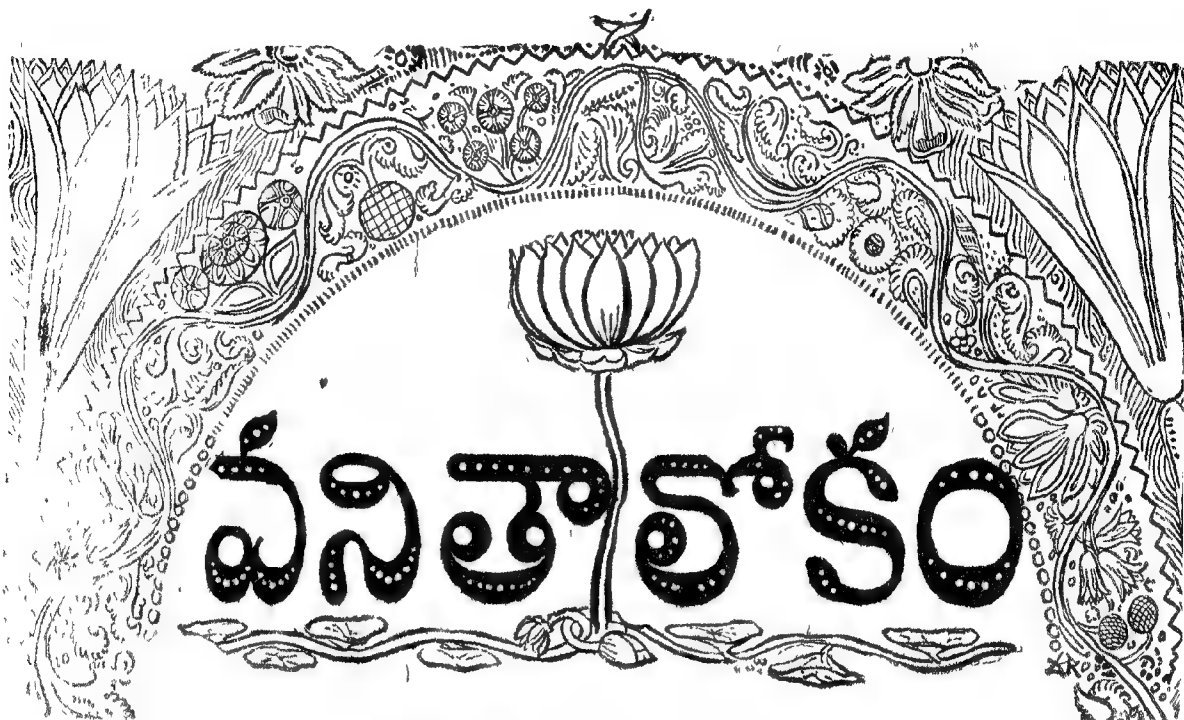
అయ్యో, నాకుండలు!

ఎస్ట్రెలా బ్యూటరీలు వాడుతుంటే ఇట్లు ఆర్జము తగండవనేది వుండదు. అవి ఎక్కువ క్షేత్రగరి ఎక్కువ కాంము మమ్మటయేగాక నక్కువ ధరగలవి.

బ్యూటరీలు ఎస్ట్రెలా బ్యూటరీస్ లిమిటెడ్. కొంబాయి-పిల్ల-మద్రాసు-కామ్రూ-హిందూ-కలకత్తా.

వనితాలోకం

ఆత్మవిశ్వాసం

“ఏమిటా! నువ్వు అలా మామయ్యవైతూ! అక్కయ్యతో ఏమైనా బాటాట వచ్చిందా?” “నువ్వు నన్ను అలాగే అనుకున్నావా? ఎంత ప్రయత్నిస్తున్నా ఈ మనస్సునైనా తప్పటం లేదు. అక్కయ్య నన్ను సరిగ్గా అర్థంచేసుకోవటము లేదు.”

“ఇటుమాడు నువ్వుతా నీ ఒక్క విషయం చెబుతా దిను. మనం ఈశ్వరిలో పొరబాట్లు చెయ్యకుండా వుండాలని అందుకు ఎంతో నిగ్రహాక్షి ఉదాత్తత కావాలని కొందరు అంటారు. కానీ అంత కంటే కష్టమేనీ మన హృదయ సైర్మల్యాన్ని తెలిపేదీ ఒకటివుంది—మనం తప్పులు చేసినప్పుడు ఎదుటివారిని క్షమాపణ కోరుకోవటం. నిన్ను మామంటే నాకు ఒక భక్తాపక మొస్తోంది. చెబుతా దిను!”

“అందులో నాయక ఆశక్తి ప్రాయము వ్యక్తు ఒక అనాధ బాలికగా మనకు పరిచయమవుతుంది. ఆ అమ్మాయి (ప్రపంచంలో ‘నా’ అనే వాళ్ళుండరు. దూరపు బంధువులలో ఒక జన్మించారని యింట్లో ఆశ్రయం దొరుకుతుంది. వార్తల్లో వ్రస్తూ = యిల్లాలు = పిల్లని ప్రేమతో

ఏలాంటా లేకుండా చూచుకుంటుంది. కానీ అచ్చిన చిక్కలా ఆమె కొడుకు దగ్గరే వాదాత్త ముప్పుయ్యేట్లుంటాయి అతనికి, కోపిష్టి. అందరినీ హింసించుతుంటాడు. ఎదుటివారు రాకలో గిలగిలా తన్నుకుంటూంటే చూసి ఆనందపడతాడు. మనుష్యుల్లో, వారి మంచితనంలో నమ్మకంగాని కొరుగుండాని లేని కలిగిడు.

కొమ్మారి ఉషారాణి

“కేవలం తన యింట్లో ఆశ్రయం కోరి వచ్చిన ఆ ఆశక్తి బాలికని చురుకైనగా చూస్తాడు. ఆమెవిషయం ఎక్కువ పట్టించుకోడు. తల్లి ఎంత బ్రతిమాలుతున్నా విషయం దాని చేతకొని పట్టేతరువాత ఆ యింటికి తిరిగివస్తాడు.”

“ఆ పక్షేళ్ళలోనూ నాయక ఆ యింట్లో ఒక విశిష్టస్థానం వీర్చుకుంటుంది. కాంతి సౌఖ్యాల ముఖాన ఉట్టిపడుతూ, నుగుణాలు మూర్తిభవించిన ఆమె యింట్లో ఒక దేవతలా తిరుగుతూ వుంటుంది. కలిగిడు

కౌముదీ అయిన అతను అది భరించలేకపోతాడు.

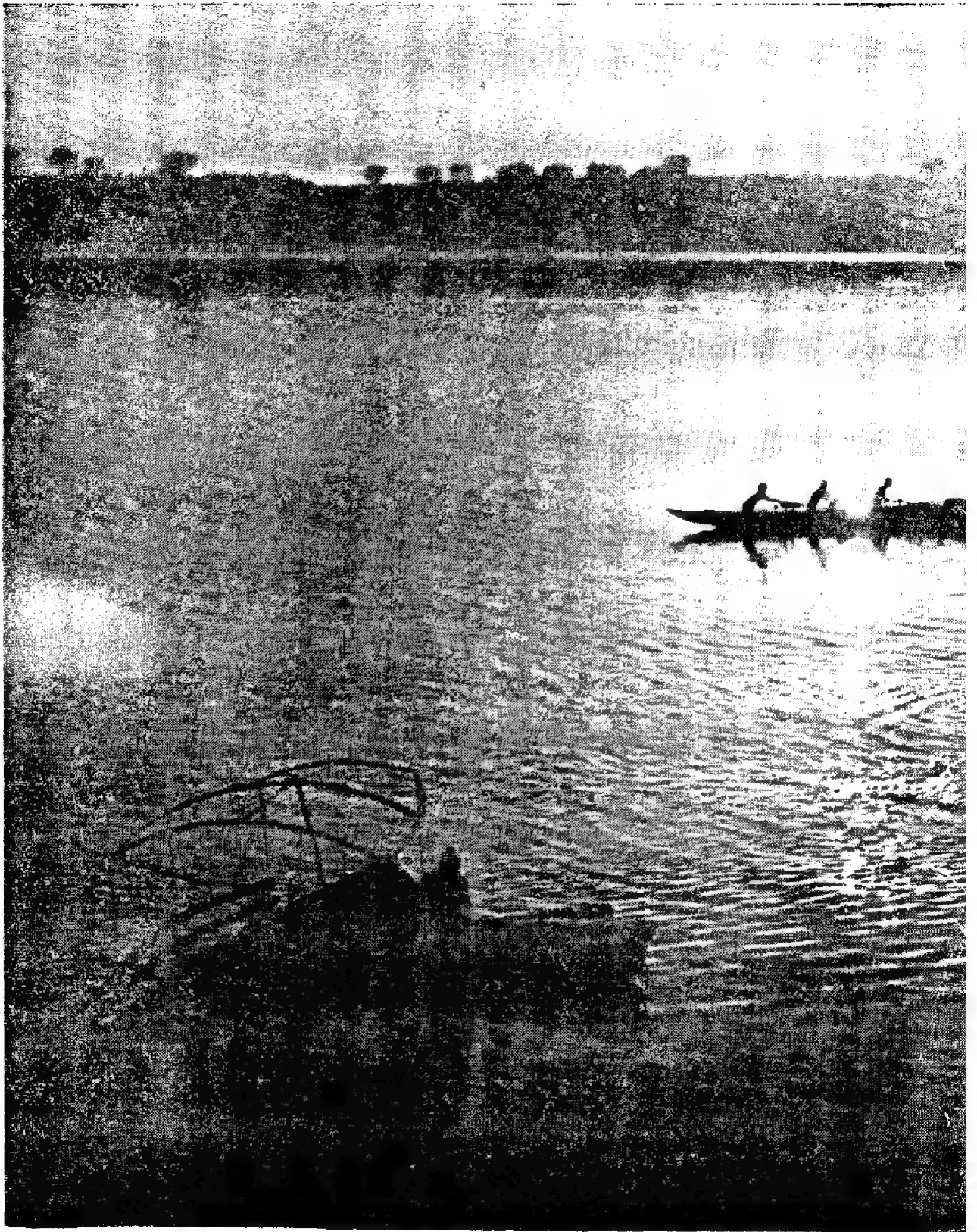
“ఎల్లాగైనా ఆమె వ్యక్తిత్వాన్ని అంగ (కోర్కీ) ఉదాత్తమైన ఆమెదరికి పక్కంకం ఆపాదించలేదు అని విశ్వప్రయత్నం చేస్తాడు. ఆమె విశ్వసించతగనిదిని అబద్ధమేనాని నిరూపించాలని ప్రయత్నిస్తాడు. అంటే సామాన్యంగా నానప్ప కరిగించేటట్లు ఆమెను బంటాడి బలాత్కరించడు. దొంగ ప్రేమ వటించి మోసగించడు. ఆమెతో ప్రేమ కనబడుతున్నంత సుగంధములు లేవని యువావు చెయ్యడంకోసం తాపత్రయపడతాడు.”

“అతను ఏ పుస్తకంతో అలా ప్రవర్తిస్తున్నాడో ఆమెను తెలియకపోయినా, అతన్ని మెప్పించాలనే ఆలోచన లేకుండానే, ప్రతిక్షణం తన ఉదాత్తని నిరూపిస్తూ ఆ యువరి అతన్ని ఉక్కిరి చిక్కిరి చేస్తుంది.

“అప్పటికి ఆమెకి వద్దనిమిషా. మారుమేడతో పరిశుభ్ర రంగమల పంపుతూ వుంటుంది. ప్రచురితమయే తనరచనలదని పరులు విమర్శిస్తూంటే క్రద్ధగా వింటూవుంటుంది. ఆ విషయం మరెవరికీ తెలియదనుకుంటున్న ఆమెకి ఒక విచిత్ర సంఘటన ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. ఒక రోజు ఒంటరిగా నూర్చుని పియానో వాయిచుకుంటూ వుంటుంది. పేదలవిడ ఒక కవరు కనబడుతుంది. జన్మించారని కొడుకు పేర పత్రికా

(30-వ పేజీ చూడండి)

..జీవనకరి తేలిపోవును
మంచాత్రాంతా తాగమున....

—ప్రొ. జా. వి.

కాశీ వద్ద గంగ దృశ్యం

ఫోటో : సి. సీతారాం, మద్రాస్.

ప్రకాశకుడు వ్రాసిన ఈ తీర్మానం దివ్యరంగుల పాత్రనుండి. ఇంట్లో ఎవరూ వుండరు. ఆ కథకు చేతులోకి తీసుకుని ముఖం దగ్గరగా పెట్టుకుని పరిశీలిస్తుంది. ఆ గదిలోనే తెరవెనుక నిల్చుని అధికార గమనిస్తున్న అతను “ఇంకేముంది. తీసి చదువుతుంది” అనుకుని విజయగర్భంతో ఎదురుమాటుంటాడు. కానీ ఆమె దాన్ని యథాస్థానంలో పెట్టేస్తుంది. ఎల్లాగైనా ఆమె చేతి తప్పులు చేయించాలని, తీమాపణ కోరుకునేట్లు చేయాలని ప్రయత్నించే అతని కఠిన వృద్ధ యానికి వందలకొద్దరిలాని ప్రసరింపజేస్తుంది ఆమె ప్రవర్తన. ఎటువంటి సంకల్పమూ, ప్రయత్నమూ లేకుండానే అతనిలో బృద్ధయవధి వర్తన కలుగుతుంది. ఇటు ప్రత్యక్షంగా ఎగబడి నిలబడి పోట్లాడదు. వాదించదు. “నీలో కాశివుంది. అది పోగొట్టుకో” అని ఎదిరితూ మాడును. అటు అతని ప్రేయసిగా మారి నీతిపథ్య చెయ్యదు.

బానిసగా కష్టాలను అనుభవించడు. అతి స్వేచ్ఛగా మార్చి బయ్యెనునీ, ఆత్మకు శాంతినియ్యమనీ చేతులెత్తి ధిగవంతుని మాత్రం ప్రార్థిస్తుంది.

“ఆమె ఒక్కసారి నవ్వుతే చాలాసనీ తల వూసితే చాలాసనీ ఎదురుమాటునూ, యువ కలు ఆమెను వివాహమాడటానికి సిద్ధపడతారు. కానీ ఆమె వారెవ్వరినీ ప్రోత్సహించలేకపోతుంది. ఎవరినీ తనకి తగిన వరునిగా ఎంచుకోలేకపోతుంది. ఆమె మీద ఆత్మ్యం గౌరవాభిమానాలుగల ఒక పురుషుడు వివాహం చేసుకోమని అడిగితే సరేనలేకపోతుంది.

“ఏవిధంగా చూసినా తనమీద మమకారం కలగటానికి వీలులేని ఆ అమ్మాయి నే చివరికి ప్రేమిస్తాడు జమీందారికి కొడుకు. ఒక చైత్ర ఆమెను పొందలేననే దృఢనమ్మకమూ బాధా, మరోచైత్ర మార్పుకోలేని తనవిజయభావమూ. ఈ రెండింటి మధ్యా నలిగిపోయే నాయకునిపట్ల పాత కులని చాలి కలుగుతుంది. ఆఖరుకి మరో ప్రేమి ప్రేమించినట్లు నటించేవా, ఆమెలో అమాయకుని రెచ్చగొట్టాలనీ, తనమీద విమాత్రం మమకారముందో పరిశీలించాలనీ ప్రయత్నిస్తాడు. కానీ అంగులూనూ విఫలుడౌతాడు.

“గతంలో జరిగిన ఒక వివాద సంఘటన అతన్ని దుర్బలనిగా చేస్తుంది. అతని గాయానికి కట్టుకట్టి, అతను జీవితంలో ఇన్నాళ్లుగా చవిచూడని ప్రేమతో వాత్సల్యంతో కారణ్యంతో జీవితంలోని పవిత్రవిలువలతో అతన్ని మరో ప్రపంచానికి తీసుకుపోతుంది ఆమె. అతనికి వృద్ధయముందని నిరూపిస్తుంది.

“ఇది కథ. నేను ఆ పుస్తకం చదువుతుంటే క్రైస్తవమత బోధ ఎక్కువగా వుంటుందనీ, రచయితకి అంతగా పేరు ప్రఖ్యాతులు లేవనీ, తిలకరూ తిలక విధంగా వ్యాఖ్యానాలు చేశారు. నాలా సారస్వతాభిలాషకలిగించటానికి ప్రఖ్యాత రచయితలు రచయితల పేర్లు కొన్నింటిని కొండరు సూచించారు. వాటిలో కొన్నింటిని చదివే అవకాశం కలిగింది నాకు. కానీ ఈ నవల వాటికంటే ఎంతో భిన్నంగా కనిపించింది

“ఒక స్త్రీకోసం యిద్దరు పురుషులు గానీ ఒక పురుషుడి కోసం యిద్దరు స్త్రీలు గానీ ఘర్షణపడటం ఈ నవలయొక్క ఇతివృత్తం కాదు. ఒక్క అసభ్య సన్నివేశం

లేదు. ముఖ్యపాత్రలు ఆవేశంతో ప్రవర్తించే ఘట్టంలేదు. కానీ ఇంగులూనూ ఒక నాయిక వుంది. నాయకులన్నాడు. వాళ్ళూ ప్రేమించుకుంటారు. చివరికి వివాహం చేసుకుంటారు.”

సుమిత్ర రుఖం ఆపుకుంటూ మాదిగరకు వచ్చినప్పుడు నా స్నేహితురాలు సీత చెప్పింది ఈ కథ నాకు కొంత ఆకర్షణ కలిగించింది. కథలోని నాయికకి ఎంతో ఉదాత్తత వున్నట్లు నిజమే. కానీ కథ నుండే ఒక వ్యక్తిలో ఆమె పరివర్తన తెచ్చిన తీరు, ఆ ఆత్మ సాందర్యము సామాన్యులలో గోచరిస్తుందా అనే సందేయం కలిగింది.

ఆకాయలు ఎంత ఆకాశాన్నంగుకుంటున్నా, వాస్తవ జీవితంలో అటును పట్టిన తరువాత ఆత్మీయులే మనస్వర్తలను తప్పించుకోలేకపోవటం మనం గూఢానీ వుంటాము. సుమిత్రని ఆమె అక్కనే నీకుకుండాం. సాక్షాత్తు ఒక తల్లికి కలిగిన పిల్లలు. ఒక యంగ్లో వుంటున్నాయి. తమకి చేతులపెట్టే వారిని ప్రేమించాలనీ, ఒక చెంపనుకొడితే మరో చెంప చూపేటానీ నీతిబోధనలతో నిండిన కథలు వాళ్ళు చదివారు. కానీ వాస్తవజీవితంలో అడుగు పెట్టగానే ఆ ఆశయాలు ఆలకించులయే ప్రవాదం తప్పలేదు కాబట్టి, మనస్వర్తల కలిగాయి. కొన్ని తెలిసీ కొన్ని తెలియక పొరబాటు చేస్తున్నాయి. పరస్పరం నిందించుకుని అపార్థం చేసుకునే బాధపడుతున్నాయి. ఆ పరిస్థితులు ఎప్పుడో ఒప్పుకు మారతాయనీ, మళ్ళీ వాళ్ళిద్దరు చెయ్యా చెయ్యా కలుపుకుని ఆహ్వాయంగా కలుస్తు చేష్ట కోక మానరనే విషయం మనకే కాదు వాళ్ళకీ తెలుసు. కానీ వారి మనస్సులలో ఇప్పుడు యీధి తప్పించలేదు.

కథలోని నాయిక సాత్విక కోరిక వాస్తవానికి విరుద్ధంగా కనబడినా, సూక్ష్మంగా ఆలోచిస్తే ఒక్క విషయాన్ని స్ఫురింపజేస్తుంది. ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా, పరులని మెప్పిస్తున్నా వారేదా అనే ఆలోచన లేకుండా, కేవలం మనుష్యుల మంచి తనంలో తనకున్న విశ్వాసంతోనే నాయకుని పొందింది. ఆ దృఢనమ్మకమే ఆమె మనసులో ఎలాటి ఆకాంతి లేకుండా చేస్తుంది. బాహ్యోక్తులూ ఆమెను కదిలించలేకపోతాయి అటువంటి గాఢనమ్మకమే, పరులు తమని కొంత అస్థాం చేసుకుంటున్నా, నిరుత్సాహపడకుండా సరుకు పోయే వ్యభావాన్ని కలుగజేస్తుంది అని తోచింది.

మహాబలిమంజులకు
ముహూర్తం నేప

ఆర్థ తేజోభక్తి పైగా
బేయులున్న అంగమునీ
బేధము

ప్రసిద్ధ
గీర్వాణ రంగ నివారిణి
అగ్ర ముద్రా బుచ్చలగి నిరవధి

కేసరి కుటిరం లిమిటెడ్
మద్రాసు-14

తెలుగుజిల్లాలకు, వైజాముడి పట్టణం
శ్రీ సీతారాం జనరల్ షోర్సు
రెవెన్యూ, నికిందోవాడు.

స్వయంసిద్ధ

22

హరినారాయణబాబు ఒక పెద్దగదిలో మంచంమీద మైకంలో ఉన్నప్పుడు పడుకుని ఉన్నాడు. మాధురీదేవి, మృణాళిని మరికొంతమంది స్త్రీలు అతడిచుట్టూ కూర్చుని పరిచర్యలు చేస్తున్నారు. వృద్ధుడైన ఆస్పత్రిలోని ఆసి నెంట్ డాక్టరు - కొంతమంది సహచరులతో దగ్గరలోనే కూర్చుని, మంచులపైనుండి ఆలోచిస్తున్నాడు.

“మామగారూ!”

సుపరిచితిమైన ఈపిలుపుతో రోగి మైకం నెంట్ నే వదిలిపోయింది. కళ్లు తెరిచి ఆపొయినాగా “అమ్మా దండీ!” అన్నాడు మెల్లిగా.

దండి విస్మయంతో సరాసరి మామగారిమంచంమీదికివచ్చిమామని, నెమ్మదిగా ఆయన పాదాలను తన ఒడిలోకి తీసుకుంది.

దండి ఆశ్చర్యంతో మామూ “ఏం జరిగింది ఆత్మయ్యో!” అని అడిగింది

రాణి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి, “హతాత్తుగా ఈ తిరిగి పడబోయాడు. అయినా దేముడి దయవల్ల వారంతటా వారే ఆపాటును కొంత తరకు తిమయించుకున్నారు. పెద్దదెబ్బయేమీ తగలేదు. కానీ తలతిప్పవలెనంత ఇంకా తగలేదు” అన్నది.

దండిముఖం వివర్ణమైపోయింది. “డాక్టరు ఏమన్నారత్తియ్యో?” అని అడిగింది.

“నాళ్లు పైకి యేమీ చెప్పలేదు. తలకు మందుగడ్డ తీసుకొచ్చి పెట్టుకున్నారు. ఒక షాంపూ వేసుకొచ్చాడు. విసు డాక్టరు గార్లవస్తే నేగాని ఆసరిది ఎంతబట్టి అయినది తెలియదు”

“వారింకా ఎందుకు వారేదు?” - అని దండి వ్యగ్రకంఠంతో ప్రశ్నించింది.

“ఆయన ఊళ్లోలేరు. అయినా ఈ సుస్థి చెయ్యక ముందు - బ్రాడ్లు నే - ఆయన్ని యెండుకో రమ్మని కలుసు పంపించారని విన్నాను. తెల్లారేసరికి వచ్చేస్తారు”

అక్కడ ఉన్న వారిసందర్భాన్ని అశ్రుర్యదశి తుల్ని చేస్తూ “అమ్మా! నవ్వు నిద్రలోనే ఉన్నావరే ఉండే ఇంకా?” అని ప్రశ్నించాడు మామగారు.

“లేదు, మామగారూ! నేను మెళుకువగానే ఉన్నాను. కానీ మీరు మెదలకుండా పడుకోండి, చూట్టాడొద్దు”

“అయితే మరి నిన్నెందుకు పీరిచా ననుకున్నావమ్మా? ఇవాళిసల కలురంపవలసింది కాదీంకా నీకు... ఇవి మహాలయ పక్షపురోజులు. దేవీవరాళాలు రావటానికీంకా వ్యర్థమింది. కాని తప్పనిసరియై నిన్ను అసమయంలో పీరిపించాల్సి వచ్చిందమ్మయ్యా!” అన్నాడు మామగారు గట్టిగా.

రోగి ఇలా మాట్లాడుతూ ఉండటం చూసి, చేతులో ఉన్న పని వదిలేసి, డాక్టరు దగ్గరకి పరుగెత్తుకొచ్చాడు. అతడు వైద్యుడిగా తన బాధ్యతని గుర్తేసి, సని నయంగా “అదేమిటి ప్రభూ! మీ రిప్పుడు ఒక్కమాటకూడా మాట్లాడకూడదు - అది ప్రమాదం” అని మనవిచేశాడు.

రోగి ఎర్రపక్షకళ్లతో డాక్టరు కేసి తీక్షణంగా చూశాడు. నెంట్ నే అదే ధోరణిలో “జీవితంలో ఎప్పుడూ ఎవరి ఆజ్ఞను మన్నించి యెరగను డాక్టర్! ఇవాళ

రోగిని కదా అనే నెంట్ నే నవ్వు నాకు అడ్డుచెప్పకచ్చావా?” అన్నాడు డాక్టరు చేతులు నెంట్ నే జోపించి, “వారపాటయింది నాది. తమరు ఇంక ఊరుకోండి.” అని విన్నవించాడు.

రోగి త్వరితో కాసిస్తూ “ఊరుకోనా? ఇప్పుడా?” అంటూ వికృతకంఠంతో బిగ్గరగా నవ్వుతూ “పంచెపు గుర్రం దాని చిత్రం వచ్చినట్లు పరుగెడుతుంది. దాన్ని అపటం నీ తరమా? నిర్జీత స్థలాని! చేదుకున్నాక దానంతటదే ఆగుతుంది” అన్నాడు.

డాక్టరికి రోగిస్వభావం తెలుసు. అంచేత ఆయన్నింక కదిలించకుండా తన హోటులోకి వచ్చాడు.

“డాక్టరు పారిపోయినాడనే ఉంది అయ్యో! అఁ! పారిపోక తప్పదు. అఁ! అదేమిటి - ఆధుర్యదాచాడ్యుడి మాటలు కళ్లు ఎర్రచేసి ఏదో మాటను కప్పివుప్పుతోందనే ఉండే! హూ హూ! కాని ఈ మాటనివి నవ్వుకూడా కోపం తెచ్చుకోలేదుకదా అమ్మయ్యా?”

“మామగారూ!”

ఆమె యీపిలుపులో కేవలం సందోష మాత్రమే వ్యక్తం కాలేదు. ఇంకా యేదో కూడా ఉంది. ఈ బౌద్ధత్యంతో కూడిన పిలుపు రోగి చెవుల్లో ఉన్మత్తిస్వరంలాగా గింగిరెరించింది. ఆతడు ఉద్యోగకంఠంతో - “ఒహో! ఇలాంటి పిలుపే నేను వివశలించిది అమ్మయ్యా!” అన్నాడు.

దండి తన స్వేచ్ఛాస్వరాన్ని కొంచెం తీక్షణంగా మాట్లాడుకుని, “మీరు ఎన్నడూ ఎవరిఆజ్ఞను మన్నించి యెరగరని మాట

మూలం : మణిలాల్ పంద్యోపాధ్యాయ

అనువాదం: మద్దిపట్ల సూరి

స్వయం సిద్ధ

తెలుగు, "నీ ఇత్తుడు మీరు నున్నావని తీరాని మామగారూ! మీ రొక్కమాట కూడా మాట్లాడటానికి వీలేదు. మరి మాటను లక్ష్య పెట్టకపోతే, 'మేమంతా ఇప్పుడే ఇక్కడనుంచి లేచి వెళ్లిపోతాం' అన్నది.

యజమాని మెల్లిమెల్లిగా చెయ్యి పైకి యెత్తుతూ - "అది నాకు తెలుసునమ్మ! నువ్వు విదయనా చెయ్యగలవు. దాక్కరికి భయపడనుకొని, నీకు మాత్రం భయపడతాను" అన్నాడు.

"అయితే మేమంతా లేచి వెళ్లిపోవాలనే మీకు కోరిక గాఢమైనదా?" అని అడిగింది చండి.

"లేచివెడతారా? నువ్వు ఏమనుకుంటున్నావో? నాకు ఉపచారం చేయించుకోవాలి? నిన్ను పిలిపించాననుకుంటున్నావా? నాకు ఏమాట చెప్పాలంటే నాటిక పీకు వోండ్ - దాన్ని నువ్వు వినితీరాని. చివరకు నీకు ఏమిచ్చుతీరేదు, నాకు ఏమిచ్చుతీరేదు" అన్నాడు రోగి వికృత కంకంబో...

"కాని ఏమైనా చెప్పటాని లేదా సమయం మామగారూ?"

యజమాని వెనకటిలాగానే వికృతంగా నవ్వుతూ "సమయంకూడా ఇంచుమించు నాలాంటిదే! ఎవరెంత అడ్డుపడబోయినా ఆగదు. ప్రమాదంగా పరిణమిస్తే దాన్ని యెవరూ పట్టుకోలేరు. ఆ! అసలు నిన్ను పిలిపించింది ఎందుకో చెబుతాను. చానంత బడే తెల్లవారిపోవోవోంది అమ్మయ్యా! తెల్లవారనీకుండా ఎవ్వరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. కలెక్టరును వెంటపెట్టుకుని కమిషనర్ దొరగారు వెటకోసమని వస్తున్నారు రేపు ప్రార్థు శ్నే నాకు వస్తారేక్కడికి -" అన్నాడు.

మళ్ళీ యజమానిముఖంలో వేడ వాచిహ్నాలు కన్పించాయి ఆయన తన వక్ర వ్యాన్ని పూర్తి చేయటాని! అనకాళం చిక్కలేదు.

చండి చటుక్కున ముందుకు వంగి, మామగారి ముఖాన్ని చేత్తో విమర్శిస్తూ ఉంది. ఆమె దృష్టి అంతా మామగారి ముఖమిదివే ఉంది. కొన్నేపటివరకూ ఎవ్వరూ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

చండి మామగారికి మాట్లాడేందుకు అకకాళం ఇవ్వకుండా, "మీ స్వభావాన్ని నేను అర్థంచేసుకున్నావాని బట్టి మాస్తే - కమిషనర్ దొరగారికి ఇక్కడ మర్యాద చెయ్యటంలో ఏదైనా సార పాటు జరుగుతుందేమో అనే మీ రింత కలతపడుతున్నారంటే నేను విశ్వసించలేకుండా ఉన్నాను మామగారూ!" అన్నది.

చండి మాటలకి యజమానిముఖంలో చటుక్కున నవ్వు తగుక్కుమంది. ఆయన ఉత్సాహంతో - "నువ్వు చాలా ఘటికురాలివి రోగాన్ని సరిగ్గా పట్టుకున్నావు. కమిషనర్, కలెక్టరు - ఇక్కడికి వెటకోసమని రావటంలేదు అమ్మయ్యా! విచారణకోసమని వస్తున్నారు" అన్నాడు.

అమాట రోగి గదిలో ఉన్నవారిందరినీ చిక్కుల్ని చేసింది. చండి మామగారి

సంతోషకరమైన డీపావళి అభినందనలు

దీపావళి రాత్రి, దీపాల పంక్తులతో విండి, పండుగోత్సాహాన్ని ప్రకటించే ఉపాకాయం, ఆకాశమందు నక్షత్రాలను వెదజల్లే దాణసంహార కాయాంతో ప్రకాశకమైన ప్రముఖరాత్రి. అట్టి రాత్రియందు పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, చక్కగా ముస్తాబై అధికానందంతో ఒకరినొకరు అభినందించుకొంటారు. వారల దీపావళి అభినందనలు ఇంకా సంతోషకరముగ ముందుకు, గృహిణులు వివిధ రకాల మిఠాయిలు తయారుచేస్తారు. ఇంపైన రుచిగల మిఠాయిలు చేయవద్దంటే తెలిసిన ఈ రేకమందిరి

అమ్మలాది ఇతరులవలె మీరున్నూ మీ దీపావళి విందుకు, ఎందుకు డాల్డా వనస్పతి వాడి దాగా సంకృప్తిని పొందకూడదు? నేడే ఒక డాల్డా వనస్పతి డబ్బాను కొనండి. గాలిదొరకుండా పిలుచేయబడిన 3 పౌను, 1 పౌను, 2 పౌనులు, 5 పౌనులు మరియు 11 పౌనుల డబ్బాలలో దొరకుచున్నది.

డాల్డా వనస్పతి

వంటకు దివ్యమైనది - ఖర్చు తక్కువ

డొచితము!
విపులంగా బొమ్మలతో వివరించబడిన, రుచి యగు పిండివంటలను తయారుచేసే పద్ధతులు గల 'పండుగ వంటలు' అను చిన్న పుస్తకం ఇంగ్లీషు, బెంగాలీ, హిందీ, గుజరాతీ, మరాఠీ మరియు తమిళ భాషలలో ఉచితముగా దొరకును. నేడే మీ పుస్తకం కొరకు క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయండి:
■ డాల్డా ఆఫ్ వై సరీ సర్వీస్, పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

ముఖం కేసి మాస్తూ "అలాంటి అధికారం వారి కిప్పుటికీ ఇంకా ఉండదా మామ గారూ?" అని ప్రశ్నించింది.

"బహుశా లేకపోవచ్చు. లేకపోయినా వారికి చేరిన ఫిర్యాదుల్ని బట్టి, మరెవరైనా అయినట్లయితే ముందు తెలియ చెయ్యటం చాలా సే పోలివున్న పంపి పట్టించేవాళ్లు. కాని ఇది అయిపోయింది అని తెలుసు కనుక, పోలివున్న పంపి రెచ్చుకొట్టటానికి సాహసించలేదు. అసలు అధికారులే వెంటనే మిషన్ దర్యాఫు చేయటానికి వస్తున్నారు. కాదనటానికి ఏలేదు. కొత్త అర్థి నెన్నులూ..."

చండి విస్మయకంఠంతో - "ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే మామగారూ! సర్కారువారు మిమ్మల్ని కూడా 'అర్థి నెన్స్' అనే త్రాళ్లతో బంధించి మాస్తున్నారా?" అని అడిగింది.

అంతవరకు అడగగానే మామగారి ముఖంలో చూపుతూ భావిపరివర్తనం కలగటం గమనించి, బలవంతం గొంతు నొక్కుకుంది.

హరినారాయణబాబుకి కొంచెం వేడి పుట్టింది "ఎన్నా? ఇగుగో అమ్మయ్యా! ఈసారి పొరపాటు చేశావంటే..."

చండి అవిచలితకంఠంతో - "నా ఉహ సరియైనది కాదని మీ ముఖం చూడగానే తెలుసుకున్నాను వారు 'వేట' అనే నెపంతో మరెవరో వేటాడాలని వస్తున్నారని ఇప్పుడు అర్థం చేసుకున్నాను" అన్నది.

"గ్రహించావా అమ్మా? గ్రహించావా? అయితే వాళ్లు వస్తున్నారంటే నేనెందుకంత కళ్ళెళ్ళిపడుతున్నానో ఇప్పుడు తప్పకుండా గ్రహించి ఉంటావు"

చండి ఒక్కక్షణం విదో ఆలోచించుకుంది. తర్వాత స్నిగ్ధకంఠంతో - "నేను తమ పాదాలు స్పృశించి చెప్పగలను మామగారూ! ఒకటి రెండు కఠిన కృత్యాల్లో జోక్యం కలిగించుకున్నా 'అర్థి నెన్స్' బంధనాల్లోకి పోయి చిక్కుకు వేటంత అన్యాయకృత్యాల్ని నేనింతవరకు యెన్నడూ చెయ్యలేదు. వాళ్లు తప్పకుండా విదో కల్పితగాథలు విని మనల్ని ఆఘాత పరచాలనే సంకల్పంతో నేను వస్తున్నారని తోస్తుంది. కాని ఆకల్పితకథలకి 'అస్తిత్వం' అనేదిలేదు" అన్నది.

హరినారాయణబాబు చండిమంటల్ని నిబ్బరంతో విన్నప్పుటికి - చివరికి కంగారు పడుతూ - "నేనిప్పుడు ఆరోగ్యంగానే గనుక ఉన్నట్లయితే అసలే చెడదనచ్చినా ఆలోచించాల్సినపనే లేదు కాని ఇప్పుడు

డింక మళ్ళీ లేచి నిలబడగలనో లేనో వింతెలాను - ఈ పెద్దపులిపండ్ల పద్దెనిమిది గుట్ల దూరాయి -"

చండి అయినమాటలకు అడ్డుతచ్చి - "నామీదవచ్చిన ఫిర్యాదేమిటో మీ కసలు తెలుసా మామగారూ?" అని అడిగింది.

హరినారాయణబాబు అస్థిగభావంతో నే - "చాలా...చాలా ఉన్నాను అమ్మా! చాలా ఉన్నాయి. ఇవి ఇదివరకయినట్లయితే బయటికి వచ్చేవేకావు కాని ఏం చెప్పగలం అమ్మా! ప్రతిరికాదులనుంచి విదో ఒకటి బయటపడుతూనే ఉందిట! సర్కారువారి రికార్డులను కాదనటానికి ఏలేదు. ఫిర్యాదులన్నీ నీమీదే వచ్చాయి నువ్వు చాలా సందిగావస్థలో పడేశావ్. నువ్వు రాసిన ఉత్తిరాలుకూడా చాలా పట్టుపడ్డాయిట! నువ్వు ఇదివరలో చేసిన కఠినకార్యాలన్నీ ఇప్పుడు దృఢాంతాలుగా మారిపోయాయిట! అదీకాక నువ్వు నన్ను నీగుప్పెటలో పెట్టుకున్నావుట! ఆ జెలిబాగులవాడ్ని నిర్లక్ష్యం చేసి, నువ్వే 'బావలీ' యెస్టేట్ అధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవాలనే ప్రయత్నంలో ఉన్నావట. ప్రభుత్వ వ్యతిరేకులకు సాహాయ్యం చెయ్యటమే ని ప్రధానోద్దేశ్యంట!...అని చెప్పాడు.

మామగారి మాటలు చండి గాలా శ్రద్ధగానే విన్నది. కాని ఆమె ముఖంలో భయమా - దిగులూ అలాంటి లక్షణా లేవీ కన్పించలేదు."

"న్యాయమైనదాన్ని బలవంతంగా అన్యాయంకింద జనుకట్టగానికి అనేకులు అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తూఉంటారు - కాని న్యాయం ఎప్పుడూ న్యాయంగానే ఉంటుంది సత్యమెప్పుటికీ మిథ్యకాబోదు. ఏం చెయ్యమ! నేను మీయింటి కొడల్ని. లేకపోతే నేను స్వయంగానే వారి యెదుటకు వెళ్లి సంజాయిషీ ఇచ్చేవాణ్ణి" - అన్నది.

మామగారు అమితోత్సాహంతో "ఇందుకే నిన్ను రమ్మని కబురంపించాను, ఇందుకే - ఈ సంజాయిషీ ఇప్పించాలనే!" అన్నాడు.

చండి వ్యక్తదృష్టితో మామగారి ముఖం కేసి మాస్తూ "మామగారూ! అయితే నేను..."

హరినారాయణబాబు కొంచెం గట్టిగానే - "ఆ! నువ్వు సిద్ధం గా ఉండమ్మా! నేను చెప్పినప్పుడు నువ్వు ఇంక సంతోచించవలసిన పనిలేదు. ఇప్పుడు భారమంతా నీమీద వేసుకుని ఉన్నాను. నువ్వు

విగవిగలాడు దీర కుంతలాడు పెరుగుటకు

కేశవర్ధని

వాడండి.

కలలో దురదను, కురు పుంసు మాన్పుండి వెంట్రుకలు రాయటం వంటిది. కేశవర్ధని అకాలంలో నెరియనివ్వకండి.

నెరియటం అలక్కం కానివ్వండి. విగవిగలాడు మీకు గైన కుంతలాడు పొందండి.

కేశవర్ధని వాడి, మీ కేశ పొందర్యకోశ ప్రదర్శించండి.

పాంపూ పోడి, కేశకు భజ, మహావన పొందండి.

కేశవర్ధని అ. 14: పాంపూ అ. 14 పోస్టేజీ అదనం. అన్నిచోట్లా లభించును.

కేశవర్ధని ప్రాడప్తు, కోయంబత్తూరు.

నేషనల్ సేయి & సర్వీసెస్ (నడరక్) లిమిటెడ్. బకింగ్ హంపేట, బెజవాడ.

★ స్వయం సిద్ధ ★

కర్పూరా అమ్మయ్యా!—” అన్నాడు.

“నాకు వచ్చాక - అవసరమని తోస్తే నేను వెళతాను మామగారూ! ప్రస్తుతం కాక రైవ్యం అంతా మీకు ఉపచారాలు.”

“కాదు తల్లీ కాదు. అన్నిటికన్నా ఇప్పుడు నీ కర్తవ్యం ఆత్మరక్షణకు అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేసుకోవటమే. నీ మర్యాద కాపాడుకోవటం యెలాగో నీ గదిలో కర్పూరపు బాగా ఆలోచించుకో. ఇప్పుడు నా విచారమంతా నిన్ను—”

చండి అవిధిత కంఠంతో - “నేను మీ పాదాలు కలుకుని మనవిచేస్తున్నాను మామగారూ. మీరీ విషయంలో నిశ్చింతంగా ఉండండి. మనస్సులో కల్మషం అనే లేనివారిని - వారి మర్యాదనూ జూదంతే రక్షిస్తుంది. ఆ తల్లి కృపవల్ల వంశానికి అగౌరవం రావేరదు” అన్నది.

హరినారాయణబాబు మనస్సులో చాలా తృప్తి, ఆనందంతో - “ఈరక్షణ కేవలం నీకేకాదు, నాకుకూడాను. అసలదికొక నేనేజబ్బు నయమైతే నీకేకైతే. అప్పుడా కాశనాన్ని - ఎందుకులేఅమ్మ! ఇప్పుడా అనవసరప్రసక్తిఅంతా... ఏదో చెప్పబోయి ఏదో చెప్పాను. అయితే ఇవా నువ్వు కర్పూరాఅమ్మ! తెల్లవారటానికి ఇంకెంతో తృప్తిలేదు” అన్నాడు.

చండి మామగారిపాదాలను మెలిగాడిండుమీదఉంచి, సమీపంగా - “నేనింక వెలిగనాను. నాది ఒక్కమనవి. తమరింక మాట్లాడవద్దు” అన్నది.

హరినారాయణబాబుకి నవ్వువచ్చింది. “అలాగేలేఅమ్మ! ఇంక మాట్లాడను. నువ్వు కర్పూరా”

చండి మెల్లిగా గోగిగదిలోంచి బయటికి వచ్చేసింది. కొంచెంసేపయ్యాక హరినారాయణబాబు గట్టిగా నిట్టూర్చి, “కేవలం సంజతోనే అసలుసంగతి అర్థం చేసుకుంది. అంచేత నేను చెప్తానాం చెప్తానాం అనుకుంటున్నది చెప్పటానికి ఏళ్లేకపోయింది” అన్నాడు.

మామగారు - కోడలూ మాట్లాడుకుంటూనే రాణి యంత్రేపూ మెనలకుండానే ఉరుకుంది. ఇప్పుడివా కొంచెం వెలకారంగా “అయితే ఇంతసేపూ మీరు చూపించిన ఉద్వేగం అంతా ఒక్కదేనన్న మాటా?” అని అడిగింది.

అమాటనినగానే ఆతడు మండి పడ్డాడు.

“ఒక్కదేనా అని అడగటంలో ఏమిటి నీఉద్వేగం? వేససలుసంగతి చెప్ప వేలేదానా?” రాణిమాదా ఏమాత్రం తెల్లమొహం వెయ్యకుండా “అసలు సంగతి” ప్రసక్తి అంటూవస్తే ‘ఒక్క సంగతి’ అవేదమాదా దానింతి బడే వస్తుంది. నేనెంతి తప్పు మాటాడలేదు మాటదాచే అలవాటులేదు నాకు” అన్నది.

జమీందారు రాణికిని తీవ్రంగా చూసి, తర్వాత కొంచెం గంభీరంగా, “ఈ అలవాటును నేర్పుకోవటం ఇదే మొదలు కనుక నేనాకైనా, ఈ అవస్థ వచ్చిపడింది” అన్నాడు.

రాణి సందిగ్ధదృష్టితో భర్త ముఖంకేసి చూస్తూ “అలా అసలులో అర్థం? ఎవరి ఉద్వేగించి ఇప్పుడీ అసలు విషయప్రసక్తి తీసుకువచ్చింది?” అని అడిగింది.

భర్త ఈసారి కఠినంగా - “వివాలని ఉందా? అసలు సంగతేమిటో తెలుసా? ప్రబుద్ధుడైన నీకొడుకు విను దాక్కర్నీ లీగర్ ఎడ్జ్యుజ్ గాగా వెంటపెట్టుకుని కలెక్టరు దగ్గరకి వర్చి నామీద—”

“ఎవరు? నివారణదా?”

“ఆ. ఆ. కాకపోతే ‘ప్రబుద్ధు’ డని యెందుకుంటాను?”

“ఎం చెప్పాను?”

“చాలా చెప్పాను. చాలుచాలుగా తన అస్త్రాలన్నిటిని గుప్పించాడు”

“ఎవరు చెప్పారా సంగతి?”

“ఆ సంగతి అనవసరం. గారే వచ్చి అన్నిసంగతులూ నా చెవులో ఊది పోతుందిన్న సంగతి జాప్యం ఉంచుకో. కాని అబద్ధాలు మాత్రంకావు, అన్నయభార్యవిషయానే అంకురే కలెక్టరు గారు కమిషనర్ గారితో సహా వేల అనే నెపంతో బాపటికి వేంచేస్తున్నారు. ఈ అసలు సంగతి బాలాటికి తప్ప ఇంకెవరికీ తెలియదు. నేనూ మనస్సులో పెట్టుకుని నోరుమానుకుని ఉరుకున్నాను. కాని ఉండవల్లలేకపోయాను మనస్సును సరియైన స్థితిలో పెట్టుకోలేకపోయాను. అయినా విచారకరమైన - ఉన్! ఉన్! అబ్బ!...”

ఉద్వేగం ఎక్కువవటంతో అంతవరకు చెప్పేసరికి ఆతడి గొంతు పట్టుకుపోయింది. ముఖభంగిమ, ఆ అన్యభావిక దృష్టి గదిలో ఉన్నవారిసందర్భి చకితుల్ని

చేసింది. దాక్షరు ఆదరా బాదరా ముఖే తోగిదిగ్గరికి పరుగెత్తు కొచ్చాడు.

23

బాసరి నివాసుల్ని చకితుల్ని చేస్తూ, కలెక్టర్, కమిషనర్ ప్రధికులు, ఉపకాలానికి జమీందారుగారి భవనానికి చేరుకున్నారు. వారివెంట బోలీసు నూపరెండెంట్, కొందరు బోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్లు, మరికొందరు కాన్స్టేబిల్లు ఉన్నారు.

దివాన్ రాధానాథబాపూరి ఎనేట్ లోని ప్రముఖ ఉద్యోగులందరితో కలసి ఈ దొరలకు స్వాగతం చెప్పటానికి సిద్ధం గానే ఉన్నాడు. ఈ అభ్యాగతులను చక్కగా అలంకరించిన ‘డ్రాయింగ్ రూం’లోకి సగౌరవంగా తీసుకెళ్ళాక, జమీందారుగారికి హారాత్తుగా జబ్బు చేసిన సంగతి చెప్పి, దివాన్జీ ఇంకా ఇలా అన్నాడు. “నేను వారి ప్రతినీధిగా తమకు కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ చేయటానికి నియుక్తుడనయినాను వేల విషయములలో తమ తమ అభిరుచులకు అనుగుణంగా ఏర్పాట్లూ అని చెయ్యటంలో ఏమాత్రం అక్రమ జరగదు”

కలెక్టరు సందిగ్ధహృదయంతో కమిషనర్ కేసి చూశాడు. ఒక్కక్షణం ఉధిగములూ ఏవో గుసగుసలాడుకున్నారు మరుక్షణంలో కలెక్టరు కుర్చీలోంచి లేచి, దివాన్ ను రహస్యంగా పిలిచి, మెల్లిగా ఇతరుల కెవరికీ వినిపించకుండా అసలు సంగతి బయటపెట్టాడు—తాము వేలకనే ఇక్కడికి వచ్చాముట, కాని నిజానికి తమ ఉద్వేగం అది కాదుట! జమీందారుగారి కోడలిమీద వచ్చిన ఫిర్యాదుల్ని—ఈ నెపంతో దర్యాప్తు చెయ్యటానికి వచ్చాముట. అయినా కమిషనర్ గారి ఉద్వేగం మాత్రం ఇంతి పెద్ద జమీందారుకుటుంబ గౌరవాన్ని కాపాడేందుకుగాను ప్రాథమిక విచారణంతో రహస్యంగానే జరపాలనిట!

“తమరు తలపని తలంపుగా చెప్పిన ఈ విషయం మాకు ఆశ్చర్యాన్ని కల్పించింది. తమరు ఎవరి విషయమై దర్యాప్తు చెయ్యటానికి వచ్చాకో, ఆమె చక్కని స్వభావాన్ని, నిగోషిత్యాన్ని తెలుసుకుని చివరకు పశ్చాత్తాపపడవలసి ఉంటుంది” అన్నాడు దివాన్.

“ఈశ్వరాగ్రహంవల్ల ఆమె నిరపరాధిని అని భావించుతే మేమూ చాలాసంతోషిస్తాం. అయినా దర్యాప్తుమాత్రం జరప

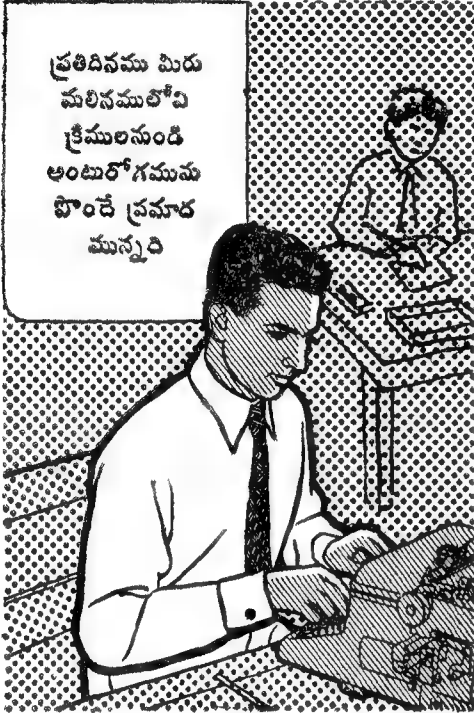
మండా ఉండటానికి "లేదు" అన్నాడు కలెక్టరు.

"అలాంటి అభిప్రాయం ఉన్నట్లయితే, స్టేట్ రూంలోనే విచారణ కొనసాగించబడు" అన్నాడు డివాన్.

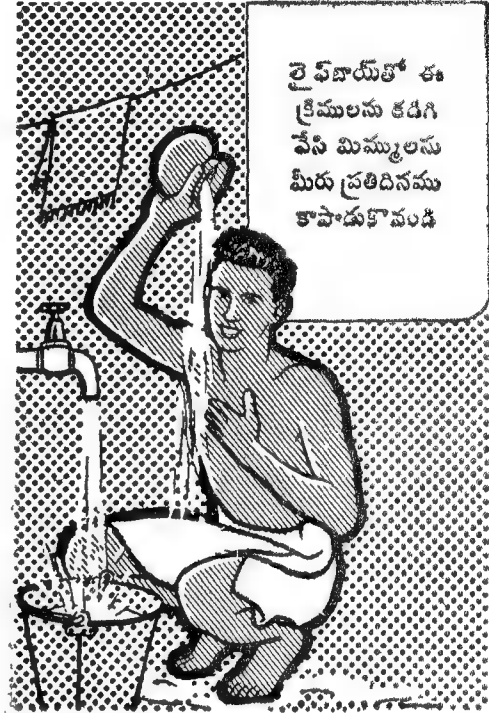
మళ్ళీ దొరలిద్దరూ ఏదో కాసేపు సంప్రదించుకున్నారు. "అలాగే, ఆ విర్వాటు బాగానే ఉంది. కానీ ఆ గదికి చుట్టు ప్రక్కల ఎవరూ ఉండకూడదు. కమిషనరు, సేనా, కమిషనర్ పర్సనల్ అసి

స్టెంటూ, నూపరెండెంటూ, ఇంకా కొద్ది మంది మాత్రమే ఉంటారు. డివాన్ జీ, మరొక వకీలు ప్రతివాదికి సహాయం గా ఉండవచ్చు" అని అన్నాడు కలెక్టరు.

"వకీలు ఉండవలసిన అవసరం ఏమీలేదు.

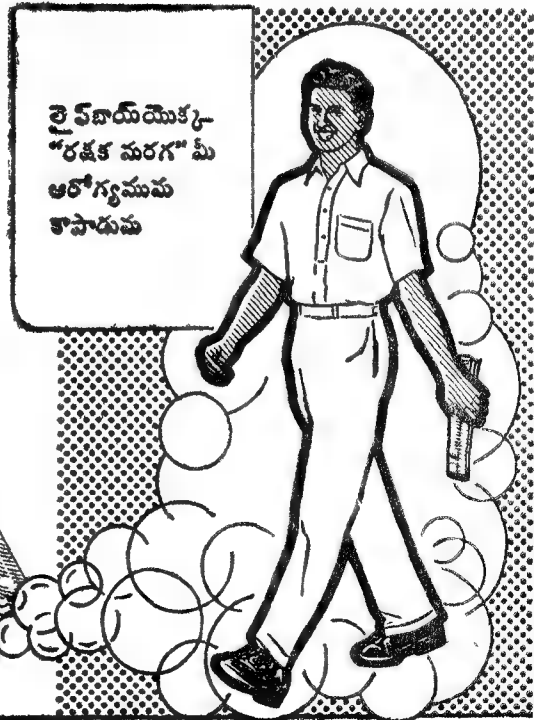
ప్రతిదినము మీరు
మలినములోని
క్రిములనుండి
అంటురోగమును
పొందే ప్రమాద
మున్నది

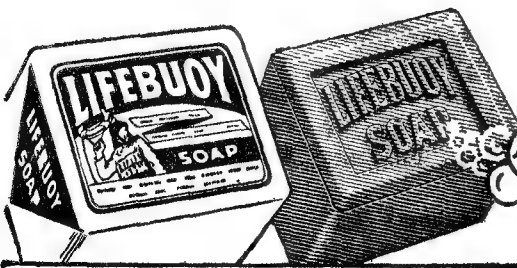
రైఫబాయ్తో ఈ
క్రిములను తడిసి
వేసి మిమ్ములను
మీరు ప్రతిదినము
కాపాడుకొనండి

రైఫబాయ్
నబ్బ

ప్రతిదిన మలినములోని క్రిములనుండి
మిమ్ములను కాపాడును

రైఫబాయ్ యొక్క
"రక్షక పురగ" మీ
ఆరోగ్యమును
కాపాడును

మిడియాలో వ్యాపారవేయించింది

జి. 246-253 జి.

నవల

తనమీదవచ్చిన ఫిర్యాదులన్నీ నిరాధారాలే అయితే ప్రతివాదిని వాటినిన్నిటిని స్వయంగానే ఖండించగలడు. ఒకవేళ యధార్థాలే అయినట్లయితే 'జాక్సన్' దొర వచ్చి నిలబడ్డా ఎంఫర్వాలేదు" అన్నాడు దివాన్.

దివాన్ చెప్పినదానికి కమిషనర్ తృప్తి పడి, "సరే, బాగుంది. ఆ విర్వాట్లన్నీ మీరే చెయ్యండి" అన్నాడు.

విర్వాట్లు చెయ్యటంలో నిలబడుతూ జరగలేదు. జమీందారీ ఆఫీసులన్నీ చుట్టూ ఉండేమధ్యస్థాల్లో ఈ నలుగురు అధికారులూ సమావేశమయ్యారు. పెద్దహాల్లో బ్రహ్మాండంగా చేసిన ఈ రాజకీయపు విర్వాట్లు అందరికీ ఆశ్చర్యాలన్ని కలిగించింది.

"జమీందారు గారి కోడుకు లెక్కచూస్తారు? ఇప్పుడుంటే వారు కూడా ఇక్కడికి రాకొచ్చు" అన్నాడు కమిషనర్ ముందుగానే.

"చిన్న కొడుకు ఈలోలేరు. నిన్న రాత్రే అతడికోసం టబులు వెళ్ళింది. పెద్దకొడుకు ఇంట్లోనే ఉన్నాడు. అతడికి ఒంగూరు బూసాగాలేదు. అయినా విచారణకు రావటం అవసరమయితే తప్పదు." అన్నాడు దివాన్.

పెద్దకొడుకుకు వంట్లో బాగాలేదన్న మాట కలెక్టరుకు కానీ డిప్యూటీ కలెక్టరుకు చెప్పింది. ఈలోపుగానే - ఈ ఫిర్యాదులన్నీ యెవరిమీద ఉన్నాయో, ఆమె రాకకోసం ఇక్కడి అధికారులు ఎదురుచూస్తున్నామన్న వార్త అంతఃపురంలోకి వంపబడింది.

కొని ఎక్కువసేపు వారు యెదురుచూడకలసిన పనిలేకుండా పోయింది. లోపలి పుల్లీ ఉన్న గుమ్మంలోనుంచి, పరదా తొలగించుకుని ఆమె వారి యెదుటికివచ్చి నిలబడింది. ఆనవద్దగల ఆమె ఆకృతిని, అనిందగలందరమైన ఆమె ముఖంలోని అపూర్వజేబును, సంకోచం అంటూ లేని ఆమె నిర్భయ-వైఖరిని చూసి ఈ అధికారులు - తాము ఆమెమీద ఆరోపించబడిన ఫిర్యాదుల్ని విచారించటానికి వచ్చామన్న సంగతి మరిచిపోయారు. కమిషనర్ దివాన్ మాడగానే అతడితో పాటు అందరూ లేచి నిలబడ్డారు. బోపిలు తీసి సభ కింక్రులు కూడా అయినారు.

ఎవరిమూలకంగా ఈ అధికారుల కిక్కిరింపు గొరవ ముర్రాడలు చూపబడుతున్నాయో, ఆమెకూడా ప్రత్యేకంగా వాదనూడిగా కొంచెం కిరక్కునంది, స్వల్ప

మైన ఇంగ్లీషులో "ఒక సామాన్య స్త్రీని అరెస్టు చెయ్యటాని కనిపించి మీరు చూపుతున్న గౌరవనీయమైన ప్రవర్తన మీ జాతి యొక్క పథ్యతకు నిదర్శనం. ఇంకాకు నేనుకూడా సవినయంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను" అన్నది.

అందరూ చికితులయ్యారు. కమిషనరు తోనూ, కలెక్టరుతోనూ స్వచ్ఛమైన ఇంగ్లీషులో మాట్లాడకలిగిన జమీందారులు కొద్దిమంది మాత్రమే ఉన్నట్లు వారికి తెలుసు. ప్రత్యేకించువాడయిన ఈ జమీందారు ఏయే విషయాలలో అజ్ఞానుడో అది తెలుసు వారికి. కాని ఆయన కోడలే ఇంత చక్కని ఇంగ్లీషు ఇంత స్వచ్ఛంగా మాట్లాటించానని, వారు ఒక్కక్షణం స్తబ్ధులయ్యారు.

చండి వారి స్వభావం భంగంకలిగినా "మా దురదృష్టంకొద్దీ, మానసికతలైన మా మామగారు తమవంటి ఉన్నతాధికారులతో సంప్రదింపులు జరపటానికి అవకాశంలేకుండా అస్వస్థులయ్యారు. నేను వారికోడల్ని అయినప్పటికీ మీతో సమాన ఫారాగా సంప్రదింపులు జరిగే అధికారం లేదు నాకు. ఎంతటి సామాన్య వచ్చిన ఫిర్యాదుల్ని గురించి డిరెక్టుగా చెయ్యటానికి తమరు వచ్చారు కనుక...తమకు ఈ విచారణలో చేతనయినంత వరకు తోడ్పడటానికి వచ్చాను నేను.

తమరు దయఉంచి పాతకాళంగా మాచోండి మీ రడిగ్ల ప్రశ్నలన్నిటికీ జవాబులు చెబుతాను" అన్నది.

"ముందు మీరు మీ స్వేచ్ఛలో మాచోండి. మా కర్రకాల్ని కొదసలేక మేము ఈ అప్రీతికరమైన వ్యవహారంలో విచారణ జరపటానికి వచ్చినా, మీమీద ఉన్న ఆరోపణలన్నీ రుజువు కానంతవరకు మీ స్వాతంత్ర్యానికి, మీ ముర్రాడకి భంగం రానీయదు. దయఉంచి మాచోండి మీరు" అన్నాడు కమిషనరు.

తప్పనిసరియే దగ్గిరలోనే ఉన్న ఒక సోఫాలో కూర్చున్నది చండి. ఆమె కూర్చున్నా కమిషనరు, తదితర ఉద్యోగులూ తమ తమ భాషల్లో మాట్లాడుతున్నారు.

తిక్కాచల విచారణ ప్రారంభమైంది. కమిషనరు గారి కెక్లబ్బర్ ఆ ఫిర్యాదులకి సంబంధించిన 'వైల్డ్' తీసి కమిషనరు ముందు చెట్టాడు.

ఆ కౌగిలెల్ని వదలకనుకూడా 'ఫెల్

చెయ్యబడ్డాయి. మొదటి కేసీమీద చూపు పనిగానే "తమవేరు క్రిమిని చండి చేసేయా?" అని అడిగాడు కమిషనరు.

"ఆరే అన్నది ఎంటే చండి.

"మీ వివాహమే ఎన్నాళ్ళయింది?"

"ఇవాల్కి సరిగ్గా ఆరునెలల ఇరవైరోజులయింది.

"మీ పుట్టిల్లు క్యామాపురమా? వివాహం విడిముందు అక్కడే ఉండేవారా మీరు?"

"ఆరే."

"అక్కడ ఉండగా మీరు ఓ విషయం గర్భస్థాల్లో లేడీ టీచరు మిస్ క్రిస్టు మమారిని కొట్టి అవమానపరిచారుట కదా?"

"కొట్టటంమూత్రం చెయ్యలేదు. కాని అవసరమయినంతవరకు అవమానించినమాట మూత్రం వాస్తవం."

"దాన్ని మీరు అపరాధంగా భావించటంలేదా?"

"ఈ సంఘటన జరిగి చాలాకాలమయింది. ఇన్నాళ్ళ కప్పుడు అప్రీతి కరమైన సంఘటనను పురస్కరించుకొని నామీద ఫిర్యాదు చెయ్యబడిందా?"

"ప్రత్యేకమైన ఫిర్యాదంటూ యేమీ రాలేదు. కాని అసలు ఫిర్యాదుకు ఇదోక నిదర్శనంగామాత్రం ఉంది. మీరు సమాధానం చెప్పండి"

"నా సమాధానాన్ని మీరు యధార్థమైనదిగా విశ్వసిస్తారా?"

"తప్పకుండా...మీలాంటి సుఖశీతయైన యువతి అబద్ధమాడదని మా గట్టినమ్మకం"

"అయితే ఆగాభను సంక్షేపంగా చెప్పాలి నేను"

"చెప్పండి"

"నాకు వ్యాధి ఉన్నంతవరకు - అమ్మలో ఏదో ఉత్పవానికి ఊళ్ళో ఇతర స్త్రీలతోపాటు నాకుకూడా ఆహ్వానంపై వెళ్ళాను. కాని స్కూల్లో లేడీ టీచర్ మమ్మల్ని విష్కరించగా అవమానించింది"

"ఏంచేసింది?"

"ఆమె తన ఉపవ్యాసంలో మా కర్తావల మీద, మా సమాజంమీద, మా సంస్కారాల మీద విరుగుతుపడింది. అంతమందిలోనూ నేనొక్కడాళ్ళే ఆ ఉపవ్యాసాన్ని ఖండించవలసి వచ్చింది"

"అలాగా! ఊరే. కర్తావల?"

"నేను ఖండించినదానికి ఆమె చూపుకు మననమాధానం యేమీ ఇచ్చకుండా, నన్ను తనయెదుటికి పిలిచి చెంపమీద కొట్టింది."

"అప్పుడు మీరేంటాచేసారు?"

"ఎన్నట్లు అధికానూనానం ఈ సెం

మీదకొడితే రెండోచేప మావలేదు. ఆమెను మర్యాదగా మందలించాలనే ఉద్దేశంతో చేస్తూ ఆమెనుండుకున్న టేబిల్ ను చుట్టి ఎత్తేశాను. దాంతో ఆమె క్రింద పడింది. ఆ టేబిల్ మీది నీరాబుడిలోని నీరా ఒకటంకల ఆమె పల్లనిముఖం మరింత పల్లబడిపోయింది.

అదివిని కమిషనరు, అతడిసహచరులూ అతికష్టమైన సమస్యను ఆపుకున్నారు. చండి సంకోచించకుండా మళ్ళీ "సేనిలా చెయ్యటం అపరాధంగా మక మీరు భావిస్తే నేను తప్పక అపరాధినినే" అన్నది.

ఈ ప్రసక్తిని ముగించి కమిషనరు మరొక ప్రశ్న వేశాడు. "ఈమూలనిజమేనా? మీరే పట్టుపట్టి బలవంతా ఆ మిషన్ స్కూల్ ను ఎత్తివేయించారుటగా!"

"ఒక్కనాటికే కాదు. ఆమెచుంగింకగా దీనికి నేనే కారణం కావచ్చు. కానీ నేను, మాత్రం వారి స్కూల్ ను విరుద్ధంగా ఒక్కమూల కూడా అని యెరుగను."

"వివాహానికి ముందు ఈ ఉద్దేశంతో నేను—ఆ స్కూల్ ఎత్తివేయించి మీ పేరుతో కొత్త స్కూల్ ను స్థాపించమని మీ మామగారిని కోరింది?"

"నేను మామగారిని బాలికలకు ఒక ఉచిత విద్యాలయాన్ని స్థాపించమని కోరిన మాట వాస్తవమే; కానీ ఏ స్కూలునూ ఎత్తివేయించమని వారిని కోరనూ లేదు. వారు ఎత్తివేయించనూ లేదు. కానీ సేనిలా కోరినందువల్ల వారు స్కూల్ ను స్థాపించిన కారణంగా - మూలం తలపులు మామూలమిదిలే అని వేరే సంగతి."

"కాని ఈ కోరిక సమర్థనీయమేనా?"
"అయితే మీరే చెప్పండి. మాధర్వానికి సంస్కారాలకే సంబంధించిన చక్కటి శిక్షణ ఇచ్చే విద్యాలయం లేకపోయిన చోట—అలాంటి విద్యాలయాన్ని స్థాపించమని నేను కోరితే అది తేరం అవుతుందా?"

కమిషనరు ప్రబులాగా కొంచెంసేపు కాగితాలపై అలాగే చూస్తూ ఉరుకు వాడు.

"మోకోరికలో ప్రశ్నన్నంగా ఎలాంటి విద్యవభావమూ కనుక లేకపోతే మాత్రం అలా కోరటం సేరం కావేరదుసరికదా ప్రకటించగలగిన విషయం. కానీ అసలు మీకు అలాంటి శిక్షణ - ప్రచారాలను సూరించి విప్లవాత్మకమైన అభిప్రాయాలున్నట్లు మాకు చాలా దృష్టాంత పూర్వకంగా తెలిసింది" అన్నాడు.

చండి తన కంప్యూటర్ని కొంచెం

తీక్షణంగా మార్చి, "ఎలాంటి ప్రమాదాల మీద ఆధారపడి మీరు వస్తు సూరించి ఇలా అభిప్రాయపడ్డాలో తెలుసుకోవచ్చునా నేను?" అని అడిగింది.

కమిషనరు చేతులూ ఉన్న ఫైల్ ను ఎత్తిపట్టుకుని, "తప్పకుండా. ఈ ఫైల్ చూడండి మీరు. ఇందులో ఉత్తరాలూ సంకేతాలూ అన్నీ ఉన్నాయి. అవన్నీ సరిగా చదివి, తర్వాత వాటిమీద మీ సంతకం చేయండి" అన్నాడు.

ఆ ఫైల్ లో కొన్ని ఉత్తరాలూ, కొన్ని అచ్చయిన నోటీసులూ ఆమె పేరూ ఉన్నాయి. చండి ఆ ఫైల్ చూసి, అక్కడక్కడ కొద్దికొద్దిగా చదివి, దాన్ని అక్కడే ఉన్న వివరిటిపాయ్ మీద పెట్టి, "ఇందులో మీరు సంపాదించిపెట్టిన—అస్సామీల మీదనే ఆధారపడి, నామీద యుద్ధానికి దిగినట్లు అయితే మీ క్రమంతా వ్యర్థమే అనాలి" అన్నది.

ఆమె అంత పట్టుదలగా మాట్లాడే తీరుకే కమిషనరు రవంతే ప్రబుడై "ఎందుకని?" అని అడిగాడు.

"అవన్నీ చెల్లనివే" అన్నది చండి.

కమిషనరు ముఖంలో చిరాకు స్పష్టంగా వ్యక్తమవుతోంది. చండి తీక్షణమైనట్టే అది గమనించి, "నీటి విషయంలో నా సంతకం చేసినా దయ ఉంచి వివరి" అన్నది.

అలా అంటూనే ఆమె ఫైల్ లోనుంచి, తన పేరు అచ్చుఅయిఉన్న ఒక కాగితం తీసి, "క్రింద నాపేరుతో ఈ ప్రకటన కొయితం వెలువడింది - 'శ్యామాపురం లోని మిషన్ స్కూల్' ఎత్తివేయించటం అనేది చాలా కష్టం. ఇలాంటి ప్రత్యేక సందర్భాలలో చివరిమార్గం అవలంబించాలి. ఒకటి రెండు మిషన్ స్కూళ్లలో అలజడిపుట్టితే, మిషనరీ టీడర్ల మీద దురాక్రమణ చేస్తే, ఈ దేశంలో వారి స్కూళ్లు ఎన్ని ఉన్నాయో అన్నీ మూయబడతాయి. ఈ కొయితం మీద నాపేరు మాత్రమే ఉండి, ప్రెస్ పేరు లేకపోవటం మీరు తప్పక గమనించిఉంటారు. నాకేమీ పేరు ప్రఖ్యాతులు లేవని, నేను అంతఃపురం విడిచి బయటికి రావటానికి నిశ్చయించుకొని మీ రంగీకరించి తీరాలి. నా కొంటి ఉద్దేశమే ఉన్నట్లు అయితే, ఆ ఉద్దేశానికి ఈ కొయితం అచ్చుతయిటందేనికి నా మామగారి ప్రతాపంతో, పలుకుబడితో, వారి ఎడేట్ లో ఈ స్కూళ్లన్నీ నీటి నీటి సముద్రమైన పద్ధతులలోనే మూయించ వచ్చు. ఈ శ్యామాపురం సంఘటనని

ఇంకొక్కడా ఆధారంగా తీసుకోలేదు కదూ" అన్నది.

కమిషనరు ఆమె మాటలన్నీ శ్రద్ధగా విన్నాడు. "అయితే దీంతో మీకు సంబంధం ఉన్నట్లు ఒప్పుకోరా?" అని అడిగాడు.

"ఏమాత్రం ఒప్పుకోను" అన్నది చండి కఠినంగా.

"మరి ఈ ఉత్తరాలన్నీ టిమాటకీ వాటిలోనూ మీకోమీ సంబంధం లేదంటారా?"

"అవన్నీ చెల్లనికావని మీకు ముందుగానే చెప్పానునా! ఉత్తరాలను పరీక్షించామే. లోపల ఉన్న విషయమంతా ఒక స్త్రీ రాసినట్లు, ఆమెకూడా ఏదో అంతఃపురంగా చదువుకున్న స్త్రీమేనని మీకే తెలుస్తుంది. అందులో ప్రతి పంక్తిలోనూ తప్పులు కనిపిస్తూనే ఉంటాయి. వైస చిరునామా మాత్రం బాగా చదువుకున్న పురుషుడెవడో రాసి ఉంటాడు ఇంగ్లీషులో. నా ఇంగ్లీషు దస్తూరీ, టెంగారీ దస్తూరీకూడా మీకు వ్రాసి చూపిస్తాను. మీరు పరీక్షించి చూడండి ముందు. తర్వాత దస్తూరీలను పోల్చటంలో నిపుణులైనవారిద్దరికీ పరీక్షకు పంపిచూడండి. అప్పుడైనా తెలుసుకుంటారు నేను చెప్పింది అబద్ధం కాదని."

దగ్గిరలోనే టేబిల్ మీద ఉన్న కొయితం కలం తీసుకుని, కొన్ని పంక్తులు ఇంగ్లీషులోనూ, కొన్ని పంక్తులు టెంగారీలోనూ వ్రాసి, చండి ఆ కాగితాన్ని కమిషనరు టేబిల్ మీద పెట్టింది.

వెంటనే ఆమె దస్తూరీలో ఉన్న ఉత్తరాల పైను తీసుకుని కమిషనరు, అతడి అనుచరులూ ఆ దస్తూరీల వ్యత్యాసాన్ని తెలుసుకునే ప్రయత్నంలో వచ్చారు. ★ (సత్యం)

PUJA CONCESSION !

EACH ALARM CLOCK SET 5 YRS

High Class Foreign mechanism
No. 1, Price Rs. 12/- Superior Rs. 15/-
No. 2, Single Bell Rs. 10/- Double Bell Rs. 12/-
No. 3, Repeater (Rings at interval of one Minute to 5 Minutes) Rs. 18/-

YONG INDIA WATCH CO. (P/G)
Post Box No. 5744, Calcutta-7.

ప్రతిరోజూ

చావలి రామచంద్రరావు

నూరీడుతో మేము వందేమస్తాము
తెల్లపాఠక ముందే నిదుర లేస్తాము.

తేటము తైపునరులనే మించిపోవంగ
తెల్లగా మావభృ తోముకుంటాము.

చలియనక గిలియనక చక్కగామేము
చన్నీళ్ళతో స్నానమాచరిస్తాము.

మల్లెపూవుల తెల్లదనము మరపించు
చలువబట్టలు మేము ధరియించుతాము.

చుద్దియన్నము కొద్దిగా యారగించి
బద్ధకించక మేము బడికి పోతాము.

నద్దుచేయక బడిలో ముద్దుగామెలగి
శ్రద్ధగా పాఠాలు నేర్చుకుంటాము.

తోటిబాలురగూడి బడివిడువగానె
తోటలందున ఆట లాడుకుంటాము.

అమ్మనూ, నాన్ననూ యిచ్చింది పెట్టకనే
ప్రాద్దు గూకకముందే యిండ్లకేగదము.

వేడినీటితో స్నానమాచరించెదము
హాయిగా మంచి వస్త్రాలు గట్టెదము.

అమ్మ బెట్టినబువ్వ అరగిస్తాము
ముద్దుచెల్లితో కొంత ముచ్చటాడెదము.

ఏరోజు పాఠాలు ఆరోజు చదివి
పెద్దలనె మించెదము విద్యల్లోమేము.

నిద్దురొచ్చిందాక శ్రద్ధగా చదివి
ప్రాద్దు పోవకముందే నిద్రపోతాము.

బాలనూర్వ్యనితోడ వందేమ్మువేసి
మేలుకొందుము తిరిగి ప్రాద్దుపాడకనె.

తెలుగు లేజము వెలుగు వీవితముగడవి
తెలుగు బాలలగొప్ప తెలియ తెప్పెదము

★ వాసు చదువు ★

1

సూర్య నారాయణ ఓ చిన్న పల్లెటూరిలో సామాన్యపు వ్యవసాయ దారుడు. అక్కడున్న వ్యవసాయదారు లందరిలో కొద్ది పాటి చదువు గలవా డితనొక్కడే. అందుకే అతనంటే చాలమందికి అభిమానం, గౌరవమాను. విద్యా విహీను లందరూ అతని దగ్గరికి వచ్చి పుత్రురాలు రాయించుకోవటం గాని, నలహా లందుకోవటం గాని కద్దు; దానికి ప్రతిఫలంగా తృణమో పణమో, ముట్టతుండేది.

సూర్యనారాయణకి లేకలేక ఓ కొడుకు పుట్టాడు. వాసు దేవరావని నామకరణం చేశారు పెద్దలు. కాని అందరూ 'వాసు' అనే వ్యవహారిస్తుండే వారు. సూర్యనారాయణ భార్య వెంకటలక్ష్మి, ఆ బిడ్డను వర ప్రసాదం గా చూసుకునేది. కుట్టుడు కూడా అందంగా, ముద్దుగా వుండేవాడు. పుట్టినప్పడే అన్నాడు నక్షత్రబలం బాగా వుందని.

సూర్యనారాయణ కొడుకుపై కొండంత ఆక పట్టుకున్నాడు. తన కున్న పాటి ధనంతో వీలయినంత తరకు చదివించి ఓ వుద్యోగస్తునిగా చేయించాలని అతని అభిలాష. కాని మానవుడనుకున్నప్పటికీ తప్పక అతని తాయన్న నిర్ధారణేంటి?

అదీ కాక సూర్య నారాయణ యేమంత చెప్పకోతగ్గ భూభామందుకాడు. పండించిన పంట తిండికి యితర ఖర్చులకి మాత్రం సరి పోతుంది. అయినప్పటికీ అతని నిశ్చయం బలంగానే వుంది.

రోజులు, నెలలు, సంవత్సరాలు గడిచాయి. వాసుకి అయిదో సంవత్సరం ప్రవేశించింది. సూర్య నారాయణ కొడుక్కి ఆ తర భ్యానం చేయించాడు. అప్పటి ఆకురాడి చురుకుదనం చూచి

ముద్దంశెట్టి హనుమంతరావు (అలితశ్రీ)

అందరూ ఆశ్చర్యపోయి తెలివైన వాడవుకాడని అనుకొన్నారు. కన్నతండ్రి కింకారాలి? డిల్లా నంతో వుప్పొంగి పోయాడు. అపల్లె బడిలో వున్న విద్యార్థు లందరికీ అందాన్నికేసేం, శుభ్రతకేసేం, చురుకుదనాన్నికేసేం, వాసుదేవైచేయి. అందుకే బడిపంతులు కూడా వాసుని యెంతో ముద్దుగా ఆప్యాయంగా చూస్తుండేవాడు.

శిక్షణానులో కూడా తప్పకుండా అయిదోక్లాసుకి వచ్చేవాడు వాసు. అప్పటికే తడికి తొమ్మిదో సంవత్సరం. ఎత్తుగా, చామన చాయగా, మంచి ఆరోగ్యంగా వుండేవాడు.

వాసు యింటి కదురుగా వుండే ప్రకాశంకొడుకు ధర్మారావు వాసుకి ప్రాణన్నహీనుడనే చెప్పకోవాలి. ఒక్కతణం వాసుని విడిచి వుండేవాడు కాదు. వీళ్ళిద్దరికీ మరెవ్వరితో స్నేహం వుండేది కాదు. ధర్మారావు నిష్కల్మష హృదయం వాసుని మరింత ఆకర్షించింది. ఇద్దరూ ఒకేయీాడులో పున్న వారు కూడా. పోతే వాసు తెలివైన వాడు. ధర్మారావు అంత తెలివైన వాడుకాదు గాని అంత మొద్దు కూడా కాదు.

ఒకనాడు స్కూలు విడిచిపెట్టిం తరువాత వాసు, ధర్మారావు, పుస్తకాలు యింట్లో పడేసి యేటివేపు యిరుకలి న్నిలవైకి పోయారు. అందరిలా వీళ్లు ఆడకపోయినా చల్ల గాలిలో తిరగాలని, యేదో ఆవచ్చి రాని పాటలు పాడుకొంటుందా లన్న వాంఛ వుండేది వాసుకి. ఆపూహతోనే ప్రతిదినం అలా పోయే వారు. ఇవాళ కూడా వెళ్తుంటే అక్కడ పిల్లలమూక అగుపించింది. అందులో యెవరో పట్టుకుని తలొకసారిగా కొట్టున్నాడు. ఎవరో అరిచెలు వెదుతూ యేడుస్తున్నాడు. వాసు ధర్మారావు చేయిపట్టుకుని అక్కడికి పరుగెత్తాడు. మూకనిచించుకుని లోపలికి పోయారు. కనినం దగ్గరికి రావటానికి

వాసు చదువు

శంకించే వాసు రావటంతో మొక్కడి వాళ్ళక్కడ విడిపోయారు. పాపం! ఓ పదేళ్ళ కుర్రాణ్ణి పట్టుకొన్నాడు. ఆ కొత్త బ్యాపి వీళ్ళని చూడడంతో కాస్త ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు.

“ఎందుకొక్కడున్నా రా?” గద్దించాడు వాసు. అప్పడు ధర్మారావు వీరుడిలా నడుం మీద చేతులు వేసుకుని నిల్చున్నాడు. అంతా కాస్తేపు నిశ్శబ్దంగా వూరుకున్నారు. ■ మూకనుండి ఒకడు కాస్త ముందుకొచ్చి

“మేం అందరం గిల్లిదండి ఆడు కూటున్నాం వాసూ! అతడూ వచ్చి అడతానన్నాడు. ఆడించాం గాని ఆడి లేకపోయాడు. ఉడుకుమోస్తే సంగా మమ్మల్నందరినీ తిడుతున్నాడు” అన్నాడు. వాసుకి పరిస్థితి అర్థమయ్యింది.

“పోసీలెండోయ్...ఒక్కడని అందరూ కలిసి కొడితే బావుంటుందా? తిట్టాడే అనుకొండి... మీరూ తిట్టేయండి. లేకపోతే పెద్దవాళ్ళ దగ్గరికి తీసుకు వెళ్లండి” అన్నాడు వాసు బోధపర్చే ధోరణిలో. వాసు తగవుల మనిషి కాడని వాళ్ళకి తెలుసు. అందుకే అతని మాటకి జవాబు చెప్పకండా మెనరిమట్టుకు వాళ్లు వెళ్లిపోయారు కొత్త బ్యాపిని విడిచి.

“ఏం పేర బ్యాపి నీది?” అన్నాడు వాసు.

“రామదాసు” అన్నాడా అబ్బాయి మొహాన్ని చొక్కాతో తుడుచుకుంటూ.

“వీవూరు? యిక్కడి కలా వచ్చావా?” రెండు ప్రశ్నలు ఒకే సారి కురిపించాడు ధర్మారావు.

“మాది పడమటి దేశం - యీ వూరు రెండురోజులక్రితం వచ్చాం. మా మేనమామ పండరి భజన నేర్పుతారు. అతనితో వచ్చాను” అన్నాడు రామదాసు.

“ఊ...నరే, మాతో అలా తిరగటానికి వస్తావా?” అన్నాడు వాసు.

“రాకేం? నాకూ స్నేహితు లెవ్వరూ లేక చస్తున్నాను” అన్నాడా అబ్బాయి మొహంలో యేవో భావాలు వ్యక్తపరుస్తూ. వాసుకి అతడి మాటల్లో అదో మాదిరి కొత్తదనం కన్పించింది.

“ఈ వూరు సంగతి నీకింకా తెలీదు దాసూ! అయితే నువ్వు పాడగలవా?” నడుస్తూ అన్నాడు. ధర్మారావు వాసు ప్రక్కనే మానంగా నడుస్తున్నాడు.

“పండరిభజన పాటలన్నీ పాడతా” అన్నాడు రామదాసు. వాసు మెదడులో మెటుపు మెరిసింది. పాటలు నేర్చుకోవాలన్న అభిలాష అతడికి వుంది కదూ మరి.

“ఏదీ ఒక పాట పాడు” అన్నాడు వాసు కూర్చుంటూ. ఆ చల్లని వాతావరణంలో యిసుక తిన్నెల మీద కూర్చున్నాడు ముగ్గురూ. రామదాసు ఓపాట పాడాడు. వయసులో చిన్నవాడైనా వాసు తన యుడైపోయాడు. తనకీ యిలా పాడటం వస్తే యెంత బావుంటుంది? అనుకున్నాడు మనసులో.

“నాకీ పాటలన్నీ నేర్పుతావా?” అమాయకంగా అడిగాడు వాసు.

“నాక్కూడా” అన్నాడు ప్రక్కనుండి ధర్మారావు.

“అలాగే” అన్నాడు రామదాసు కాస్త గర్వంగా.

అప్పట్నుంచీ ముగ్గురూ ఒకరి నొకరు విడదీయని స్నేహితులయ్యారు. కొద్దిరోజులు గడచినయే. వాసు తన శ్రావ్యమైన గాత్రంతో కొన్ని పాటలు నేర్పాడు. ధర్మారావు నేర్వాలని ప్రయత్నం చేసి విఫలపడయాడు.

అయితే నేం రామదాసు స్నేహం వీళ్ళతో అట్టే కాలం నిలవలేదు. ఓరోజు రామదాసు సిగరెట్టు త్రాగుతుండటం చూశాడు వాసు. ఇంత చిన్నతనంలో సిగరెట్ త్రాగటమూ! అని శ్చర్య పోయాడు.

“దాసూ! సిగరెట్టు యింత చిన్నప్పట్నుంచే త్రాగటం తప్పు కదూ! అసలు త్రాగనేకూడదు. మానెయ్యాలి మరి...” అన్నాడు వాసు. ఈ మాటలకి దాసుమనసు దెబ్బతింది.

“ఇది లేకపోతే వుండలేను వాసూ” అన్నాడు విరక్తిగా దాసు.

“వుండాలి మరి. సిగరెట్టు త్రాగితే గుండెలార్చుకుపోతాయి” అన్నాడు వాసు తను పుస్తకాల్లో చదివినవి నెమరువేసుకొంటూ. దాసుకి బోనులో చిక్కు-కున్నట్టనిపించింది.

“అలాగే వాసూ” అని మాత్రం అన్నాడు విధిలేక, వాదించలేక.

■ రోజునుండి రామదాసు వాసుకి దూరదూరంగా తిరుగు

తుండేవాడు. మళ్ళీ మామూలుగా మిగిలారు యిద్దరు స్నేహితులే - వాను, ధర్మరావు.

2

ఇనస్పెక్టరు వచ్చి స్కూలు తనిఖీచేస్తాడని, అప్పుడే పరీక్షచేసి అందులో ప్రతిష్టలైనవారినే క్లెయిన్ చేసుకోవలసిందిగా బడిపంతులు చెప్పాడు. ఈ వార్త వానుకెంతో ఆనందాన్ని కలిగించింది. ఒక్క నిమిషంకూడా వ్యధగా పోనివ్వకండా చదువుకునేవాడు. ధర్మరావు అప్పడప్పుడు వచ్చి చదువుకుని పోతుండటం కద్దు. వాను తనకి తెలియని విషయాలు బడిపంతుల్ని అడిగి తెలుసుకుంటుండేవాడు. అలా అడిగి తెలుసుకుంటున్నందుకు బడి పంతులు వాను కెంతో మెచ్చుకునేవాడు.

ఇనస్పెక్టరు వచ్చే రోజు... వాను ఒక్కగా శుభ్రంగా ముస్తాబై ధర్మరావుతో కలిసి బడికి పోయాడు. ఇనస్పెక్టరు ఒక్కో క్లెయిన్ చేసిన పరీక్ష చేస్తూ చివరికి అయిదో తరగతికి వచ్చాడు. పంతులు తన కుర్చీ అతనికిచ్చి ప్రక్కనే నిల్చున్నాడు. ఇనస్పెక్టరు ఒక్కసారి క్లెయిన్ చేసిన కలయజాకాడు. అతని కళ్ళకి యిద్దరే పరిశుభ్రంగా కనిపించారు. వాను-ధర్మరావు.

ఇనస్పెక్టరు అన్ని విషయాల్లో ప్రశ్నలుచేస్తూనేవున్నాడు. ధర్మరావుకూడా అప్పడప్పుడు తప్పి పోతుండేవాడు. దేన్ని తప్పకండా చెప్పున్నవాడోక్క వానే. ఇనస్పెక్టరు గట్టి ప్రశ్న వేశాడు. పిల్లలుదరూ తెల్ల మొహాలు వేశారు.

ఇనస్పెక్టరు అనుకున్నాడు, అది కాస్త చిక్కుప్రశ్న అని, యెవరూ చెప్పలేరని. అందుకే “ఎవరైనా చెప్పగలరా?” అన్నాడు.

“నేను చెప్తాను సార్...” అంటూ నిల్చుని కకిమని జవాబు చెప్పాడు, వాను.

బడిపంతులి ముఖం కళ్ళకలాడింది. ఇనస్పెక్టరున్నాడన్న భయం లేకపోతే గంతులేనేవాడు కూడా. ఇనస్పెక్టరుకూడా నవ్వుతూ కుర్చీలోనుండి లేచి వానుదగ్గరికి పోయి అతనిభుజంమీద తట్టుతూ...

“చాలా చురుకైన కుర్రాడు... ఎవరన్నాయండి, మాట్టలుగామా?” అన్నాడు.

“సూర్యనారాయణుని పిల్లవనసాయదారుని కొడుకు సార్... తండ్రికూడా పిడివానే తెలివైనవాడు!” అన్నాడు నవ్వుతూ పంతులు.

“వారసత్వం వుంటుందంటారందుకే... యిలాంటి అబ్బాయిని నై చదువులకి పంపితే వావుంటుంది” అంటూ వాను బుగ్గమీద ప్రేమతో మెల్లగా మీటి పోయి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. క్లెయిన్ కుర్తీ వాను పొందిన మెప్పకీ అసూయ పడినా, ధర్మరావు మాత్రం ఆనందించాడు.

ఇనస్పెక్టరు వెళ్లిపోయిన తరువాత బడిపంతులు వానుని దగ్గరగా పిల్చాడు వాను తనదేం తప్పందో నని బిక్కమొహం వేసుకు వెళ్లాడు.

“సిజంగా నా వరువు దక్కించావురా వానూ! నీ వల్ల నాకూ పేరొచ్చింది. రిమూర్కు లేకండా

గ్రాంటు యెక్కువ వేళాడు. సిజంటివాళ్ళంటే శ్రద్ధగా చదువు చెప్పాలని బుద్ధివుడుతుంది. అందరికంటే భక్తిగా నుత్తుపానయ్యావు” అన్నాడు పంతులు. వాను ఆనందంతో గంతులేస్తూ...

“మరి, ధర్మరావునీ?” అతడు అడిగాడు. ధర్మరావు అదోలా ముఖంపెట్టి చూస్తున్నాడు పంతులేం చెప్తాడో అని. “వాడూ పానయ్యాడు” అని పంతులనడం తడవుగా ఒక్కగంతులో ధర్మరావు దగ్గరికి పోయాడు వాను. ధర్మరావు ముఖం విప్పింది. ఆ అమాయకపు మిత్రుల సంతోషం చూసి నవ్వుకున్నాడు బడిపంతులు. తరువాత పాననవాళ్ళందరిపేర్లు చెప్పాడు. తప్పిన రక్తినివాళ్ళంతా బిక్కమొహాలు వేసుకున్నారు. విచిత్రమేమిటంటే తప్పినవాళ్ళంతా వుక్కులంగా డబ్బున్నవాళ్లే.

“తప్పితే వాళ్ళకేం లే... మరో సంవత్సరం చదువుతారు” అన్నాడు వాను నవ్వుతూ. ఉత్తీర్ణులైన వాళ్ళంతా ఘక్కున నవ్వారు చివరికి పంతులు కూడా నవ్వాడు. కాస్తేపు పోయాక అంతా యిట్లు చేరుకున్నారు.

వాను యిల్లుచేరుకున్న తరవాత జరిగిందంతా తండ్రితో చెప్పాడు. సూర్యనారాయణ అమితంగా సంతోషిస్తూ, ఆనందబాష్పాలు తుడుచుకున్నాడు.

“ఎందుకేడుస్తున్నావు నాన్నా?” అమాయకంగా అడిగాడు వాను. అతడికేం తెలుసు అవి ఆనంద బాష్పాలని? సూర్యనారాయణకి నవ్వొచ్చింది.

వాసు చదువు

“ఏడుపు కాదురా - ఆనందాతి కయంతో యిలా కన్నీళ్లు కారతాయి” అన్నాడు నవ్వుతూ.

“ఓస్! అంతేనా?” అంటూ వీధిలోకి పురికాడు వాసు.

ఇప్పుడు సూర్యనారాయణకి పెద్ద సమస్య యేర్పడింది. ‘కొడుకు చదువు ఆ కాలేజీలో అయిపోయింది. పై చదువు చదివించటం యెలా? ఎక్కడ చదివించటం?’ అని. బడి పంతులూ యింకా కొందరుయెన్నో నలహాలిచ్చారు. కాని సూర్యనారాయణ యే ఒక్క నిశ్చయానికి రాలేకపోతున్నాడు.

3

వరహాలు సూర్యనారాయణ చెల్లెలు. ఆమె పట్నంలో వుంది. మేటనాడు అన్న గారింటికొచ్చింది. చెల్లెల్ని చూడడంతోనే సూర్యనారాయణకి యేదో ఆలోచన మెదిలింది.

“ఏదో యిన్నాళ్ళకి మాయింటి కొచ్చావు చెల్లాయ్” అన్నాడు సూర్యనారాయణ.

“ఎప్పుడు వచ్చేదన్నయ్యా! మొన్ననే కదూ, కలకత్తానుండి వచ్చాను...” అంది. వాసు ఆమె ప్రక్కనే నిల్చుని అదోలా చూస్తున్నాడు. వరహాలు వాణ్ణి పరకాయించి చూస్తూ...

“ఎంతవాడివయ్యావురా! యేం చదువుతున్నావ్?” అంది. వాసు నవ్వుతూ యేదో చెప్పాలనుకుంటుండగా సూర్యనారాయణ అందుకున్నాడు.

“మొన్ననే అయిరో తరగతి

పానయ్యాడే - అదీ యెలాగనుకున్నావ్? మంచి మార్కులతో; యిన పైట్టరు వీణ్ణి యెంతగానో మెచ్చుకున్నాడట.”

“అ! అలాగా... ముఖమే చెప్తోందిలే, తెలివైనవాడని” అంది వరహాలు.

“మనమే లిక్కడే వున్నారా?”

“లేకపోతే మరెక్కడికి పోతారు?”

“ఏం చదువుతున్నా కేవలీ?” అనక్తితో అడిగాడు సూర్యనారాయణ.

“పెద్దవాడు కామేశం ఆరో తరగతి, చిన్నవాడు విశ్వం నాలుగో తరగతిను.”

“బుద్ధిగా చదువుకుంటున్నాడని కదూ?”

“అ! యేంచదువు— యెండా కాలం చదువంటారందుకే. ఎప్పుడు చూచినా ఆటలతో సరిపోతుంది మరి అన్నయ్యా! వాసుని యెక్కడ చదివించాలనుకుంటున్నావ్?” అంది వరహాలు ఆ ప్రసక్తి తనకితానుగా చెల్లెలు తెచ్చినందుకు

ఆనందించాడు సూర్యనారాయణ.

“అదే ఆలోచిస్తున్నాను వరహాలూ! నీకు తెలిందేముంది? ఏ విశాఖపట్నంలోనో, విజయనగరంలోనో, అయితే నాకు చదివించటానికి శక్తిలేదని నీకు మాత్రం తెలీదూ? వాడికి చదువుకోవాలన్న కోరిక వుంది. వాడు చదివి, బాగుపడ్డం చూడాలని నాకూవుంది. కాని అది మన చేతుల్లో వుందా? అంతా భగవదీచ్ఛ. సమయానికి నువ్వు వచ్చావు...” అన్నాడు. సూర్యనారాయణ.

వరహానికి అన్నమాట లేం అర్థంకాలేదు. ఎంతో తెలిసినట్టు ఒక్కనవ్వు నవ్వి పూడకుంది. అయితేనేం సూర్యనారాయణ తన మనసులో దాగున్న అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చలేదు అప్పుడే.

మూడురోజులుండి నాలుగో రోజు సాయంకాలం వెళ్ళిపోవా లనుకుంధి వరహాలు నాలుగోరోజు పుడయం సూర్యనారాయణకొడుకు చదువునిస్తావన యెత్తాడు.

“చెల్లాయ్, కుర్రాడి అభిలాష, వత్సాహం చూస్తే వాడి చదువు విషయంలో నిస్సహాయుణ్ణి అయినం

ప్రఖ్యాత శ్రేంచి నవలాకారుడు

విక్టర్ హ్యూగో రచించిన

ఘంటా రావం

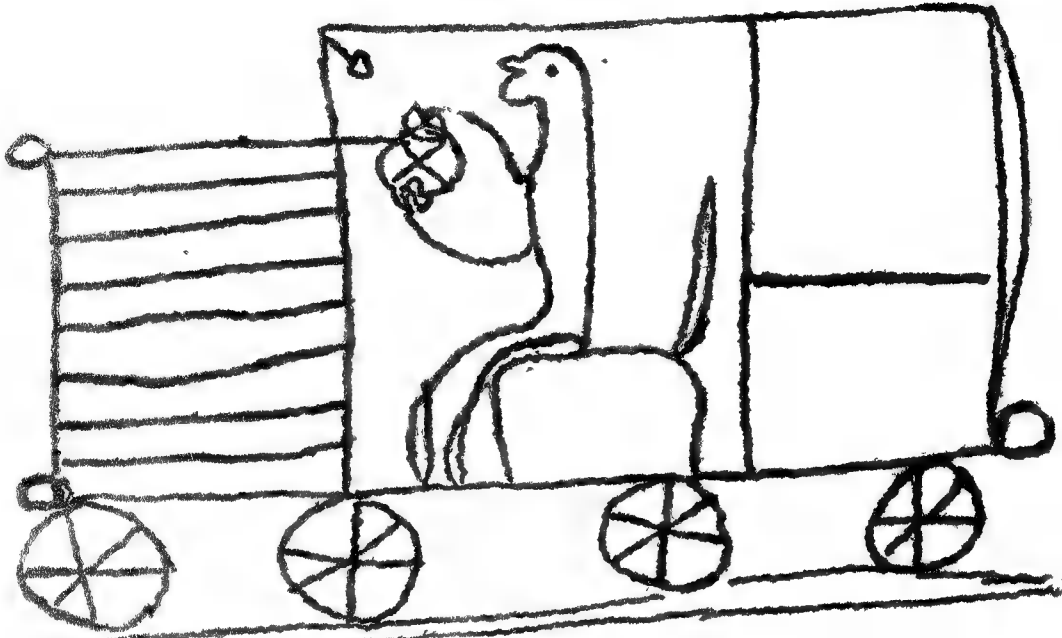
నవలకు పుస్తకరూపంలో తెనుగు అనువాదం

అనువాదకులు : సూరంపూడి సీతారామ్

వెల రు. 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

మద్రాసు-1

నా డ్రాఫ్ట్.

—వి. మురళి (రీ), సికింద్రాబాద్.

దుకు నాకే సిగ్గేస్తుంది. వాడి చదువు భారమంతా నీ చేతుల్లో పెట్టాలని యెన్నోళ్ల నుంచో అనుకుంటున్నాను” అన్నాడు మూర్యసారాయణ.

ఇప్పుడంతా అవగాహన చేసుకోగలిగింది వరహాలు. అప్పుడే తన సమృద్ధిగానీ, అభిప్రాయాన్నిగానీ, తెలియబర్చలేకపోయింది. కొడుకుల యింట్లో తనకు లేని స్వతంత్రం క్షాపకానికి వచ్చింది. కాని,

మాస్తే అన్న య్య కొడుకు... ఆమెలో అదోలాంటి బాంధవ్యం మొలకెత్తింది.

“నాయింట్లో నాకు స్వతంత్రం లేదని నీకు తెలిసిందే కదన్నయ్యా! ఆ బ్యాపిల్ను డిగ్రీ చెప్తాను. నాకు మాత్రం వాసంలే అభిమానం లేదా? వీడివుత్సాహం చూస్తుంటే నాకూ అలానే అనిపిస్తోంది. నేను పెళ్ళి చేసేనంత తేలియబరుస్తాను. అసలు మాయింట్లో ముగ్గురు వూ:

కొట్టినా కోడళ్లుమాత్రం ఒక్కటే బాలోలేదా?”

“అమాత్రం నువ్వూ పెళ్ళి లేవులే — వీడుకూడా నీ మునుముళ్లో ఒకడనుకోకూడదా! ఆ కుర్రాళ్ళతో వాడు వీడువుంటాడు” అన్నాడు మూర్యసారాయణ నవ్వుతూ. వాను వీళ్ల సంభాషణ ఆసక్తిగా వింటున్నాడు.

“మూస్తాలే అన్నయ్యా” అంది వరహాలు.

'పిల్లడి చెలగాటం పిల్లికి ప్రాణనంకటం'

—ఫోటో : ఎన్. రామకృష్ణ, మాయవరం.

వాసు చదువు

“మూస్తానంటే కాదు చెల్లీ... నువ్వు గట్టిపట్టు పట్టాలి. నేనూ నా చేత నయిన మట్టుకు సహాయం చేస్తుంటాను” అన్నాడు సూర్య నారాయణ. వాసు ప్రత్యాహంగా తండ్రి భుజాన్ని నొక్కాడు.

“అలాగేలే అన్నయ్యా” అంది వరహాళు. వాసు ప్రత్యాహంతో ప్రక్రిరి బిక్కిరయ్యాడు. అప్పుడే పట్నంలో చదువుతున్నట్టుగా భావించుకున్నాడు.

ఆరోజు సాయంకాలం నాలుగంట

లకి వరహాళు బయలుదేరి పట్నం వెళ్లిపోయింది. యథా ప్రకారం అయిదు గంటలకి వాసు, ధర్మ రావు మల్లీ యిసుక తిన్నెలమీదికి పోయారు.

“ధర్మా! నేను పట్నం పోతున్నారా” అన్నాడు వాసు. అసలు ఆ విషయం యెంత వేగిరం ధర్మ రావు చెవిలో పడేద్దామా అన్న ఆశ్రుతతో వున్నాడు వాసు.

“అ! అదెప్పుడు?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు ధర్మరావు.

“మా అత్తయ్య వచ్చింది కదూ! మానాన్న వాల్లింటికి నన్ను

* ఆంధ్రపత్రిక - శనివార నాడపత్రిక *

చదువుకోనం పంపుతారట” అన్నాడు వాసు.

“మీ అత్తయ్య మేమంది?” చప్పన ప్రశ్నివేశాడు ధర్మరావు.

“అలాగే నంది”

“మరింకే - నువ్వు పట్నం వెళ్లిపోతావన్న మాట” అన్నాడు ధర్మరావు. ■ అమాయకపు వ్యవయంలో అర్థంతాని ■వేశం, ఆరాటం తొంగిచూస్తున్నయ్

“నువ్వు కూడా వచ్చేయి కూడదూ?” అన్నాడు అమాయకంగా వాసు.

“ఏమో చెప్పలేనురా...”

“మీకేం — డిబ్బు లేదుగన కదా! పట్టు పడుదూ, మీనాన్న పంపిస్తాడు.”

“నజమే అనుకో! చూద్దారే”

“మల్లీ యెప్పుడు యీ యిసుక తిన్నెలమీద కలుసుకుంటామో?” పట్నం తప్పకుండా పోతానన్న ధైర్యంతో అన్నాడు వాసు.

“అప్పుడప్పు డొస్తూంటావు కదూ?” అన్నాడు ధర్మరావు. తను పట్నం పోవటం నందిగ్ధంలో వుండని అతని నమ్మకం. వాసు స్నేహితుని అభిప్రాయం తెలుసుకున్నప్పటికీ ఒత్తిడిచేసి మరేం అడగలేదు.

అప్పుడే సూర్యుడు కొండ చాటుకి పోతున్నాడు. నీటిలో సూర్యాస్తమయ ధాయలు దూరంలో నవ్వుంగా కనిపిస్తున్నయ్. చీకటి రాత్రులవటం వల్ల ఒక్కసారిగా చీకటి అలముకుంది. మిత్ర ద్వయం యింటిముఖం వట్టారు.

(నవీడం)

★

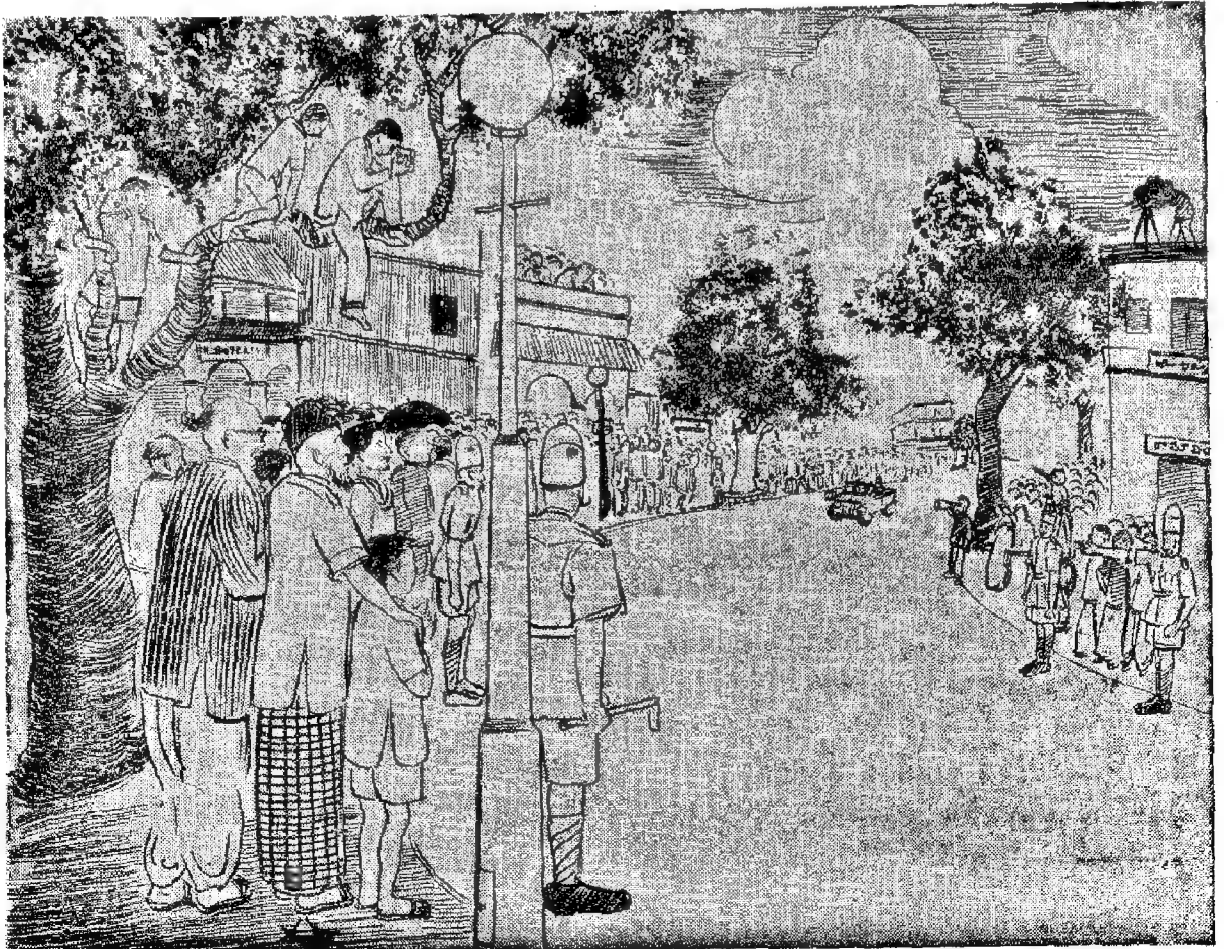
బజారుకు వచ్చాడు. రోడ్డు రెండు ప్రక్కలా, కాంగ్రెసు జండాలు, తోరణాలు కట్టడం వల్ల బజారంతా క్రొత్తగా, అందంగా ఉంది. పోలీసు వాళ్లు గూపులు గూపులుగా మార్షింగ్ చేస్తూపోతున్నారు. గోపీకి వాళ్లను చూస్తుంటే ఉత్సాహం ఎక్కువైంది. కాస్తేపు వాళ్లను చూస్తూ వాళ్ల వెనకాలే వెళ్లాడు. మీటింగు జరిగేది నాలుగుగంటల కైనా అప్పుడే బజార్లన్నీ జనంతో నిండిపోయాయి. ఊరంతా ఎక్కడ చూసినా పల్లెటూరి క్రొత్తముఖాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఎప్పుడు చూసినా ఖాళీగా ఉండే కాఫీ షాపులు కూడా జనంతో కిటకిటలాడుతుంది. ఇవన్నీ చూస్తూ గోపి ఊరంతా తిరిగాడు. మార్కెట్

నాన్నగారి పార్కును వెన్నుతో చూసి చూడాలని గోపి ఎన్నాళ్ల నుంచో కలలు కంటూ ఉండేవాడు. తళతళ మెరిసే ఆ బంగారుకాపు చూస్తుంటే ఎంతో ముద్దొచ్చేది. కాని వెన్ను ముట్టుకొంటే నాన్నగారు తంతారని భయం. అందువల్ల దాన్ని తీసి వ్రాయటానికి భయపడేవాడు. ఎన్నాళ్లున్నా పార్కును వెన్నుతో వ్రాయాలన్న కల కలగానే ఉండి పోయింది.

ఆరోజు మన ప్రధాన మంత్రి నెహ్రూ వస్తున్నాడని స్కూలుకి సెలవిచ్చారు. పార్కులో బహిరంగ సభకు పెద్దగా ఏర్పాట్లు జరుగు

శ్యామల జయరామరెడ్డి

తున్నాయి. గోపి ప్రాద్దున్నే అన్నం తిని పార్కులోకి వచ్చాడు. గోపి నాన్నగారు అక్కడే ఉండి కూర్చుంటే చేత ఎదులు చేయిస్తున్నారు. అందు వల్ల గోపి పార్కులో నుంచి పెద్ద

పార్కురు వెన్ను

మీద పైరను పన్నెండు కూసింది. గోపీకి ఆకలైంది. ఇంటికి వచ్చి అన్నం తిన్నాడు. అమ్మ "అలా ఊరంతా గాడిదలాగా తిరగకపోతే కాస్తే పండుకోరాదా?" అని కేకలేసింది. గోపీకి నిద్రపట్టక పోయినా పడుకొన్నాడు అమ్మ భయంవల్ల. నాలుగు ఎవ్వడౌతుందా అని అనుకొంటూనే నిద్రపోయాడు.

మూడు గంటలకు అమ్మ గోపీని నిద్రలేపి కాఫీయిచ్చింది. గోపీతోందర తొందరగా నాలుగు చెంబులు నీళ్లు పోసుకొన్నాడు. "డ్రాయర్లో బీరువా తాళం చెవులు తీసుకొని నీ బట్టలు తీసుకోరా" అన్నది అమ్మ ఏదోపని చేసుకొంటూ. గోపీ డ్రాయరు తెరిచాడు తళతళ

మెరుస్తూ పార్కురు వెన్ను కనిపించింది. తొందరగా బట్టలు వేసుకొన్నాడు. కొత్తచొక్కా చక్కగా మెరుస్తూంది. "పార్కురు వెన్ను జేబులో పెట్టుకొంటే ఎలా వుంటుందో" అనుకొన్నాడు గోపీ. వెంటనే వెన్ను తీసి జేబులో పెట్టుకొన్నాడు. 'భలేగా ఉంది' అనుకొన్నాడు. వెంటనే ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

"వెన్నుతో వ్రాయకుండా ఊరికినే, నరదాగా జేబులో పెట్టుకొని తిరిగి తేవం చెడిపోతుందబ్బా" అనుకొన్నాడు. అందులో నాన్న గారు కూడా ఇంట్లోలేరు! ఈ ఆలోచన గోపీకి భలేగా వచ్చింది. ఇంతలో క్లాసు మేటు రాముడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. "ఒరేయి గోపీ నెహ్రూగారు పెద్ద బజార్లు గుండా పార్కుకు వెళతాడటా. జనం బజార్లోనే చూద్దాం రా రా!" అన్నాడు ఒగర్చుకొంటూ గుక్క తిప్పికోకుండా. వెంటనే ఇద్దరూ కలిసి పెద్దబజారుకు పరిగెత్తారు. పార్కురు వెన్ను ఎక్కడ పడి పోతుందోనని భయంతో జేబు ఒకచేత్తో పట్టుకొన్నాడు.

పెద్దబజార్లో జనం అప్పుడే గుంపులు కూడారు. రోడ్డుకు రెండు వైపులా గజానికొక పోలీసుచొప్పున నిలబడి జనం రోడ్డుమీదకు త్రోసుకు రాకుండా చూస్తున్నారు. ముందుకు పోవటానికి వీలు చిక్కలేదు. ఆ ఒత్తిడిలో రాముడు గోపీ చెయ్యి విడిచిపెట్టి జనంలో కలిసి పోయాడు. మళ్ళీ కనిపించలేదు.

గోపీ ఒక్కడే ముందుకు పోవాలని ప్రయత్నించాడు. కాని వీలు చిక్కలేదు. ఉండి ఉండి ఒక్కసారి వెనకనుంచి ఒక్కతోపు తోశారు. ఆ దెబ్బతో గోపీ ముందున్న ఒక మనిషి మీద పడ్డాడు. ఖాకి చొక్కా, గళ్లలుంగీ చుట్టుకొన్న ఆ మనిషి "కోస్ బే తూ?" అంటూ వెనక్కు తిరిగాడు. జనం వత్తిడిలో పార్కురు వెన్ను ఎక్కడ పోతుందోనన్న భయంతో ఎందుకు వచ్చానా అనుకొంటున్నాడు గోపీ. ఖాకిచొక్కామనిషి గోపీని చూసి జాలిపడ్డాడు. "ఇట్లారా తమ్ముడా! నాముందు నిలబడి చూద్దువుగాని" అన్నాడు యానతో. గోపీ సంతోషంతో అతని ముందుకు వెళ్లి నిలబడ్డాడు. తనముందు మరెవ్వరూ లేనందువల్ల గోపీకి ఇప్పుడు బాగా కనిపిస్తూంది. వెనకనున్న ఖాకిచొక్కామనిషి గోపీ భుజం మీద చెయ్యివేసి నిలబడ్డాడు. గోపీ పార్కురు వెన్ను మీద చెయ్యి తియ్యలేదు.

రోడ్డుమీద పోలీసుకాల్లు, మోటారుపైకిప్పు హడావిడిగా తిరుగుతున్నాయి. ఒక పోలీసువాను మీద లాడ్సీకర్లు పెట్టి ప్రజలంతా రోడ్డు దిగి ప్రకారంతంగా ఉండమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు. జనంలోనుంచి 'పండిట్ నెహ్రూకి జై' అని నినాదాలు వినిపిస్తున్నాయి. నెహ్రూ ఇంకా రాడేమా అని గోపీ ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో దూరంగా గోల ఎక్కువైంది. 'పండిట్ నెహ్రూకు జై' అని కేకలు మిన్నుముట్టాయి. వెంటనే ఒక పోలీసు వ్యాను, రెండుమూడు కాల్లు వచ్చాయి. తరువాత ఒక

మనం గొట్టుకున్న తలనొప్పిమా?

సారిడన్ ను పుచ్చుకోడే

ఇప్పుడు కొత్త హైద్రాబాద్ పాఠశాల ప్యాకింగునందు - విక్ర : అజాం వంతున విక్రయించబడును. వాడతగిన చును - నడరించును - ఉత్తేజవర్ధకు.

జీపుకార్లో నెహ్రూ నవ్వుతూ ప్రజలకు సమస్కారం చేస్తూ నిలబడ్డాడు. గోపీ ఉత్సాహం ఎక్కువైంది. రెండుచేతులూ వైకెత్తి 'నెహ్రూకి జై' అని అరిచాడు ఉత్సాహంగా. వెంటనే రకరకాల మిషన్లుతో ఇంకొక జీపుకారు వచ్చింది. ముందుప్రక్క స్టాండుమీద ఒక పెద్ద కేమెరా ఉన్నది. ప్రక్కనే ఒక మనిషి నిలబడి కేమెరాలోంచి చూస్తున్నాడు. కేమెరా నెహ్రూవైపుకు తిరిగివుంది. గోపీ ఉత్సాహంతో కేమెరా వైపు చూస్తున్నాడు. జనంలోనుంచి ఎవరో 'సినిమా తీస్తున్నారోయ్' అని అరిచారు. ఇంతలో జీపుకారు గోపీ ఉన్న చోటికి చాల దగ్గర్లోకి వచ్చింది. ఉన్నట్లుండి కేమెరా జనంవైపుకు తిరిగింది. మరో అరనిమిషానికి కేమెరాపున్న జీపుకారు గోపీ ముందుగా దాటిపోయింది. కేమెరా క్లిక్ క్లిక్ క్లిక్ అని శబ్దంచేస్తూ కారుతోపాటు గోపీముందుగా పోయింది. తరువాత నాలుగైదు కార్లు వచ్చినై. అప్పటికప్పుడే జనం పాక్కువేపుగా బయలుదేరారు. గోపీగూడ వెనక్కు తిరిగాడు. తనకుపిలచి చోటిచ్చిన ఖాకి చొక్కా మనిషి కనిపించలేదు. ఇంటికి వెళ్తామని బయలుదేరాడు గోపీ. సగందూరం వచ్చాక చెయ్యి ఆ ప్రయత్నంగా జేబులోకి పోయింది. పార్కురు వెన్ను లేదు! గోపీగూడ ఆగిపోయింది. ఏం చేస్తాడు?—ఆజనంలో ఎవరు కొట్టికారో? ముఖం వేలాడేసుకొని ఇంటితోవ వట్టాడు.

ఆపూట గోపీకి అన్నంతిన బుద్ధి పుట్టలేదు. నాన్నగారు అడిగితే ఏమి చెప్పాలా అన్న భయం వట్టుకొంది. దేముడి దయవల్ల నాన్నగారు ఇంకా ఇంటికి రాలేదు. వస్తే ఏమంటారో? అరవైరూపాయల పెన్ను! 'అమ్మా' అనుకొన్నాడు గోపీ. అసలు తనదే బుద్ధితక్కువ. పెన్ను తీసుకెళ్లటమేతప్ప. అందులో అంత ఒత్తిడిగా ఉన్న జనంలోకి! నాన్నగారు రాగానే పెన్ను కోసం వెతుకుతారు. కనిపించక పోతే ఏమని చెప్పాలి?—తనే వెళ్ళి నాన్నగారికి అంతా చెప్పేస్తే? ఏమంటారో? ఏమన్నారే. తప్పు చేసింది తనుకాబట్టి తనే వెళ్ళి చెప్పాలి నాన్నగారికి. ఈ ఆలోచన మనసులోకి వచ్చేసరికి గోపీగూడ కొంతవరకు కుదటబడింది.

తొమ్మిది గంటలకు నాన్న ఇంటికి వచ్చారు. వెంటనే భోంచేసి గదిలోకి వెళ్ళిపోయారు. గోపీ ధైర్యంచేసి మెల్లగా గదిలోకి వెళ్ళి తలుపు నానుకొని నిలబడ్డాడు. పేసరు చదువుతూన్న వాళ్ళ నాన్న తలెత్తి చూశాడు.

"ఏం బాబూ?" అన్నాడు మృదువుగా.

గోపీ చెప్పలేక పోయాడు. తలొంచుకొని ఏడుస్తున్నాడు. నాన్న లేచివచ్చి గోపీతలనిమురుతూ 'ఫరవాలేదులే చెప్ప బాబూ' అన్నాడు. గోపీ ఎలాగైతేనేం ధైర్యం చేశాడు.

"పెన్ను పోయిందండీ" అన్నాడు మెల్లగా.

"అంతేకద రెండు రూపాయలు"

పెడితే ఇంకొకటి వస్తుంది. దానికింత భయమెందుకు."

"కాదండీ, పార్కురు పెన్ను—" నాన్న తీవ్రంసేపు నిశ్శబ్దంగా వున్నాడు. గోపీ ముందుగా వచ్చి నిజం చెప్పినందుకు సంతోషంతో పొంగిపోయాడు. చివరకు అన్నాడు,

"పోనీలే. ఏంచేస్తాం—" గోపీ వాళ్ళనాన్నను కాగలించుకొని ఏడిచాడు.

గోపీ ఆ రాత్రి నిద్రపోయినంతగాథంగా, సంతోషంగా మళ్ళి ప్లూమా నిద్రపోలేదు.

వారంరోజులు గడిచిపోయాయి. నాన్నగారు పెన్నునంగతి ఏమీ ఎత్తలేదు. గోపీగూడ ఆ విషయం దాదాపు మర్చిపోయాడు. ఆ రోజు ఆదివారం. నాన్నగారు మ్యాటిసి సినిమాకు వెళ్ళివచ్చారు. ఆ రోజంతా ఎందుకో సంతోషంగా ఉన్నారు. మర్నాడు సాయంత్రం స్కూలునుంచి రాగానే గోపీని గదిలోకి పిలిచాడు. గోపీ వెళ్ళేప్పటికి వాళ్ళనాన్న ఏదో వ్రాసుకొంటున్నాడు. గోపీ హఠాత్తుగా ఉలిక్కిపడ్డాడు నాన్నగారిచేతిలో ఉన్న కలం చూసి. అదే!—ఆ పోయిన పార్కురుపెన్ను! ఆ బంగారపు క్యాపు అచ్చం అదే! 'ఆశ్చర్యంగా ఉండే. ఎలా దొరికిందబ్బా' అనుకొన్నాడు గోపీ. కాని అడగటానికి ధైర్యం చిక్కలేదు. క్రొత్త పెన్నోమో అనుకున్నాడు మళ్ళి. "ఇవ్వాళ సినిమాకు వెళ్తాం. త్వరగా భోజనంచేసి రెడీగా ఉండు" అన్నారు తలెత్తి.

★ పార్కురు వెన్ను ★

వెంటనే గోపీ పరుగుతుకుంటూ అన్నాడు. అమ్మ సన్నగా నవ్వి పెళ్ళాడు సంతోషంతో. వెళ్ళి పూరుకుందిగాని ఎలా దొరికిందని అమ్మకు చెప్పాడు. అమ్మ అంతకు అడగలేదు. గోపీ వుండలేక చివరికి ముందే రెడిగా వుంది. గోపీ అరగం అడిగాడు ఎలా దొరికిందని. టలో తయారైనాడు. నాన్నా, 'తరువాత చెప్తా లే' అన్నారు. అమ్మ, తనూ, చెల్లాయి అందరూ గోపీ మళ్ళీ మాట్లాడలేదు. బండి గుట్టంబండి ఎక్కారు. సగందూరం సినిమా హాలుముందు ఆగింది. పోయాక నాన్నగారు అమ్మవేపు టిక్కెట్లు తీసుకొని లోపలకు చూసి "నా వెన్ను దొరికింది" వెళ్ళక కొంచెం సేపటికి బెల్ కొట్టి

గొల్ల భామ పాలు గడ్డ తీపి పాలు

మీరు మొదట కోరతగినది
ఈ వాలనుగురించిన వివరముగల కరపత్రము, ఇంగ్లీషు, అరబిక్కు,
తెలుగు లేక మళయాళములో కోరినవారికి పంపగలము.
సస్పెన్సు, పి. ఓ. బాక్సు. 180, మదరాసు-4.

సినిమా మొదలుపెట్టారు. ముందు
న్యూస్ రీల్ చూపిస్తున్నారు.
'ఆంధ్ర దేశంలో ప్రధాని నెహ్రూ
పర్యటన' అని పెద్ద అక్షరాలు
తెరమీద పడ్డాయి. వెంటనే జీవు
కార్లో ఉన్న నెహ్రూ కనిపించాడు.
సప్రసూ ప్రజలకు సమస్కారం
చేస్తున్నాడు. గోపీ పరీక్షగా
చూశాడు. ఆ ఊర్లో జరిగిన ఊరే
గింపునే చూపిస్తున్నారు. గోపీకి
ఉత్సాహం ఎక్కువైంది. తను
స్వయంగా చూసింది మళ్ళీ తెర
మీద చూస్తున్నాడు. అడు గో!
నెహ్రూ! మళ్ళీ తను ప్రత్యక్షంగా
చూస్తున్నట్లే ఉంది. ఆ పెద్ద
బజారు, ఆ కార్లు అన్నీ తనకు
బాగా గుర్తు! ఉన్నట్లుండి
కమెరా జనంవేపుకు తిరిగింది.

రోడ్డుప్రక్క నిలుచున్న జనాన్ని
వరుసగా చూపిస్తున్నారు. వాళ్లలో
చాలమంది తను ఎరిగినవాళ్ళే!
అరేరే అదేమిటి! అక్కడ నిల
బడిందెవరు? తను కదూ? నిజంగా
అక్కడ ఉంది గోపీయే! తెరమీద
తన బామ్మ! భలేగా ఉంది. అడుగో
తన వెనుక నిలబడ్డ ఖాకిచొక్కా,
గళ్ళలుంగీ మనిషి! తను ఉద్రేకం
పట్టలేక 'నెహ్రూకి జై' అని
చేతులెత్తి అరవటంకూడ స్పష్టంగా
కనిపిస్తుంది! — అరేరే అదే
మిటి! ఖాకిచొక్కా మనిషి తన
జేబులో చెయ్యి పెడుతున్నాడు!
అడుగో ఏమిటో తీశాడు. - వెన్ను!
"పార్కురు వెన్ను! ఏడా దొంగ! —
నాన్నగారూ, నాన్నగారూ, మీ
వెన్ను అడుగో! వాడు తిస్తున్నాడు
దొంగపెదవ!" గోపీ ఉద్రేకంతో
అరుస్తున్నాడు

ఉత్తమ చిత్రాలకు ప్రభుత్వ బహుమతులు

నీతిబోధలవల్ల ప్రయోజనంలేదు

బారతీయ చిత్రాల్లో కథా ప్రమాణాలను, కల్ప ప్రమాణాలను ఆధారపై చేసేందుకు, ఉత్తమస్థాయివందుకున్న చిత్రాలను ప్రోత్సహించడానికి భారత ప్రభుత్వం బహుమతుల విధ్వంసించి, ఉత్తమ చిత్రాలుగా నిర్ణయించుకోవడానికి ఈనెల ఐదోతేదీన బహుమతులు ప్రకటించింది.

బహుమతి ప్రధానపథ మ్యాథ్ లోని 'శేషవర్ ఫిజికల్ ఆడిటోరియం'లో జరిగింది. రాష్ట్రపతి డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ బహుమతులందజేశారు. ఉత్తమ కథా చిత్రం బహుమతిని 'శ్యాంచీ ఆయా' అనే మరాఠీ చిత్రానికి, ఉత్తమ దాష్ట్యమెంటరీ బహుమతిని 'సుహానీపురం' చిత్రానికి పొందాయి. 'శ్యాంచీ ఆయా' నిర్మాత

నాన్నగారు నవ్వుతూ గోపీని నోరు మూసి కూర్చోబెట్టాడు. గోపీ మళ్ళీ ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు. వాళ్ళ నాన్న అమ్మలో చవుతున్నాడు.

"నేను నిన్ననే మాట్టి చూశాను. ఆ ఖాళీచోక్క, గళ్ళలుంగీ మనిషి గుట్టించండి వాడు. వాణ్ణి నేను చాలాసార్లు చూశాను వెంటనే వెళ్ళి పోలీసు రిపోర్టు చేస్తే వాణ్ణి పట్టుకొచ్చారు. నాలుగు నేలటప్పటికీ కలం ఎక్కడ కుదువ పెట్టడం చెప్పాడు. నేను వెళ్ళి వెళ్ళటనే తీసుకొచ్చాను. పోలీసులు పాడిమీద కేసు పెట్టారు. దొంగ బెధవి తప్పకుండా శిక్షపడుతుందనుకో! ఈ ఫిలిం మూలాన్నే మన పెన్ను మనకి దొరికింది." గోపీ నోరుతెరిచి సంతోషంగా వింటున్నాడు. ★

పి. కె. ఆక్రే, 'సుహానీపురం' నిర్మాత జగత్ మురారీ ఈ బహుమతులందుకున్నారు.

ప్రభుత్వానికి, సినిమా పరిశ్రమకు కొన్ని విశ్వమంది ఘర్షణ జరుగుతోంది. దేశంలో తయారయ్యే చిత్రాల వైరికస్థాయి దిగజారిపోయింది ప్రభుత్వం ఆగోపిస్తోంది. ప్రభుత్వం తమ పరిశ్రమమీద భరింపరాని పన్నులు వేసి అభివృద్ధిని అటకొయిస్తోందనీ, పెన్షన్ షిఫ్ట్ నిబంధనలను యివ్వడంవల్ల ఆయాలు చేస్తోందనీ, రేడియోలో ఫిలిం సంగీతానికి తావులేమందాచేసి తమ ప్రతిపత్తి భంగం కలిగిస్తోందనీ ఫిలింపారిగ్రామికులు ఆరోపిస్తున్నారు. ఈ ఘర్షణలపై ఉభయాలమధ్యా స్పర్ధలు కానాటికే పెరిగి విపరీతదర్శనం దారిలోవున్నాయి. ఈ కథనంలో భారత ప్రభుత్వం తమ సున్నావ్యాపారికి మారకగా, ఉత్తమచిత్రాలను ప్రోత్సహించేందుకు ఏటా బహుమతుల విధ్వంసించి విశ్వయించుకున్నది. ఈ బహుమతి ప్రధానపథ చిత్రనిర్మాతల్లో ఉత్తమ చిత్రాలు విశ్వించి బహుమతులు పొందాలనే ఆసక్తి కలిగి, కథా, కల్ప ప్రమాణాలు ఆధారపై అయ్యే అవకాశం ఉందని కేంద్ర సమాచార

కాఖామంత్రి డా॥ కేపార్ బహుమతి ప్రధాన పథలో ఉపవ్యవస్థాపించారు.

అయితే ఈ బహుమతులపై చాలా పరిమిత ప్రయోజనం మాత్రమే ఉంటుంది తప్ప, ఇంకా చలనచిత్ర పరిశ్రమ యాభివృద్ధికి ఉత్తమస్థాయిని సాధించడానికి ఉన్నట్లుం అవుతుందనిగాని, పరిశ్రమకు ప్రభుత్వానికి స్నేహసంబంధాలు ఏర్పడతాయనిగాని ఆశించడం ఆధారరహితమే అవుతుంది. ప్రభుత్వం ఉత్తమ చిత్రాలను పరిగణించడానికి ముందంజ వేయడం ఎంత మార్గదర్శకమైనదన్నట్టి, అది కళ్ళనెప్పుడు పడడంగానే ఉండిపోతుంది.

రాష్ట్రపతి హెచ్చరిక

రాష్ట్రపతి బహుమానాలు అందజేసి సంవత్సరంలో ఉపవ్యవస్థా, చలనచిత్రాలపట్ల ప్రభుత్వనైఖరిని విస్తృతం చేశాడు. సినిమా పారిగ్రామికులు ప్రజాహితం, దేశ శ్రేయస్సు ప్రధానపథ్యంగా పెట్టుకుని పనిచేయాలి. ప్రజాహిత చింతన మా, వ్యాపారవిజయానికి విధిగా విరోధం ఉండవలసినదే. ప్రజాపీఠం పనికిరాని వ్యాపారవిజయం విరళకం. సినిమా మనా తరమైన పాపం. పుస్తకాలకంటే, నాలు

"శ్యాంచీ-ఆయా" నిర్మాత పి. కె. ఆక్రేగారికి డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ స్వర్ణ పతకం ఇచ్చి గౌరవిస్తున్న దృశ్యం.

రష్యాలో పిలిం ప్రతినిధులు

లా మొనోపావ్ స్టేట్ యూనివర్సిటీ భవనం (మాస్కో) వద్ద భారతీయ పిలిం ప్రతినిధులు;
బిమల్ రాయ్, నిరూపరాయ్, నర్సీస్, రాజ్ కపూర్, జేవ్ ఆనంద్, అబ్బాస్ మున్నగువారిని
ఈ ఫోటోలో చూడవచ్చును.

★ ప్రభుత్వ బహుమతులు ★

కొలంబె సినిమాలు క్రిందికి వ్రాసినవి. ముఖ్యంగా మాకు ప్రయోజనాలున్నాయి.
అందుచేత సినిమాల నిర్మాణం మరింత విద్య, విశోదం, ఉత్తమ భావప్రచారం.
కాఢ్యతా యుతమైనది. సినిమాలకు ప్రస్తుతం మన చిత్రాలు విశోద ప్రయోజ

నాక్స్ ద్వారా పెంకుని మూత రెండు
ప్రయోజనాలనూ విస్తరిస్తున్నాయని ఆశీ
రులు చెబుతున్నారు. ఆ విశోదంకూడా
చరిత్రాను ఆభిరుచులను, ప్రభుత్వాలను
సంతృప్తిపరిచేదిగా మాత్రమే ఉంటుంది

దని పలువురు మిత్రులు అంటున్నారు. ఇటువంటి విచారం విద్యుద్దాహనం, హాని కరంకూడాను. ఈ చర్యకాదు విచార చిత్రాలకే ఎక్కువ ప్రజాదరణ ఉండే జ్యును. చాటికే ఎక్కువ జ్యురావ జ్యును. చిత్రవిర్యాణం భారీ వ్యాపారం గనుక విమాదిరి చిత్రాలకు విమాదిరి ఎక్కువగా ఉండో ఆ మాదిరి చిత్రాలనే తాను రియలుచేస్తామని కొందరనవచ్చును. విచారం కలిగించడమే

చిత్రాల ప్రధానలక్ష్యమనీ, కనుక ప్రజల అభిరుచి ఎలా ఉంటే అలాగే చిత్రాలు రీస్తామనికూడా కొందరనవచ్చును. ఇదంతా కుక్కవాదమే. ప్రజాశ్రేయస్సు చిత్ర విర్యాణం లక్ష్యంగా ఉండాలి. ప్రజా శ్రేయస్సుకూ, వ్యాపార విజయానికి విరోధం ఉండవచ్చురనేదు. ప్రజాశ్రేయస్సుకు తోడ్పడని వ్యాపార విజయం నిరర్థకం. డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ తమ ఉపన్యాసంలో, చిత్రవిర్యాణంకు ఒక

హద్దురేకను మారనపాయంగా తేలిక తేడాలు: సంఘక్షేమాన్ని విద్యుదించి లాభా లాభించే స్వార్థపరులను అరికట్టడానికి ప్రతి దేశంలోనూ శిక్షాస్థలి ఒకటి ఉంటూ ఉంటుంది. స్వార్థపరులు దేనిదేశంలో శిక్షా స్థలియుక్క అనవరమే లేదు. అయితే అటువంటి అదర్శదేశం ఇంతవరకూ ప్రపంచంలో మనకెక్కడా కనిపించదు. అందు చేత శిక్షాస్థలి ఉంపక తప్పదు. చిత్ర విర్యాణంపై కూడా ప్రభుత్వానికి ఏక

మాస్కోలో స్వెర్దలావ స్కేన్ వద్ద "అవారా" పోస్టర్.

ప్రభుత్వ బహుమతులు

రకమైన కంట్రీలో ఉండడం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను.

రాజేంద్రప్రసాద్ గారు దాఖ్యమంట రీలు బేరాలకి చాలా పేరయ్యేవారని, ఇవి విసేదదాయకం కాకపోవచ్చుగాని విద్యాదాయకంగా ఉన్నాయనక తప్పదనీ అన్నారు.

రాజేంద్రప్రసాద్ గారు నిర్వచించిన ప్రభుత్వవైఖరిలో కొత్త అంశం ఏమీ లేదు. పాతవైఖరికే రాష్ట్రపతి వీరంతుంచి పునరుద్ధరించడం జరిగింది. ఆయన చెప్పినదంతా పూర్తిగా నైతికమైన విలువలకు సంబంధించినదే కనుక, అందులో వ్యతిరేకంబలనీన జేయలేదు. పైగా అదింతా సమర్థించదగినదే అయివుంది. అయినప్పటికీ ఈవిధమైన ఉద్ఘాటనలవల్ల సినిమా పరిశ్రమపరిస్థితిలో మార్పు కలుగు దని ఆశించడం వృథా. ప్రభుత్వం తమ విధానాన్ని అమలులో పెట్టడానికి కావలసిన

రాజ్యాంగాధికారం పొంది, ఆపైన మట్లాడితే అర్థం ఉంటుందిగాని ఇటువంటి ఉపన్యాసాలవల్ల వీసమెత్తువని భాగవోడు.

నిజానికి సినిమా పరిశ్రమ అధ్వాన్నంగా ఉందని పార్లమెంటులను నిందించి లాభం లేదు. పరిశ్రమపట్ల ప్రభుత్వవైఖరి ఉత్తమ చిత్రాల నిర్మాణానికి తోడ్పడేదిగా లేదు. నిజంగా ఉత్తమమైన చిత్రాలు తీయ దిలుకుతున్న నిర్మాత (తీయాలగనిం, తీయలేకపోవడం వేరేసంగతి), ధనార్థవంతు ప్రధానంగా పెట్టుకుని వరకభావ అభిరుచులతో చిత్రం తీసే నిర్మాతతో పోటీ పడవలసి వస్తోంది. ఈ పోటీలో మొదటి రకం నిర్మాత ఓడిపోయి చేతులు కొట్టుకుంటున్నాడు; రెండోరకం నిర్మాతపద్ధతికి అనుసరించవలసినవాడవుతున్నాడు. ప్రభుత్వం నిధించే పన్నులభారం అత్యధికంగా ఉంటోంది. ఈ భారం ఉత్తమ చిత్రం తీయదలచిన నిర్మాత మీదా, రెండోరకం నిర్మాతమీదా సమానంగా పడుతోంది ప్రజాభిమాన శక్తి - ని,

ప్రభుత్వంగాని మొదటిరకం నిర్మాతమీద ప్రత్యేకమైన సానుభూతి ఏమీ చూపడం లేదు. ఈ పరిస్థితిలో అతడు తన అదర్బాలకు అంటిపెట్టుకుని ఉండడం అసంభవమని గ్రహించి దిగజారిపోతున్నాడు.

ఇక సినిమాపరిశ్రమలోనే అంతరంగికంగా చిత్రనిర్మాతలు ఎదుర్కొనవలసిన పోటీదారులన్నారు. చిత్రం తయారవేసి ఇచ్చేంతవరకే నిర్మాత రాష్ట్రపతికాని, మిత్ర అన్ని విషయాలలోనూ అతడు డిస్ట్రిబ్యూటర్ల, ఎగ్జిబిటర్ల నయాడాక్ట్ డ్యాలమీద ఆధారపడవలసినవాడే. డిస్ట్రిబ్యూషన్, ఎగ్జిబిషన్ కాలకు ప్రాడక్షన్ కాలకు అంతరంగికంగా ఉన్న పోటీవల్ల ప్రాడక్షన్ కాలే ఎక్కువగా చిలికపోతోంది. మొదటి రెండు కాలాలూ లాభం చేసుకుంటున్నాయి. ఈ విషయంలో చిత్రనిర్మాత నిస్సహాయుడు.

మొత్తంగా చూస్తే, దేశంలో తయారయ్యే చిత్రాల నైతికస్థాయికీ, సినిమా పరిశ్రమ తయారు అర్థిక వ్యవహారాలకీ గాఢ సంబంధం ఉన్నది. అర్థికవ్యవహారాలే మన చిత్రాల మంచిచెడులను తీర్చిదిద్దుతున్నాయి. అందుచేత అర్థికంగా సంస్కరణలు జరిగి తద్వారా నైతికస్థాయి అభివృద్ధిని సాధించడానికి ప్రయత్నించాలిగాని నైతికస్థాయినికొకడాన్నే అభివృద్ధి చెయ్యాలని ప్రయత్నించడం తెలివితప్పు. ప్రబోధాత్మక చిత్రాలతీసి, (ఇవి ఎంతో ఉత్తమకాలం దారితీయవచ్చు) మార్కెట్లో ఇతరచిత్రాలతో పోటీచేయలేక ఇబ్బతిన్న అనేకులు నిర్మాతలను ప్రత్యక్షంగామూస్తూ ఉన్నాయి. అందుచేత ప్రబోధాత్మక చిత్రాలనే మీరు తీయండి అని కుమ్మరిపాపాలతో నిర్మాతలను కొరడం ప్రయోజనకారికాదు. ఏదో ఒక మంచి చిత్రానికి వరకం ఐదోవారించినందువల్ల ప్రభుత్వం ఆశించే మార్పులు జరగవోవు.

ప్రభుత్వానికి సినిమా పరిశ్రమపట్ల నిజంగా శ్రద్ధాపూరిత ఉన్నట్లయితే, ఈ పరిశ్రమతయారు అర్థికవ్యవహారాలను, అర్థికవేదనను మూలకవంగా సంస్కరించాలి. చిత్రనిర్మాతలకు ధనహాయకతే ఫీలింగ్ ప్రాజెక్ట్స్ కార్పొరేషన్లు స్థాపించడం అర్హతసరిం.

అయితే, ఇటువంటి కార్పొరేషన్ స్థాపించినంతమాత్రాన సినిమాపరిశ్రమ అర్థికంగా బలపడుతుందనడం కూడా సరికాదు. బ్రిటన్లో స్థాపించబడిన 'నేషనల్ ఫీలింగ్ ప్రాజెక్ట్స్ కార్పొరేషన్' కొంతకాలం క్రిందట వివాదాస్పీనైంది. దాని వ్యవహారంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం

మాస్కో సినిమా క్లబ్ లో భారతీయ చలనచిత్రోత్సవం సందర్భంగా జరిగిన మొదలైనవ్వడం ప్రేక్షక సమూహపు దృశ్యం.
(భాషా : ఎమ్. ఫిలిమనోవ్)

చేతులు కాల్చుకుంది. కనుక బ్రిటన్ ఉదాహరణను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, అందులో జరిగిన లోటుపాట్లను గ్రహించి, ఆపైన ఒక నిర్ణయానికి రావలసివుంది. అరేబిక్, దేశంలో ఇతర పరిశ్రమలకు, ప్రాజెక్టులకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వవచ్చును ప్రభుత్వం వీనినూ పరిశ్రమకొసం కొరగా ఆర్థిక సహాయమేమీ చేయలేదని దాని కన్నా చాలాసార్లు స్పష్టపరిచారు. అందుచేత వీనినూ పరిశ్రమలపట్ల విజమైన క్రద్ధంతో తప్ప ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ కార్పొరేషన్ల వాసనకు దిగుతుందని తోచదు. అయితే ప్రభుత్వం వేరికగా చేయగలిగిన పని మరొకటే ఉన్నది. విదేశం వస్తువుల కొంత తగ్గించవచ్చును. లేక ఈ వస్తువుల కొరత తగ్గించడానికే తగిన పట్టుబడిగా పట్టి పరిశ్రమకు సహాయం చేయవచ్చును. ఇలా చేయాలని ఫిలిం నిర్మాతలు చాల కాలంగా ఆందోళన చేస్తున్నారు కూడాను.

ఇంతకంటే ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం తోకట్టం చేసుకోవలసిన విషయం మరొకటే ఉన్నది.

ప్రాజెక్ట్, డిస్ట్రిబ్యూషన్, ఎగ్జిక్యూషన్, ఈ మూడుకొరకు మధ్యా వివాదానికి దారితీసే చోట్లకు దూరమైతే సహజంగా లాభదాయకంగా ఉండేదిగా నిబంధనాపరిచి ఏర్పరచి దాన్ని అమలుజరిపించాలి. చలనచిత్ర నిర్మాణానికి ముఖ్యంగా కావలసిన యంత్రపరికరాలు ముడిఫలము ఈ దేశంలోనే ఉత్పత్తి అయ్యే ఏర్పాట్లు చేయడం ఇంకో అవసరం. ముడిఫలము ఇతర దేశాల నుంచి దిగుమతి కావడంతో నిర్మాతలకు అది తిగనిబరువు కావడమే కాక అనేక కొట్ల ధనం బయటికి పోతోంది. ముడిఫలము పరిశ్రమను ఏర్పాటు చేసి దీన్ని వివరించాలి.

ఇదిగాక ప్రాజెక్ట్ కాళ్ళలోనే ప్రభుత్వం కలగజేసుకుని అమలుచేయవలసిన సంస్కరణ లనేకం ఉన్నాయి. కొంతకాలం క్రితం బొంబాయిలో అఖిల

విమల్ రాయ్ దేశంలో లేనందున ఆయన తరపున ఎన్. ఎన్. వానన్ ప్రశంసా పత్రాన్ని అందుకున్నారు.

భారత సినిమా క్లబ్బు సమితి డైరెక్టర్లు రక్షణకుగాను చేసిన కొన్ని తీర్మానాలు సర్వరూప అమలు జరపాలి.

అయినా విషయాన్ని బట్టి పృథ్విలో వుంచుకుని వీనినూ పరిశ్రమలోని వివిధ కొరకల ప్రతినిధులను సమాకరించి వారితో సంప్రదించి ఒక సమగ్రమైన ప్రణాళికను తయారుచేసి ప్రభుత్వం ఒక కానీస్ చేయాలి.

కేవలం సెన్సార్ షిప్ ను కఠినతరం చేయడంవల్ల వైరికంగా ఉత్తమచిత్రాలు తయారుకావు. వైరికచిత్రాలు తయారైనా దానికి వీలవచ్చే ఆర్థిక ప్రాతిపదికను కూడా

ప్రభుత్వం కల్పించాలి. వీరులు వర్తించి సంతకాత్రాన అవి అమల్లోకి రావు.

బాలచిత్ర సంఘం

బాలచిత్ర ప్రదానసభలో డా. కె.ఎస్. మాట్లాడుతూ, పండిట్ మృణాళినాథ కుండ్రాగారి ఆధ్వర్యంలో బాలచిత్ర సంఘం మొకటి స్థాపించబడుతుందని తెలియజేశారు. పిల్లలకు ప్రత్యేకంగా ఉత్సాహం బడిన చిత్రాలను నిర్మించడానికి, ప్రోత్సహించడానికి ఈ సంఘం వరిచేస్తుంది. ఒక చాల చిత్రపు తూర్తి ఖర్చులను భరించడానికి, మరొక పెద్దచిత్రంయొక్క,

ఈ సెల 11 వ డిసెంబర్లో పిల్లల చిత్రాలపై జరిగిన గోష్టిలో వీరూరు గవర్నరు ఆర్. ఆర్. దివాకర్, వి. కాంతారాం మున్నగువారు పాల్గొన్న పుటి దృశ్యం.

బాల చిత్రసంఘం

ఈంతు చిన్న చిత్రాలయొక్క ఖర్చుల్లో జూటికి 75 శాతం తులన భరించడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

కళాచిత్రబహుమతిహాందిన పి. కె. ఆర్. మాట్లాడుతూ, తన చిత్రంహాందిన విజయం విజంగా తనదికాదనీ, ఆ చిత్రానికి మూల కళవాదిన శి. శి. సానీ, గురూజీదనీ, అయిన ప్రభావం మహారాష్ట్రంలో యువ మలయాద అమితంగా ఉందనీ అన్నాడు. తనకు బహుమతి లభించిన గౌరవం తనకు కాదనీ, తన విశ్లేషణలు చాచాచాపాచా ఫాక్స్ కో ప్రారంభమైన దలచిత్ర పరిశ్రమకీ అన్నాడు.

ఎస్. ఎస్. వాసన్ గారు మాట్లాడుతూ, తోటి నిర్మాతలకు, యువకుల నీనిమా పరిశ్రమకు జరిగిన ఈ సత్కారానికి తాము ప్రతిబింబిస్తున్నామని అన్నాడు. వాసన్ గారు

రన్ను చాచి భారతచిత్రనిర్మాతల గిల్డ్ అధ్యక్షుడు పి. కాంతారాం బలపరిచారు.

ఈ దినవ చిత్రాలకు ప్రకంపా పత్రాలు ఇవ్వబడాయి: విమల్ రాయ్ నిర్మించిన "హిందూ జూనిస్", జే.కె.హిందూ తీసిన "భగవాన్ శ్రీకృష్ణ చైతన్య".

ఖాన్ సూర్ నిర్మించిన "పవిత్ర హిమా లయాలు" (డాక్యుమెంటరీ), ఎ. భాద్దర రావు తీసిన "పంపత్తి కృతం" (డాక్యుమెంటరీ), అజిత్ హిందూ తీసిన రెంగాలీ బాలచిత్రం "భీమా ఘోర".

పిల్లలచిత్రం ప్రధానమంత్రి బహుమతికి అర్హమైనదీ రాకపోవడంతల్ల "భీమా ఘోర"కు ప్రకంపాపత్రం మాత్రమే ఇవ్వబడింది.

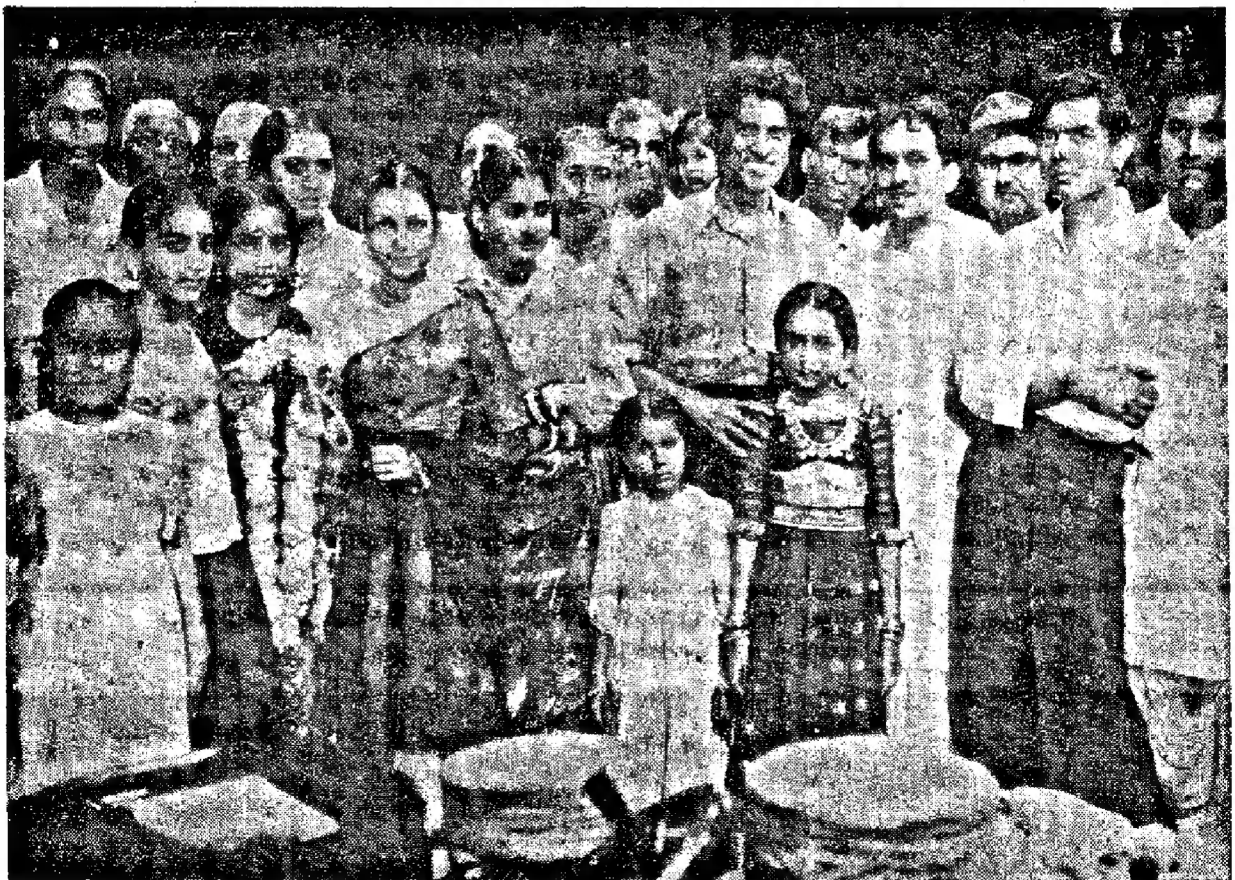
బహుమతి ప్రధానపథకు హాజరైన వారిలో "క్యాంపి అయీ" చిత్రంలో క్యాం పాత్ర ధరించిన మాధవ్ వాడే, క్యాం తల్లిగా నటించిన కనకల మాదా

ఉన్నారు. మాధవ్ వాడే వయస్సు 14 ఏళ్లు. అతడు పూనాలో ఒక స్కూల్లో చదువుకుంటున్నాడు.

★ "గీతాంజలి" ఆర్కైవ్స్ ప్రథమ వారికోత్సవం

గత సంవత్సరం విజయదశమినాడు ప్రారంభించబడిన "గీతాంజలి" ఆర్కైవ్స్ వారు మొన్నటి విజయదశమినాడు ప్రథమ వారికోత్సవం జరుపుకున్నారు. మైలాపూర్, వైడ్ లాండ్స్ లో పథి, అల్పాక్షరపు విందు జరిగాయి. సభకు సగరంలోని ప్రముఖ నిర్మాతలు, నటులు, గాయకులు పలువురు హాజరైనారు. వాగయ్యగారు అధ్యక్షత వహించారు.

తమ ఆర్కైవ్స్ ప్రాబంధం గడచిన ఏడాదిగా గల్లెక్కిన గండాలను, సినిమా సంగీతంలో చేసిన కృషిని ఎమ్. రంగారావు

కోయా డి. రేవతివారి "బాలసన్యాసమ్మ" మొదటి షూటింగ్ హాజరైన—పి. సీతారాం (పూర్వ), శేరీ గిరిజ, శేరీ కోయా, సులోచన, సముద్రాల, గిరిజ, జి. వరలక్ష్మి, టి. వి. ఎస్. కర్మ, పి. శుభాచార్య, సముద్రాల శానియర్, కాగ్గేరరావు, రజామాన్, గుమ్మడి శుక్కునాథుడు.

శివార్లకి దూరంగా
 పాట : బి. రవీంద్రనాథ్ — గుంటూరు.

ఈ ప్రసిద్ధిగాంచిన క్రీములు మీ చర్మమునకు సరిగా అనువైనవి

మీ పరిసరాల శీతోష్ణస్థితికి తగినవి :

అద్భుతమైన యీ రెండు పాండ్స్ సౌందర్య సాధనలు
వాడండి. అవి మీ చర్మమునకు సరిగా అనువైనవి.

ఈ రెండూ శీతోష్ణస్థితుల బాధల నుండి మీ ముఖము
నకు రక్షణ నిచ్చి, మీ చర్మమును నిర్మలముగ
మరియు మృదువుగ ఉంచును.

పొడిగాలిగల శీతోష్ణస్థితి మీ ముఖ కాంతిని పాడుచేయు
నపుడు — పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ మీకు అవసరము.
దానిలో నున్న విశేష నూనెలు చర్మమునకు ఉపశమనము నిచ్చి
తీక్షణమైన ఎండ, వడగాడ్పులతో అది వాడిపోకుండా కాపాడును.

మీ చర్మము సహజముగ జిడ్డుగాయుంటే లేక వేడి
చెమ్మగల గాలిలో జిడ్డుగా అవుతూ ఉంటే — పాండ్స్
వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ వాడండి. ఎంతో తేలికగా మరియు మంచువలే
కున్న ఈ క్రీమ్ రోమరంద్రాలను అద్దిన జిగటను, విరివైన రక్త
చణులును అడ్డును గీసి, మీ ముఖమునకు సౌమ్య రక్షణ నిచ్చును

పాండ్స్ క్రీమ్ను ప్రతిదినము తప్పకు
వాడండి. కొన్ని రోజులలో మీ చర్మము
ఎంతో మనోహరముగ, నవనవలాడేలా
ఉండుట మీరు చూడగలరు — అనుభ
వించగలరు కూడ :

ప్రపంచములో సౌందర్యరాణులు
వాడే క్రీములు

పాండ్స్

కోల్డ్ క్రీమ్
వ్యానిషింగ్ క్రీమ్